

Aleg 489

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o popieraniu robót melioracyjnych, które obejmuje:

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu i załatwienie petycyj.

II. Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w r. 1908 i sprawozdanie z czynności krajowego biura melioracyjnego za rok 1907—8, w końcu sprawozdanie z czynności c. k. galijskiego oddziału hydrograficznego za rok 1907.

III. Wnioski w sprawie podjęcia nowych przedsiębiorstw melioracyjnych, zapewnienia konserwacji ukończonych już publicznych robót melioracyjnych i powiększenia personelu krajowego biura melioracyjnego, tudzież uzasadnienie wydatków w rub. IX. preliminarza krajowego na rok 1910.

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział kraju w tym funduszu.

I. Uchwały Wysokiego Sejmu i petycje.

a) Projekty ustaw nie sankcyonowane.

Dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o udzieleniu Najwyższej sankcyi uchwalonym przez Wysoki Sejm dnia 19-go października 1908 projektem ustaw:

- 1) o regulacyi potoku Macochy z dopływami;
- 2) o osuszeniu bagien Rzeszowskich;
- 3) o regulacyi rzeki Solokii z dopływami;
- 4) o regulacyi potoków Kłodnicy (Niezachówki) i Brydnicy z dopływami.

Również nie uzyskały dotychczas Najwyższej sankcyi:

- 5) uchwalony przez Wysoki Sejm d. 1-go maja 1900 projekt ustawy o regulacyi potoków Solotwy i Rokitny z dopływami;

6) uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 5-go lipca 1901 projekt ustawy zmieniającej postanowienia §. 45 kraj. ustawy wodnej.

Ten ostatni projekt ustawy stanie się jednak bezprzedmiotowym, skoro wejdzie w życie uchwalony przez Wysoki Sejm d. 3. listopada 1908 r. projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§. 41 i 87 kraj. ustawy wodnej.

Wydział krajowy zauważa przytem, że w myśl § 4. ustawy z d. 4-go stycznia 1909. dz. p. p. Nr. 4. odniósł się do c. k. Rządu o przedłożenie do Najwyższej sankcyi wyszczególnionych pod 1—4) projektów ustaw, lecz dotychczas nie otrzymał odpowiedzi.

Natomiast wyjednało c. k. Ministerstwo rolnictwa w myśl §. 4. powołanej ustawy sankcyę 71 tyrolskich projektów ustaw melioracyjnych, chociaż Rada państwa nie zatwierdziła dotychczas preliminarza funduszu melioracyjnego na rok 1909, w którym tyrolskie przedsiębiorstwa melioracyjne były uwzględnione.

Co się tyczy noweli do kraj. ustawy wodnej, to wedle odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z 12. sierpnia 1909. l. 14.140/pr. c. k. Ministerstwo rolnictwa wygotowało już przedłożenie do Najwyższej sankcyi, które to przedłożenie udzielono do przejrzenia interesowanym Ministerstwom.

b) Uchwały nie wymagające sankcyi.

Uchwała
w sprawie
zawiazywa-
nia spółek
wodnych.

Na posiedzeniu z 19. października 1908. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zbadał przyczyny opóźnienia się władz politycznych w zawiązywaniu się spółek wodnych dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych i aby poczynił odpowiednie skuteczne zarządzenia ku możliwie najspieszniejszemu załatwieniu tych spraw“.

Alegat 1.

Wskutek tej rezolucyi wydało c. k. Prezydium Namiestnictwa załączony w odpisie /./ reskrypt z d. 12 stycznia 1909 l. 63/pr. do c. k. Starostw: w Kamionce stumiłowej, Rawie, Rudkach, Lwowie, Drohobyczu i Żółkwi, oraz zawiadomiło Wydział krajowy, że przymusowa spółka wodna dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby od Gawłowska do ujścia do Wisły i regulacją potoku Drwinki z dopływami została już zawiązaną, a zarząd spółki ukonstytuował się 10-ego września 1908.

W ciągu r. 1909 nie została zawiązaną żadna przymusowa spółka wodna, tak iż obecnie zalegają sprawy zawiązania spółek wodnych dla następujących publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych:

- 1) regulacji Bugu;
- 2) regulacji potoku Pustej (Radosławki);
- 3) regulacji potoków Sołotwy i Rokitny;
- 4) regulacji potoku Błotni;
- 5) regulacji Wereszycy;
- 6) regulacji Pełtwi;
- 7) regulacji Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki;
- 8) regulacji Raty z dopływami;
- 9) regulacji potoku Błozewki z dopływami.

Uchwała
w sprawie
opracowania
projektów
regulacji
Worony, Go-
łogórki i Ło-
sosiny.

Na posiedzeniu z dnia 19. października 1908 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w r. 1909 zarządził zdjecia i wypracowanie planów dla regulacji rzek Worony, Gołogórki i Łososiny“.

Ponieważ z powodu zajęcia sił technicznych biura melioracyjnego przy budowie i melioracjach prywatnych, Wydział krajowy ma obecnie

do dyspozycji tylko 3. inżynierów do projektowania melioracji publicznych, zatem zarządzenie zdjęć dla wszystkich powyższych trzech regulacji w r. 1909 okazało się niemożliwe.

Uchwałą z d. 27. grudnia 1908 l. 135.210 postanowił Wydział krajowy zarządzić w r. 1909 pomiary tylko dla regulacji Łososiny ze względu na większe rozmiary tej regulacji i porucił reskryptem z d. 14. sierpnia 1909 l. 37.770 wykonanie zdjęć inżynierowi Stanisławowi Przybylskiemu, tudzież inżynierom adiunktom Franciszkowi Linkowi i Władysławowi Pietruszewskiemu.

Uchwała
w sprawie
podwyższe-
nia zasiłków
na drenowa-
nie gruntów
włościań-
skich.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 19. października 1908, którą polecono Wydziałowi krajowemu, aby zasiłki dla drenowania gruntów włościańskich wymierzał w wysokości $33\frac{1}{3}\%$ sumy kosztorysowej a w tej samej wysokości wyjednał z państwowej dodacji dla drobnych melioracyj" — podał Wydział krajowy okólnikiem z 24. grudnia 1908. l. 135.209 do wiadomości Wydziałów powiatowych z wezwaniem do zakomunikowania tej uchwały zwierzchnościom gminnym.

Rezolucya
w sprawie
zuzyczkowa-
nia sił wo-
dnych.

Na posiedzeniu z d. 19. października 1908 uchwalili Wysoki Sejm następującą rezolucję:

"Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w myśl dwukrotnych uchwał Sejmu dolno-austriackiego, do których to uchwał przyłączyły się Wydziały innych krajów, przedłożył Radzie państwa projekt ustawy o zużytkowaniu sił wodnych dla wytwarzania energii elektrycznej i oddaniu sił wodnych w posiadanie krajów".

Odezwą z 14. kwietnia 1909 l. 4.486/pr. odpowiedziało c. k. Prezydum Namiestnictwa za zapytanie Wydziału krajowego z 11. marca 1909 l. 26.684, że powyższą rezolucję sejmową przedłożyło c. k. Ministerstwu rolnictwa, relacją z 11. stycznia 1909 l. 19.677/pr., że jednak nie otrzymało decyzji wymienionego Ministerstwa. Na dalsze zapytanie z d. 17. lipca 1909. l. 77.703. nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

Co się tyczy dalszego badania sił wodnych w kraju, a w szczególności w dorzeczu Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej, odniósł się Wydział krajowy odezwą z 28. lipca 1908. l. 77.382, jak to już w zeszłorocznym sprawozdaniu o melioracjach nadmieniliśmy, do c. k. Namiestnictwa o poruczenie studyów c. k. krajowemu oddziałowi hydrograficznemu po myśli punktu 7. instrukcyi.

Po trzykrotnych urgensach (ostatniego z 18. stycznia 1909. l. 5.379) zakomunikowało nam c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 17. lutego 1909. l. VIII. a. 165.244. reskrypt c. k. Ministerstwa robót publicznych z 28. listopada 1908. l. 1.559. XI. c, w którym to Ministerstwo oświadcza, że nie zaniechało studyów dla katastru sił wodnych w Galicyi, lecz bez względu na okręgi administracyjne opracowuje przedewszystkiem takie przestrzenie wód, które przedstawiają najważniejsze interesy gospodarcze, przyczem w myśl §. 7. al. 2. instrukcyi także zgłoszone od stron prywatnych interesy wpływają na podjęcie badań.

Gdy w powołanym reskrypcie nie podało c. k. Ministerstwo rolnictwa terminu rozpoczęcia badań sił wodnych w Galicyi przez państwowe organa hydrograficzne, wyraził Wydział krajowy w odezwie z 27. lutego 1909. l. 21.983 zapatrywanie, że jeżeli centralne biuro hydrograficzne przeprowadza tego rodzaju studia nawet dla stron prywatnych, to przedewszystkiem powinny być te studia przeprowadzone dla krajów, które dla badań dostarczają środków, a w szczególności dla Galicyi, zwłaszcza że w odezwie z 28. lipca 1908. l. 77.382 Wydział krajowy oświadczył gotowość pokrycia kosztów podróży i dyet, podwód, figurantów i t. p. c. k. oddziału hydrograficznego we Lwowie, oraz kosztów druku odnośnych publikacji z uchwalonej corocznie przez Wysoki Sejm

dotacyi 5.000 K. Zarazem zażądał Wydział krajowy przedłożenia swej odezwy z d. 28. lipca 1908. l. 77.382 c. k. Ministerstwu robót publicznych i przeprowadzenia w roku bieżącym badania sił wodnych w dorzeczu Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej.

Reskryptem z 2. kwietnia 1909. l. $\frac{107. XI. c}{12.025}$ intymowanym odezwą Namiestnictwa z 28. kwietnia 1909. l. VIII. b $\frac{317}{60}$ - oznajmiło c. k. Ministerstwo robót publicznych, że czyniąc zadość powyższym życzeniom Wydziału krajowego, zarządzi w roku bieżącym rozpoczęcie studyów dla katastru sił wodnych na obu Bystrzycach, przyczem jednak reflektuje na przydzielenie jednego technika z galicyjskiego oddziału hydrograficznego.

Na zapytanie Wydziału krajowego z 15. lipca 1909. l. 77.008, czy te studia zostały już rzeczywiście rozpoczęte, nie nadesłało Namiestnictwo dotychczas odpowiedzi.

Rezolucya w sprawie obwałowania Wisły od ujścia Wilgi do pieców wapiennych w Dębni-kach. Na posiedzeniu z d. 19. października 1908 uchwalił Wysoki Sejm następującą rezolucyę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby możliwie w najkrótszym czasie przystąpił do obwałowania Wisły od ujścia Wilgi do pieców wapiennych w Dębni-kach, tudzież obwałowania Wilgi od jej ujścia do Wisły wstecz, przynajmniej do gościńca rządowego“.

Odezwą z 14. kwietnia 1909. l. 4.486/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że relacyą z 10. lutego 1909. l. 19.678/pr. przedłożyło powyższą rezolucyę c. k. Ministerstwu robót publicznych, że jednak nie otrzymało decyzji tego Ministerstwa.

Na zapytanie Wydziału krajowego z 17. lipca 1909. l. 77.703 nadesłało c. k. Namiestnictwo przy odezwie z d. 21. sierpnia 1909. l. VIII. a

Alegat 2. $\frac{983}{77}$ załączony w reskrypcie c. k. Ministerstwa robót publicznych, który wyjaśnia stan sprawy.

Uchwała w sprawie przyspieszenia regulacji i obwałowania górnego Dniestru i Strwiąża. Na posiedzeniu z d. 5. października 1908 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

I. „Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zmienił postanowienia §§. 3. i 5. rozporządzenia wykonawczego z dnia 6. lutego 1901. Dz. u. kr. Nr. 32. do ustawy o regulacji górnego Dniestru z dopływami w tym kierunku, ażeby roboty przy tej regulacji ukończone zostały w r. 1919.“

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Rządem, jak najrychlej przystąpił do budowy przepustów w drogach holowniczych Dniestru i Strwiąża dla odwodnienia gruntów nadbrzeżnych i odprowadzenia wody pochodzącej z wylewów.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby jak najrychlej zarządził opracowanie projektu obwałowania Dniestru i Strwiąża od Sambora w dół i przedłożył Sejmowi do lat trzech projekt ustawy zapewniającej wykonanie przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego“.

W wykonaniu uchwały ad I) przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 23. lutego 1909. l. 113.501/08 c. k. Namiestnictwu projekt zmiany §§. 3 i 5. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacji górnego Dniestru, wedle którego okres budowy ma być skrócony z lat 28 na 21, tak ażeby roboty zostały ukończone w jesieni r. 1919, coroczne zaś raty 40% datków kraju i państwowej dotacyi wodnej mają być podwyższone w latach 1910 do 1918 ze 131.428 K na 223.429 K a 20% datku fun-

duszu melioracyjnego z 65.714 K na 111.714 K, ostatnia (21) rata natomiast 40% datku kraju i państwowej dotacji wodnej wynosić ma w r. 1919 po 223.431 K, a ostatnia rata 20% datku funduszu melioracyjnego 111.720 K. W myśl tej propozycji wstawił Wydział krajowy do preliminarza funduszu krajowego na r. 1910. XII. ratę datku krajowego w wyższej kwocie 223.429 K.

W sprawie tej zmiany rozporządzenia wykonawczego nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy decyzji c. k. Ministerstwa robót publicznych i rolnictwa, mimo że ponownie odnosił się do c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z 14. lipca 1909 l. 77.022.

W wykonaniu uchwały ad II.) polecił Wydział krajowy reskryp-tem z 23. lutego 1909 l. 113.501/08 opracować projekt i kosztorys potrzebnych przepustów w drogach holowniczych i podwyższonych brzegach górnego Dniestru i Strwiąża, poczem odnieść się do interesowanych Ministerstw o zezwolenie na pokrycie kosztów budowy tych obiektów z oszczędności funduszu regulacyjnego.

Zdjęcia dla obwałowania górnego Dniestru i Strwiąża w myśl uchwały ad III.) zarządził Wydział krajowy w r. 1910, tak ażeby projekt techniczny wraz z projektem ustawy mógł być przedłożonym Wys. Sejmowi w r. 1911.

Rezolucya
w sprawie
regulacji
rzeki Ty-
śmienicy.

W załatwieniu sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Oleśnickiego w sprawie regulacji rzeki Tyśmienicy i zarządzeń ochronnych przeciw zanieczyszczeniu gruntów odpadkami naftowych produkcji powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 24. października 1908 następujące uchwały:

I. „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził w jak najkrótszym możliwie czasie, regulację rzeki Tyśmienicy wraz z obwałowaniem.

II) Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym przy rozdziale tegorocznych zasiłków z krajowego i państwowego funduszu, uwzględnił szczególnie gminy powiatu drohobyckiego, a najwięcej okręgu sądowego medenickiego.

III) Wzywa się c. k. Rząd, aby ściśle stosował przepisy i nakładał kary, odnoszące się do odpływu odpadków z rafinerji i ropy ze zbiorników i basenów.

Co się tyczy rezolucji ad I: Wydział krajowy zauważa, że wedle rozporządzenia wykonawczego z 26. lutego 1908 Dz. u. kr. Nr. 43. do ustawy o regulacji rzeki Tyśmienicy roboty, których koszta wynoszą 6.560.000 kor., mają być przeprowadzone w latach dwudziestu od roku 1908 do 1927, tak iż roczna rata datku krajowego wynosi 135.800 kor.

Przy spisaniu robót byłoby możliwe tylko przy skróceniu okresu budowy i podwyższeniu corocznych rat datków kraju i państwa, czego na razie nie proponuje Wydział krajowy ze względu na niepomyślny stan finansów kraju, oraz ze względu na potrzebę przeprowadzenia podobnych robót także w innych okolicach kraju. Zauważa przytem Wydział krajowy, że roboty w latach 1908 i 1909 nie mogły być nawet wykonane w normalnych rozmiarach z powodu częstych wezbrań Dniestru i Tyśmienicy i trudności nabycia gruntów pod przepkoy w dolnym biegu Tyśmienicy, gdyż konsens wodno-prawny dotychczas nie został wydany, a przy postępowaniu wodno-prawnem w r. 1908 właściciel dóbr Medenic żądał nawet odroczenia robót do czasu, kiedy sprawa odpływu ropy i odpadków z kopalń i rafine yj zostanie uregulowaną.

Na rezolucję ad II i III) nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi c. k. Rządu, chociaż w sprawie poruszony rezolucją III. odnosił

się dwukrotnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwaniami z dnia 9. marca 1909 l. 26.246 i z d. 17. lipca 1909 l. 76.158.

Rezolucye
w sprawie
przyspiesze-
nia regulacyi
Łomnicy, tu-
dzież regula-
cyi Siwki,
Łukwi, i Be-
reżniczki.

W załatwieniu sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kurowca w sprawie regulacyi rzek Łomnicy, Siwki, Bereżniczki i Łukwi powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 24. października 1908 następujące uchwały:

I. „Wzywa się c. k. Rząd, by w miarę możliwości przyspieszył regulację rzeki Łomnicy.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by dołożył starań dla zapewnienia regulacyi potoków Siwki, Łukwi i Bereżniczki“.

W sprawie rezolucyi ad I) oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 17. marca 1909 l. 20.823/pr, że dla uczynienia zadość tej rezolucyi wypadałoby wydać nową ustawę, która także z tego powodu byłaby wskazaną, że pierwotny projekt i kosztorys jest za nadto szczupły tak, że uregulowaniu Łomnicy, Czeczwy i DUBY w granicach generalnego kosztorysu przy cenach z r. 1895/6 jest niewykonalne, -- z tego zaś powodu należałoby wykonać rewizyę pierwotnego generalnego projektu i kosztorysu.

Odezwą z d. 26. marca 1909 l. 33.163 zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że dopiero po wyczerpaniu sumy kosztorysowej 2,388,500 złt. w. a. przewidzianej w §. 2. ustawy z 29. kwietnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 68. może być przedłożony Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej dalszy kredyt na wykończenie regulacyi Łomnicy, — przyspieszenie zaś robót może nastąpić przez skrócenie 24 letniego okresu budowy ustanowionego w §. 3. rozporządzenia wykonawczego z d. 22. marca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 57. a tem samem przez podwyższenie corocznych rat datków kraju i państwa. Przytem dołączył Wydział krajowy prośbę o przedłożenie stosownego wniosku c. k. Ministerstwu robót publicznych i rolnictwa i o zawiadomienie Wydziału krajowego.

Na tę odezwę, zarówno jak i następną z 18. lipca 1909 l. 73.545, nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

Co się tyczy regulacyi ad II), to Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi przy niniejszem sprawozdaniu projekt ustawy zapewniającej regulację potoków Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza, — natomiast regulacja potoków Łukwi i Bereżniczki musi być na razie odroczone, gdyż przedewszystkiem muszą być podjęte roboty przy innych ważniejszych regulacyach przez Wys. Sejm poleconych.

Uchwała
w sprawie
budowy wodo-
ciągu w
Rozdole.

Przy rozprawach nad rub. IX. wydatków budżetu krajowego na r. 1909 powziął Wys. Sejm dnia 31. października 1908 następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by do kosztów budowy wodociągu w Rozdole przyczynił się z funduszu krajowego w $\frac{1}{3}$ części i wstawił odpowiednią sumę w budżet na rok 1910 — jak również by wyjednał u Rządu przyczynienie się do tej budowy w $\frac{1}{3}$ części kosztów z funduszy państwowych — to wszystko pod warunkiem, gdy gmina Rozdół $\frac{1}{3}$ część kosztów budowy tego wodociągu z własnych poniesie funduszy“.

W wykonaniu tej uchwały postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na pokrycie $\frac{1}{3}$ części kosztów budowy wodociągu w Rozdole, które wedle projektu sporządzonego przez inżyniera biura melior. Franciszka Chudobę mają wynosić 210.000 kor., w kwocie 70.000 kor., płatnej w 3 równych ratach rocznych od r. 1910 do r. 1912 po 23.333 kor. 33 gr., przesyłając projekt techniczny Zwierzchności

gminnej, wezwał ją reskrytem z 16. marca 1909 l. 125.733/08 do przeprowadzenia rokowań z obszarem dworskim w sprawie użycia źródeł do wodociągu i przedłożenia konsensu wodno-prawnego celem wyjednania zasiłku państwowego.

Pierwszą ratę $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego wstawił Wydział krajowy do preliminarza funduszu krajowego na r. 1910, a skoro gmina przedłożyła konsens na budowę, odnie się do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zasiłku państwowego.

Uchwała
w sprawie
regulacji
Wątku w
Tarnowie.

W załatwieniu sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego o petycji gm. Tarnów o uregulowanie rzeki Wątku powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 6. października 1908 następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wykonał projekt i kosztorys regulacji rzeki Wątku w obrębie gminy Tarnowa, a następnie zapewniwszy udział państwa w wysokości jednej trzeciej kosztów, oraz taki sam udział interesowanych w szczególności gminy m. Tarnowa, przedstawił Sejmowi wniosek dotyczący równego udziału kraju w kosztach wspomnianej regulacji“.

O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy reskrytem z 26. października 1908 l. 110.171. Magistrat miasta Tarnowa, a następnie reskrytem z 18. marca 1909 l. 7.174. polecił kierownikowi regulacji Biały inżynierowi Adamowi Rożańskiemu, tudzież inżynierowi-adjunktowi Józefowi Cyrankiewiczowi wykonać zdjęcie Wątku od mostu kolejowego do granicy Rzędzina w gminach katastralnych Strusina, Zabłocie i Grabówka.

Pomiary zostały przeprowadzone w marcu i kwietniu 1909, projekt zaś techniczny z kosztorysem zostanie opracowany w ciągu zimy 1909/10.

Uchwały
w sprawie
odwodnienia
gruntów, nagłych
robót
ochronnych
i zapomóg
dla spółek
wodnych
z powodu
klęsk
elementarnych
w r. 1908.

W załatwieniu sprawozdania komisji budżetowej z przedłożenia Wydziału krajowego i wniosków poselskich o klęskach elementarnych w r. 1908 powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 27. października 1908 między innymi następujące uchwały:

III. „Sejm przeznaczą na odwodnienie zabagnionych gruntów, wykonanie nagłych budowli wodnych, tudzież na zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin konkurujących do kosztów publicznych przedsięwzięciach melioracyjnych zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 300.000 K w oczekiwaniu, że państwo udzieli na ten cel dalszego zasiłku w kwocie 450.000 K.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wobec ogromu katastrofy, jaka Galicyę w r. 1908 dotknęła, przeznaczył ze skarbu państwa 450.000 K na odwodnienie zabagnionych gruntów, wykonanie nagłych budowli wodnych, tudzież na zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin konkurujących do kosztów publicznych przedsięwzięciach melioracyjnych.

VIII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył roboty przy uzupełnieniu regulacji rzek kanałowych po myśli ustawy z 9. maja 1907. Dz. u. kraj. Nr. 54. i bezzwłocznie rozpoczął budowę kanału spławnego galicyjskiego celem dostarczenia zarobku ludności dotkniętej klęskami elementarnymi.

IX. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w r. 1909 przyspieszył roboty przy publicznych przedsięwzięciach melioracyjnych i udzielił na ten cel z funduszu krajowego potrzebnych zaliczek na rachunek dotacyi r. 1910.

XI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po ustawowem zapewnieniu obwałowania Wisły i odnowienia Powiśla, tudzież regulacji Bugu i Styru z dopływami równoległe z regulacją podgórskich dopływów rzek karpaccich podjął akcyę koło drenowania w szerszych rozmiarach i przedkładał Sejmowi projekty ustaw, mające na celu wyko-

nanie osuszenia i drenowania gruntów w całych gminach katastralnych przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

XIV. Petycja w sprawie zasiłków na odwodnienie gruntów i pokrycie datków konkurencyjnych do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych:

1) l. s. 523. spółki wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami;

2) l. s. 850. gminy Strażów, Palikówka, Łąka i Łukawiec powiatu Rzeszowskiego;

3) l. s. 908. Wydziału spółki wodnej dla regulacji Starego Brnia z dopływami;

4) l. s. 1.066. gminy Kwików powiatu Brzeskiego;

5) l. s. 1.076. gminy Bzianka, Milcza, Treśniów, Jaćmierz, Posada jaćmierska, Zarszyn i Besko, tudzież obszarów dworskich Jaćmierz i Wzdów powiatu Sanockiego i Brzozowskiego;

6) l. s. 1.235. gminy Morowice powiatu Bialskiego;

7) l. s. 1.738. gminy Michowice wielkie powiatu Dąbrowskiego;

8) l. s. 1.764. Wydziału spółki wodnej dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej;

9) l. s. 1.977. Wydziału powiatowego w Wieliczce;

przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia z kredytu uchwalonego pod III)⁴.

Alegat 3. W wykonaniu uchwał ad III i XIV, tudzież w uwzględnieniu licznych podań gmin z Powiśla (pow. Mielec, Dąbrowa i Brzesko), jakie wpłynęły w roku ubiegłym do Wydziału krajowego, o odwodnienie gruntów zabagnionych ulewnymi deszczami dla umożliwienia uprawy, zaproponował Wydział krajowy w załączonej w odpisie % odezwie z 26. stycznia 1909 l. 7.878 udzielenie następujących zasiłków z uchwalonego przez Wys. Sejm kredytu 300.000 K, tudzież spodziewanej zapomogi państwowej 450.000 K.

I) dla spółek wodnych, powiatów i gmin konkurujących do publiczności przedsiębiorstw melioracyjnych w okolicach dotkniętych najbardziej klęskami elementarnymi:

a) na pokrycie datków konkurencyjnych przypadających za rok 1909:

1. na regulację Rudawy:		
powiatowi krakowskiemu	11 250 K	
" Chrzanowskiemu	8.750 "	20.000 K
2) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do Białuchy gminom: Kraków, Piaski-Grzegórzki i Dąbie		5.000 "
3) spółce wodnej dla obwałowania lewego brzegu Wisły od Białuchy do granicy państwa		10.000 "
4) spółce wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły do Niepołomic		10.000 "
5) spółce wodnej dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej		45.000 "
6) spółce wodnej dla osuszenia bagien Rzemieńskich		25.000 "
7) spółce wodnej dla regulacji górnej Trześniówki (dodatek przypadający na gminy)		17.500 "
8) spółce wodnej dla kolmatacyi bagien naddnie-strzańskich		40.000 "
	Do przeniesienia	172.500 K

	Z przeniesienia	172.500 K
9) spółce wodnej dla regulacji Wereszycy (dodatek przypadający na gminy)		28.000 "
b) na częściowe pokrycie zaległych rat a n i t e t o w y c h p o ż y c z e k z a c i ą g n i ę t y c h n a p o k r y c i e d a t k u k o n k u r e n c y j n e g o :		
10) spółce wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami		12.000 "
11) spółce wodnej dla regulacji Wisłoka i Pielnicy		40.000 "
12) spółce wodnej dla regulacji Starego Brnia		20.000 "
razem		<u>272.500 K</u>

II) na naprawę wałów na Nowym Brnie, Wiśle, Uszwicy, Uszarce i Kiszelinie, rekonstrukcję robót regulacyjnych na potoku Żabnicy, zabudowanie potoku Berda w Czortkowie, obwałowanie potoku Kleczówki (pow. Wadowice), obwałowanie kanału Pojawsko-Jadownickiego, regulację potoku Olszówki (pow. Brzesko), obwałowanie kanału Chorzelowskiego, Kłiszowskiego i Dunaj, tudzież odwodnienie 17 gmin w powiatach Mieleckim, Dąbrowskim i Brzeskim **357.048 K**.

Następnie po sporządzeniu planów i kosztorysów, zaproponował Wydział krajowy odezwaniami z dnia 9 i 12. lutego 1909, wystosowaniami do c. k. Prezydium Namiestnictwa, wykonał następujące roboty z krajowego i państwowego funduszu zapomogowego:

1) odwodnienie gmin Terliczka, Łukawiec, i Palikówka, (pow. Rzeszów) kosztem	24.240 K
2) odwodnienie gminy Monowice (pow. Biała) kosztem	11.600 "
3) odwodnienie gminy Wolica (pow. Kraków) kosztem	16.000 "
4) obwałowanie kanału Zakrzowskiego nad Dunajcem kosztem	1.750 "
5) odwodnienie gminy Wierzchosławice (pow. Tarnów) kosztem	15.610 "
6) odwodnienie gminy Zdrochec (powiat Brzesko) kosztem	7.148 "
7) odwodnienie gmin Podhorce, Koniuszki siemianowskie, Czernichów i Ostrów (pow. Rudki) kosztem	16.008 "
8) odwodnienie gmin Jagowice, Kurdwanów, Kobierzyn, Dobczyce i Niezdów (pow. Wieliczka) kosztem	25.000 "
9) rekonstrukcję rowów odpływowych spółki drenarskiej w Wyciążach i odwodnienie Przylasku wyciążkiego (pow. Kraków) kosztem	2.900 "
razem	<u>120.456 K</u>

Wedle propozycji Wydziału krajowego wynoszą zatem zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin na pokrycie datków konkurencyjnych	272.500 K
zasiłki zaś na roboty	477.504 "
ogółem	<u>750.004 K</u>

z czego pokryć ma funduszy krajowy 40% tj. kwotę **300.001 K 60 gr.** państwowy zaś fundusz zapomogowy w myśl dotychczas stosowanych zasad 60% tj. **450.002 K 40 gr.**

Alegat 4. Według załączonej w odpisie /./ odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 21. maja 1909 l. 8.549/pr. przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 11. maja 1909 l. 2.695 na wykonanie proponowanych robót z państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje zamiast żadanego 60% zasiłku tylko 50 % subwencją w kwocie

238.752 K, natomiast nie uwzględniło wniosku Wydziału krajowego postawionego w myśl rezolucji sejmowej na udzielenie 60% zasiłku dla spółek wodnych, powiatów i gmin na częściowe pokrycie datku konkurencyjnego, ponieważ nie posiada na to funduszków do swej dyspozycji.

- Z uwagi, że tak w innych częściach państwa, jak w Galicji, udzielało państwo w analogicznych wydatkach 60 % zapomóg, odniósł się
- Alegat 5.** Wydział krajowy załączoną w. odezwą z 7. czerwca 1909 l. 63.019 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o wyjednanie u JE. p. Ministra skarbu proponowanego zasiłku państwowego w kwocie 163.500 K dla spółek wodnych, powiatów i gmin z państwowego funduszu zapomogowego,
- Alegat 6.** odezwą zaś załączoną w. z dnia 7. czerwca 1909 l. 63.020 o podwyższenie zasiłku państwowego na roboty z 50% na 60%, tj. z kwoty 238.752 K na 286.502 K 40 gr o **47.750 K 40 gr**.

Odpis powołanych odez w przedłożył Wydział krajowy pismem z dnia 26. czerwca 1909 l. 70.801 JE. p. Ministrowi dla Galicji o wyjednanie powyższych zasiłków państwowych, lecz dotychczas nie otrzymał decyzji, mimo że JE. p. Minister skarbu przyrzekł 18. maja 1909 załatwić przychylnie odnośny wniosek Wydziału krajowego w sprawie udzielenia zasiłku państwowego 163.500 K dla spółek wodnych, powiatów i gmin

Roboty, których wykonaniem zajął się Wydział krajowy, zostały zarządzane z wiosną 1909, gdyż na telegraficzne żądanie Wydziału krajowego zwróciło c. k. Ministerstwo rolnictwa plany i kosztorysy reskryptem z 10. kwietnia 1909 l. 113.812, wykonanie robót przy obwałowaniu potoku Kleszówki poruciło c. k. Prezydyum Namiestnictwa reskryptem z 23. czerwca 1909 l. 10.144/pr. kierownictwu regulacji Skawy, — nie zostało zaś dotychczas rozpoczęte zabudowanie potoku Berdy w Czortkowie, kosztem 60.000 K, gdyż sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich nie ma do dyspozycji potrzebnych sił technicznych.

Kiedy już Wydział krajowy uchwałą z 26. stycznia 1909 l. 7.878 rozporządził całym kredytem 300.000 K przez Wysoki Sejm uchwalonym, przedłożył Wydział powiatowy w Przemyślu wniosek na odwodnienie 11 gmin (Medyka, Siedliska, Hurko, Hureczko, Krowniki, Jaksmanice, Torki, Stobienko, Poździacz, Nakło i Stubno), położonych w dolinie Sanu i Wiaru. Uznając potrzebę odwodnienia urodzajnych gruntów aluwialnych w tych gminach za pomocą odczyszczenia i pogłębienia istniejących rowów preliminowanym przez Wydział powiatowy kosztem 13.755 K, postanowił Wydział krajowy udzielić z krajowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje 50% zasiłku w kwocie 6.877 K 50 gr. na wykonanie tych robót i odniósł się odezwą z 23. lutego 1909 l. 20.346, do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zapomogi państwowej w tej samej wysokości. Reskryptem z 5. czerwca 1909 l. 9.135 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 19. czerwca 1909 l. VIII. a. $\frac{415}{2}$ przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa zapomogę 50%, zażądało jednak zapewnienia utrzymania rowów w dobrym stanie. Ponieważ Wydział powiatowy w Przemyślu mimo wezwań Wydziału krajowego z 27. czerwca 1909 l. 66.047 i z 18. lipca 1909 l. 78.968 nie przedłożył uchwał rad gminnych i deklaracji właścicieli obszarów dworskich zapewniających konserwację, roboty nie mogły być dotychczas zarządzane

Na rezolucję ad VIII) w sprawie przyspieszenia robót przy uzupełnieniu regulacji rzek kanałowych i budowie kanału spławnego Wydział krajowy nie otrzymał odpowiedzi c. k. Rządu.

W myśl rezolucji ad IX) udziela Wydział krajowy dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, przy których tegoroczne zasiłki zostały wyczerpane, zaliczek z funduszu krajowego na rachunek dotacji r. 1910, zwłaszcza, że z powodu zeszłorocznych klęsk elementarnych z wiosną rb. zgosiła się do robót ziemnych większa ilość miejscowej ludności.

Co się tyczy wykonania rezolucji XI. w sprawie przeprowadzania osuszenia i drenowania gruntów w całych gminach katastralnych, zauważa Wydział krajowy, że dotychczas nie wpłynęło żadne zgłoszenie o drenowanie, któreby obejmowało całą gminę katastralną.

Organizacja zarządów budowy przy nowych przedsiębiorstwach melioracyjnych.

W myśl rozporządzenia wykonawczego z 21. listopada 1908 Dz. u. kraj. Nr. 139 do ustawy z 19. marca 1908 Dz. u. kraj. Nr. 53. zarządził Wydział krajowy w roku bieżącym rozpoczęcie robót przy regulacji potoku Błóżewki z dopływami i porucił kierownictwo budowy reskrytem z 7. kwietnia 1909 l. 38.550 inżynierowi biura melioracyjnego Karolowi Klimowiczowi. Roboty są obecnie w toku, a c. k. Starostwo samborskie przeprowadza dochodzenia wodno-prawne dla udzielenia konsensu na budowę i zawiązanie spółki wodnej.

Kierownictwo budowy przy regulacji potoku Ruda wy porucił Wydział krajowy reskrytem z d. 7. maja 1908 l. 28.332 w sekcji dolnej w powiecie krakowskim inżynierowi biura melioracyjnego Marynowi Nawrockiemu, w sekcji zaś górnej w powiecie chrzanowskim inżynierowi-adjunktowi Bronisławowi Drożdżowi, a to w myśl rozporządzenia wykonawczego Dz. u. kr. Nr. 120 z r. 1908 do ustawy z 6. kwietnia 1908 Dz. u. kraj. Nr. 68. Budowa nie mogła być przy tej regulacji dotychczas rozpoczęta, gdyż właściciele gruntów nadbrzeżnych sprzeciwili się podjęciu robót przed przeprowadzeniem dochodzeń komisyjnych, c. k. Starostwo w Krakowie zaś zarządziło dopiero reskrytem z d. 26. lipca 1909 l. 20.611 te dochodzenia na miesiąc wrzesień r. b. chociaż Wydział krajowy odniósł się już odezwą z 16. marca 1909 l. 26.851 do c. k. Namiesnictwa o udzielenie konsensu wodno-prawnego i wywłaszczenie gruntów w 4 gminach powiatu krakowskiego.

Uchwały w sprawie zwołania ankiet dla zaopatrzenia kraju w zdrową wodę, tudzież dla asanacji terenów malarycznych i kanalizacji miast i miasteczek.

W załatwieniu sprawozdania komisji sanitarnej o czynnościach departamentu V. powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 22. października 1908 następujące uchwały:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu zwołanie ankiety w celu zastanowienia się nad sposobami zaopatrzenia kraju w zdrową wodę“.

„Poleca się Wydziałowi krajowemu zwołanie ankiety w celu zastanowienia się nad asanacją kraju, a w szczególności nad osuszeniem malarycznych terenów i nad kanalizacją miast i miasteczek“.

Co się tyczy zaopatrzenia gmin w zdrową wodę do picia, zauważa Wydział krajowy, że w myśl uchwały Wys. Sejmu z 15. listopada 1905 utworzył w biurze melioracyjnem oddział dla projektowania i budowy wodociągów, tudzież kanalizacji złożony na razie z 2 inżynierów i 1 starszego inżyniera, krórczy w myśl obowiązującej instrukcji przeprowadzają zdjęcia i opracowują projekty na koszt funduszu krajowego. Oddział ten przeprowadził dotychczas liczne studia co do zaopatrzenia gmin w wodę do picia i do użytku domowego, wynik zaś tylu studyów podał Wydział krajowy do wiadomości gmin interesowanych. Również opracował ten oddział znaczną liczbę projektów i wodociągów, na podstawie zaś tych projektów przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi wnioski co do subwencyonowania budowy wodociągów i studzien 33 $\frac{1}{3}$ % zasiłkami z funduszu krajowego. Jeżeli mimo to sprawa zaopatrzenia gmin w wodę nie postępuje naprzód, przyczyny należy szukać w tem, że gminy albo nie odczuwają potrzeby, względnie nie doceniają wartości zdrowej wody dla mieszkańców, albo też jeżeli uznały tę potrzebę, z powodu braku środków nie są w stanie pokryć $\frac{1}{3}$ kosztów.

O ile natomiast chodzi o asanizację kraju, a szczególnie osuszenia malarycznych terenów, to roboty tego rodzaju podejmuje się już od r. 1884 w szerszych rozmiarach na podstawie specjalnych ustaw melioracyjnych, gdyż każde osuszenie bagien (Stojanowskich, Oleskich, Niskich, Rudnickich, Rzeszowskich, Rzemieńskich) i każda regulacja w nizinie nadwiślańskiej, tudzież w dorzeczu Bugu, Styru i górnego Dniestru, jest równocześnie asanizacją wielkich zabagnionych obszarów.

Projekty wreszcie kanalizacji, podobnie jak i wodociągów, opracowuje kraj. biuro melioracyjne dla niezamożnych gmin po myśli uchwały Wys. Sejmu z 6. marca 1907 (Dz. u. kraj. Nr. 133 z r. 1907) na koszt funduszu krajowego. Zgłoszenia jednak o projekty tych robót są nieliczne, gdyż gminy nie posiadają środków na ich wykonanie.

Wdrożona od kilku lat przez Reprezentację kraju akcja celem osuszania dla malarycznych terenów postępuje odpowiednio, akcja zaś dla przeprowadzenia kanalizacji i zaopatrzenia gmin w wodę zależy od środków finansowych.

Ponieważ zaś obecny stan finansowy kraju nie pozwala na poparcie budowy wodociągów i kanalizacji wydatniejszymi subwencjami krajowemi, Wydział krajowy nie uważał za potrzebne zwoływanie ankiet w roku bieżącym dla zastosowania się nad temi urządzeniami, które w miarę środków dyspozycyjnych gmin i uchwalonych przez Wys. Sejm dotacyi Wydział krajowy już przeprowadza.

Zakładanie
fabryk
drenarskich.

W czasie od początku lipca 1908 do końca lipca 1909 r. Wydział krajowy wypożyczył ręczne prasy drenarskie z przyborami poniżej wymienionym właścicielom dóbr, względnie cegielni:

- 1) p. Romanowi Czaykowskiemu w Kamionce wołoskiej,
- 2) p. Wincentemu Kraińskiemu w Perespie i
- 3) p. Dawidowi Gerstmannowi w Połtwi.

Ponadto przyrzczone zostały ręczne prasy drenarskie, p. Janowi Wiktorowi w Zarszynie i Mayerowi Friedwaldowi w Jarosławiu, pod warunkiem, jeżeli glina w tych miejscowościach okaże się przydatną do wyrobu rurek drenowych.

Dotychczas wymienieni interesowani poświadczenia kraj. keramiicznej stacyi doświadczałnej we Lwowie nie przedłożyli, wskutek czego przyrzczone prasy nie zostały jeszcze wysłane.

Jak w poprzednim sprawozdaniu podano, nowych prac drenarskich ręcznych nie zakupywano wcale, a nowym odbiorcom wypożyczono stare prasy, po poprzedniej gruntownej naprawie w fabryce księcia Lubomirskiego we Lwowie. W okresie czasu objętym niniejszem sprawozdaniem zwrócili prasy po zaprzestaniu wyrobu rurek drenowych:

- 1) p. Józef Jarużelski z Babc,
- 2) p. Teofil Kosiński z Jarosławia (jedną z dwóch pras wypożyczonych) i
- 3) p. Wincenty Kraiński z Perespy.

Ogółem jest obecnie oddanych do użytku 54 ręcznych pras drenarskich.

Prasy drenarskie do popędu parowego zakupione na podstawie uchwały Wys. Sejmu z r. 1906 zostały dotąd do czterech cegielni wypożyczone, a mianowicie: pierwsze dwie wypożyczono, jak to już w poprzednim sprawozdaniu podano, do cegielni „Felicya“ w Rudkach i do cegielni Spółki wytwórczo-handlowej w Albigowej, w roku zaś bieżącym wypożyczono trzecią prasę firmie Sikorski i Bergmann w Krośnie, czwartą zaś p. Mieczysławowi hr. Reyowi w Przecławiu.

Z wyjątkiem ostatniej, wszystkie trzy inne prasy są czynne i dostarczają rurek drenowych najbliższej okolicy.

Piątą i ostatnią z uchwalonych do zakupna pras do popędu parowego, przyrzekł Wydział krajowy wypożyczyć do użytku cegielni p. Zdzisława hr. Tarnowskiego w Dobrach dzikowskich.

Gdy jednak dotąd wymieniony właściciel nie przedłożył wymaganej deklaracji, Wydział krajowy piątej prasy drenarskiej nie zamówił jeszcze we fabryce.

c). Petycje.

Uchwałą z dnia 19. października 1908 odstąpił Wysoki Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia następujące petycje:

1) Petycję l. s. 425 gmin Kalembina i Kożuchów o oddanie starych łożysk Wisłoka.

Reskryptem z 25. grudnia 1908 l. 135.207 zawiadomił Wydział krajowy o tej uchwale interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Jaśle, na odezwy zaś z 10. marca 1909 l. 26.436 i z d. 6. lipca 1909 l. 64.407 otrzymał zawiadomienie ze strony c. k. Prezydium Namiestnictwa w odezwie z 2. sierpnia 1909 l. 12.350/pr., że c. k. Namiestnictwo nie może zarządzić rokowań o odstąpienie włościom z Kalembiny i Kożuchowa odsypisk uzyskanych wskutek budowli regulacyjnych, co do których przeprowadzone być musi naprzód postępowanie z §. 47. ustawy wodnej.

2) Petycję l. s. 1692 gminy Smolarzyny powiatu Łańcuckiego o przyspieszenie regulacji rzeki Wisłok.

Odezwą z d. 25. marca 1909 l. 2.767/pr zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że zarządzono opracowanie projektu na regulację Wisłoka od km 31 do 267, który obejmuje także gminę Smolarzyny.

O uchwale Wys. Sejmu, jak i o decyzji c. k. Rządu zawiadomił Wydział krajowy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Łańcucie reskryptami z d. 24. grudnia 1908 l. 135.206 i z d. 22. kwietnia 1909 l. 35.471.

3) Petycję l. s. 2.391 gmin i obszarów dworskich powiatu Łańcuckiego o przyspieszenie regulacji Mlecзки.

O uchwale Wys. Sejmu zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z d. 25. grudnia 1908 l. 134.980 Wydział powiatowy w Łańcucie, nie otrzymał jednak wiadomości od c. k. Rządu o skutku tej uchwały mimo dwukrotnych odezwy z 28. marca 1909 l. 31.353 i z 14 lipca 1909 l. 76.648.

4) Petycję l. s. 1.771 gminy Miejsce piastowe o regulację i obwałowanie potoku Lubatówka.

O uchwale Wys. Sejmu zawiadomiliśmy Wydział powiatowy w Krocnie reskryptem z 25. grudnia 1908 l. 134.979 lecz od c. k. Rządu nie otrzymaliśmy decyzji mimo urgensów z 12. marca 1909 l. 26.719 i z 25 lipca 1909 l. 82.398.

5) Petycje l. s. 542, 1.044, 1.263, 1.784 i 1.981 Franciszka Szczepaniaka, Franciszka Koški, Tomasza Barborka, Michała Papli i Jana Wojcieszka w Kaniowie bestwińskim o reklasyfikację i odpisanie podatków z gruntów zajętych pod obwałowanie Wisły.

O uchwale Wys. Sejmu zawiadomiliśmy interesowanych reskryptem z 24. grudnia 1908 l. 134.978, dotychczas jednak nie otrzymaliśmy odpowiedzi c. k. Namiestnictwa na odezwy z d. 10. marca 1909 l. 26.432 i z d. 10. sierpnia 1909 l. 67.732, w których prosiliśmy o załatwienie tej sprawy.

Uchwałą z 19. października 1908 przekazane zostały Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia następujące petycje:

1) Petycje l. s. 293 gminy Podmichałowce, l. s. 1.394 gminy Hrehorów i l. s. 1.395 gminy Żurów powiatu Rohatyńskiego o regulację Swierza.

Wskutek tych petycji polecił Wydział krajowy reskrypsem z d. 15. maja 1909 l. 136.296/08 Wydziałowi powiatowemu zawiadomić interesowane gminy, że sporządzony przed kilkunastu laty projekt regulacji Swierza, wymaga przerobienia, na razie jednak z powodu zajęcia sił technicznych biura melioracyjnego przy innych robotach przez Wys. Sejm uchwalonych, Wydział krajowy nie może zarządzić opracowania nowego projektu.

2) Petycja l. s. 1.332. gminy Żabno o regulacją Wątku Żabieńskiego.

Petycji tej nie uwzględnił Wydział krajowy, gdyż potok wymieniony uregulowany został z funduszu regulacji Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca, jednak, że przez mieszkańców miasteczka Żabna został śmieciami zasypany, interwencja zaś organów krajowych u władzy politycznej nie zapobiegła niszczeniu robót przez mieszkańców Żabna.

3) Petycja l. s. 1.338. gminy Wierchosławice powiatu Tarnowskiego o odwodnienie 500 morgów gruntów zabagnionych ulewnemi deszczami dla umożliwienia uprawy.

W skutek tej petycji polecił Wydział krajowy kierownikowi regulacji Białej inżynierowi Adamowi Rożańskiemu opracować projekt rowów osuszających i przyznał na wykonanie 4 rowów łącznej długości 6,9 km. kosztem 15.610 K z krajowego funduszu zapomogowego 40% zasiłek w kwocie 6.244 K (L. W. 14.915/09).

4) Petycja l. s. 1.339 gmin Strzeszyce i Krosna powiatu Limanowskiego o zabudowanie potoku krośnieńskiego.

Petycję tę przesłał Wydział krajowy odezwą z 4. stycznia 1909. l. 136.293/08 c. k. Namiestnictwu z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia opracowania projektu celem ewentualnego wykonania robót przy pomocy państwa i kraju.

Reskrypsem z 28. stycznia 1909. l. 3.228 poleciło Ministerstwo rolnictwa sekcji Samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich zbadać potok krośnieński i przedłożyć sprawozdanie przy dołączeniu kosztorysu.

O czem zawiadomił Wydział krajowy interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Limanowy reskryptami z 4. stycznia 1909. l. 136.293/08. i z 19. lutego 1909. l. 18.018.

5) Petycje l. s. 1.370 gminy Demianów, l. s. 700 i 1.396 gminy Korostowice, l. s. 1.800 gminy Bołszowce powiatu Rohatyńskiego, gmin Chorostków, Tustań i Halicz, tudzież obszaru dworskiego Chorostków powiatu Stanisławowskiego oraz l. s. 1.810. wniosek posła Winniczuka o regulacji dolnego biegu rzeki Gnilej Lipy.

Wskutek tych petycji zawiadomił Wydział krajowy reskrypsem z 27. grudnia 1908. l. 136.292 interesowane gminy i obszary dworskie za pośrednictwem Wydziałów powiatowych w Stanisławowie i Rohatynie że wypracowany w r. 1886. projekt techniczny z powodu wzrostu cen robocizny, materiałów i gruntów wymaga rewizji, a po przerobieniu kosztorysu podejmie Wydział krajowy ponowne rokowania z c. k. Ministerstwem rolnictwa celem zapewnienia subwencji z państwowego funduszu melioracyjnego.

Kosztorys tej regulacji nie mógł być dotychczas uzupełnionym ponieważ część projektu przedłożona przy rekursach, przez c. k. Starostwo w Rohatynie znajduje się w c. k. Ministerstwie rolnictwa, a również nie doszła jeszcze do skutku umowa z właścicielami co do wysokości odszkodowania za zniesieniem młynów na Gnilej Lipie w Bouszowie, Chorostkowie i Tustaniu.

6) Petycyje l. s. 1.693. gminy Wulka mazowiecka i l. s. 1.694 gminy Hujcze powiatu Rawskiego, tudzież wniosek l. s. 1.653. posła ks. Kołpaczkiewicza o przyspieszenie regulacji rzeki Raty.

W skutek tych petycyj zawiadomił Wydział krajowy interesowane gminy reskryptem z d. 29. grudnia 1908. l. 136.745 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej, że z powodu niepomysłnego stanu finansów kraju, tudzież braku sił technicznych i robotników nie może proponować Administracyi państwa żądanego skrócenia okresu budowy z lat 25 na dziesięć, zwłaszcza że dotacya roczna przeznaczona na regulację Raty wynosi 304.000 K.

7) Petycyja l. s. 1.632 gminy Szczawnica niżna powiatu Nowotarskiego o regulację potoku górskiego Bryjarka.

Gdy wedle sprawozdania sekcji Samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich potok Bryjarka jest identyczny z potokiem Skotnickim, w którego perymtrze znajduje się góra Bryjarka, i regulacyja tego potoku jako dopływu potoku Ruskiego w Szczawnicy objęta jest programem uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 30. stycznia 1909 l. 6.467. do c. k. Namiestnictwa o przedłożenie tej sprawy komisji dla regulacyi rzek na najbliższem posiedzeniu, o czem równocześnie zawiadomił interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nowym Targu.

Na powołaną odezwę nie nadeszło c. k. Namiestnictwo odpowiedzi.

Petycyja l. s. 1.853 obszaru dworskiego Manasterzec o zabudowanie potoku Sprynia.

Petycyję tę przesłał Wydział krajowy odezwą z 7. stycznia 1909. l. 136.743/08 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie komisji dla regulacyi rzek do powzięcia uchwały, o czem równocześnie zawiadomił Wydział powiatowy w Starym Samborze, lecz mimo urgensu z 30. lipca 1909. l. 64.292 nie otrzymał odpowiedzi c. k. Namiestnictwa.

9) Petycyja l. s. 1.899 gminy Sulistrowa powiatu Krośnieńskiego o regulacyę potoku Równia.

Wskutek tej petycji poleciliśmy reskryptem z 29. grudnia 1908. l. 136.742. Wydziałowi powiatowemu w Krośnie zbadać rozmiary potrzebnej regulacyi, oraz przedłożyć uchwały Rady gminnej co do pokrycia $\frac{1}{3}$ części kosztów regulacyi i obowiązku utrzymywania robót.

Ze sprawozdania Wydziału powiatowego z 16. marca 1909. l. 588 okazało się, że w regulacyi interesowaną jest właścicielka obszaru dworskiego i droga gminna, włościanie zaś z powodu ubóstwa nie mogą się przyczynić żadnym datkiem do kosztów, — w skutek czego Wydział powiatowy uchwałą z 22. maja 1908. postanowił wspólnie z właścicielką obszaru dworskiego pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów robót.

Z powodu zajęcia sił technicznych biura melioracyjnego innemi programowemi robotami Wydział krajowy zarządzi zdjęcia dla zaprojektowania lokalnej regulacyi potoku Równi dopiero w r. 1910.

10) Petycyja l. s. 1.903 piętnastu gmin powiatów Rudeckiego, Samborskiego i Starosamborskiego o przyspieszenie regulacyi potoku Błozewki.

W skutek tej petycji zawiadomiliśmy interesowane gminy reskryptem z 29. grudnia 1908. l. 136.741 za pośrednictwem właściwych Wydziałów powiatowych, że w myśl rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 19. czerwca 1908. Dz. u. kraj. Nr. 53. roboty przy regulacji Błóżewki zostaną rozpoczęte z wiosną r. 1909.

11) Petycyje l. s. 1.976 i 1.977 Wydziału powiatowego w Wieliczce o odwodnienie gruntów nad Wisłą, Rabą, Skawinką i Wilgą dla umożliwienia uprawy.

Ponieważ odwodnienie gruntów nad Wisłą i Skawinką objęte jest projektem obwałowania prawego brzegu Wisły, zarządził Wydział krajowy w uwzględnieniu tych petycyj sporządzenie projektu odwodnienia gmin nad Wilgą i Rabą, który obejmuje wykonanie 2 rowów w gminach Jugowice, Kurdwanów i Swoszowice na długości 2.150 m, 1 rowu w gminie Kobierzyn na długości 2.200 m i 2 rowów w gminach Dobczyce i Niezdów na długości 4 170 m, razem 8.520 m.

Na pokrycie kosztów obliczonych na 25.200 K przyznał Wydział krajowy z kredytu 300 000 K przyznanego przez Wys. Sejm uchwałą z 27. października 1908. 40% zasiłek w kwocie 10.080 K i odniósł się odezwą z 12. lutego 1909. l. 16.318 do c. k. Prezydium Namiestnictwa o wyjednanie 60% zasiłku z państwowego funduszu zapomogowego.

12) Petycja l. s. gminy Brzegi pow. Samborskiego o regulację Strwiąża.

Reskryptem z 8. stycznia 1909. l. 136.599. zażądał Wydział krajowy od kierownika regulacji górnego Dniestru wyjaśnienia, o ile zrealizowały się wykonane na Strwiążu przekopy w gminie Brzegi i czy stare koryta już się zamuliły.

Wedle sprawozdania kierownika budowy z 11. maja 1909. l. 15. przekopy w gruncie ilastym realizują się powoli, z każdym rokiem następuje jednak rozszerzenie, które wynosi 9 m. w zwierciadle średniej wody normalnej (w projekcie przewidziano szerokość 11,6 m), stare łożyska zaś zamulają się stosunkowo szybko, tak iż zamulenie dochodzi do 1,2 m nad zwierciadłem średniej wody normalnej. O czym zawiadomił Wydział krajowy Zwierzchność gminną w Brzegach.

13) Petycja l. s. 559 gminy Bogumiłowice w sprawie sprzedaży trawy na wałach Dunajca.

W uwzględnieniu tej petycji wydzierżawił Wydział krajowy reskryptem z 2. kwietnia 1909. l. 31.914 gminie Bogumiłowice na lat trzy dwukrotny co roku zbiór trawy na lewym wale Dunajca w obrębie tej gminy za czynszem rocznym 160 K, który odpowiada przeciętnemu dochodowi z trawy w latach 1907 i 1908.

14) Petycja l. s. gminy Wał-Ruda powiatu Brzeskiego o regulację potoku Olszówki.

W przychylnem załatwieniu tej petycji przyznał Wydział krajowy z kredytu 300.000 K na nagłe roboty wodne 40% zasiłek na regulację Olszówki, której koszt obliczono na 10.000 K, w kwocie 4.000 K i odniósł się odezwą z 26. stycznia 1909, l. 136.597/08 do c. k. Prezydium Namiestnictwa o wyjednanie 60% zasiłku państwowego. o czym równocześnie zawiadomił interesowaną gminę.

15) Petycja l. s. 834. gminy Nowy Kałusz o regulację potoku Siwki.

Reskryptem z 30. grudnia 1908. l. 136.596 zawiadomił Wydział krajowy petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Kałuszu, że projekt tej regulacji wraz z projektem ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z 4. sierpnia 1908 l. 66.885. c. k. Namiestnictwu celem wyjednania decyzji c. k. Ministerstwa rolnictwa i skarbu

w sprawie subwencyonowania tego przedsiębiorstwa. Gdy w roku bieżącym nadeszła decyzja wymienionych Ministerstw, Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi do uchwały projekt ustawy.

16) Petycja l. s. 847, Wydziału powiatowego w Dobromilu o regulację Wiaru powyżej Łomny.

Reskryptem z 30. grudnia 1908. l. 136.595. zawiadomiliśmy Wydział powiatowy w Dobromilu, że gdy regulacja Wiaru powyżej Łomny nie została objęta ustawą z 9. maja 1907. Dz. u. kraj. Nr. 54. o uzupełnieniu regulacji rzek kanałowych, roboty przy tej regulacji mogą być podjęte tylko w drodze przedsiębiorstwa melioracyjnego w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 programu regulacji wód w kraju.

Skoro regulacja innych ważniejszych dopływów rzek karpackich zostanie ustawami zapewniona, a roboty na Wiarze poniżej Łomny odpowiednio postąpią, nie omieszka Wydział krajowy zarządzić także opracowania projektu regulacji Wiaru powyżej Łomny.

17) Petycje l. s. 925. gminy Ropczyce, l. s. 1.060 Kółka rolniczego w Niedźwiadzie i l. s. 1.108. Wydziału powiatowego w Ropczycach o regulację potoków Wielopólki i Niedźwiadki

Reskryptem z 29. grudnia 1908. l. 136.594. zawiadomiliśmy Wydział powiatowy w Ropczycach, że wprawdzie regulacja potoku Wielopólki objęta jest uchwalonym przez Wys. Sejm 13. lutego 1894. programem regulacji wód w kraju, do wykonania tej regulacji ma jednak Wydział krajowy dopiero wówczas przystąpić, skoro inne ważniejsze dopływy rzek karpackich zostaną uregulowane.

18) Petycja l. s. 953. gminy Zaborów powiatu Brzeskiego o przyspieszenie regulacji Borowej strugi.

W skutek tej petycji polecił Wydział krajowy reskryptem z 19. stycznia 1909. l. 136.593/08 kierownikowi regulacji Uszwicy (dolnej sekcji obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej), aby przyspieszył regulację Uszwicy, do której wpada Borowa struga, a skoro nastąpi obniżenie dna Uszwicy, przystąpił do budowy szluzu w prawym wale Uszwicy na Borowej strudze, tudzież regulacji Borowej strugi i kanału ulgi. O tem zarządzeniu zawiadomiono gminę Zaborów.

19) Petycja l. s. 1.055. komisji zdrojowej w Szczawnicy o regulację potoku Szczawnego.

Ponieważ zabudowanie potoku Szczawnego objęte jest programem uzupełnienia regulacji rzek kanałowych, przesłał Wydział krajowy tę petycję odezwą z 7. stycznia 1909. l. 136.592/08 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie komisji regulacyjnej do uchwały.

Na tę odezwę, tudzież urgens z 30. lipca 1909. l. 84.242. nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

20) Petycja l. s. 2.154 włościan gminy Trześniów powiatu Brzozowskiego o zapomogę na pokrycie reszty zaległych datków konkurencyjnych do kosztów regulacji Wisłoka i Pielnicy.

W skutek tej petycji, tudzież petycji l. s. 1.076 gmin Bzianka, Milcza, Trześniów, Jaćmierz, Posada jaćmierska, Zarszyn i Besko tudzież obszarów dworskich Jasionów i Wzdów, która to petycja uchwałą Wys. Sejmu z 27. października 1908. została przekazana Wydziałowi krajowemu, przedłożył, — Wydział krajowy odezwą z d. 26. stycznia 1909. l. 7.878. c. k. Prezydium Namiestnictwa wnioski na udzielenie spółce wodnej z krajowego i państwowego funduszu zapomogowego zasiłku 40.000 K. na częściową spłatę zaległych rat pożyczki zaciągniętej na pokrycie datku konkurencyjnego.

Z zasiłku tego ma być w zupełności pokrytą zaległość gmin i obszarów dworskich: Buków, Jasionów, Trześniów i Mileza, na których

terytorium spółka wodna nie wykonała żadnych robót, ani też przy uzupełnieniu regulacji konsens wodno-prawny nie przewiduje również nowych robót, w kwocie 18.177 K 90 gr., reszta zaś zostanie użyta na częściową spłatę pożyczki w innych gminach z wyłączeniem obszarów dworskich.

O tym wniosku zawiadomił Wydział krajowy interesowane gminy i obszary dworskie reskryptem z 28. stycznia 1909 l. 136.95/08 za pośrednictwem Wydziałów powiatowych w Brzozowie i Sanoku.

Reskryptem z 11. maja 1909 l. 2.695 odmówiło c. k. Ministerstwo rolnictwa 60% zasiłku państwowego dla spółek wodnych, ponieważ nie posiada na to funduszków do dyspozycji, a jak już powyżej przy omawianiu akcji ratunkowej z powodu zeszłorocznych klęsk elementarnych wspomniano, przyznanie proponowanego zasiłku 40.000 K zależne będzie od przyrzeczonej przez JE. p. Ministra skarbu subwencji 163.500 K z państwowego funduszu zapomogowego. W razie przeciwnym otrzyma spółka wodna tylko 40% zasiłek krajowy w kwocie 16.000 K, który będzie użyty na spłatę zaległych datków konkurencyjnym gmin i obszarów dworskich Buków, Jasionów, Trześniów i Milcza.

21) Petycja l. s. 2.155 Michała Papli z Kaniowa bestwińskiego w pow. Bialskim o zarządzenie wypłaty odszkodowania za umieszczenie kuźni na jego gruncie przez kierownictwo regulacji Wisły.

Na odezwę Wydziału krajowego z 29. grudnia 1908 l. 136.590, przy której przesłaliśmy petycję Papli z prośbą o zbadanie, zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo odezwą z 30. czerwca 1909. l. VIII. a. $\frac{234}{30}$

że z gruntu Papli zajęto pod kuźnię na 4 miesiące powierzchnię 80 m², za którą wypłacono tytułem czynszu dzierżawnego 5 koron, nadto zaś Papla zajęty był w kuźni przy robotach jako pomocnik z płacą dzienną 2 K, wobec czego roszczenia Papli są nieuzasadnione i nie zasługują na uwzględnienie.

22) Petycja l. s. 2.153. Franciszka Kośki z Kaniowa o obwałowanie jego realności.

Odezwą z 29. grudnia 1908 l. 136.589 przesłał Wydział krajowy tę petycję c. k. Namiestnictwu z prośbą o zbadanie i możliwe jej uwzględnienie, o czym równocześnie zawiadomił interesowanego za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

Mimo przypomnień z d. 12. maja 1909. l. 52 617 i z d. 9. sierpnia 1909. l. 87.357 nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy odpowiedzi c. k. Namiestnictwa.

23) Wniosek l. s. 1.659. posła Kleskiego o przystąpienia do regulacji potoków Czarnego, Rydelówki i Kołomyjki w Kołomyi.

Celem ułatwienia kanalizacji miasta Kołomyi opracował w r. 1907 autoryzowany inżynier cywilny Karol Pomianowski na koszt funduszu krajowego projekt kanału ulg., który ma odprowadzić część wielkiej wody z potoku Czarnego do Prutu powyżej miasta. W myśl uchwały sejmowej z 26. listopada 1889 postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 33 $\frac{1}{3}$ % zasiłku na pokrycie kosztów tego kanału, które obliczono na 54.000 K, oraz wyjednać dalszy zasiłek w tej samej wysokości z państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne malioracje pod warunkiem jeżeli gmina pokryje $\frac{1}{3}$ część kosztów i zobowiąże się utrzymywać wykonane roboty, oraz uzyskać konsens wodno-prawny, o czym zawiadomiliśmy gminę reskryptem z 4. czerwca 1909. l. 15.453.

Zasiłek krajowy w kwocie 18.000 K wstawiony został do preliminarza krajowego na r. 1910.

24) Petycja l. s. 2.271. gminy Jasionka masiowa pow. Turczańskiego o zabudowanie dzikiego potoku Jasionica.

Odezwą z 7. stycznia 1909 l. 136.587/08 przesłaliśmy tę petycję c. k. Namiestnictwu z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia zbadania tego potoku i opracowanie projektu celem ewentualnego wykonania robót przy pomocy kraju i państwa, o czym uwiadomiliśmy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Turce.

Reskryptem z 28. stycznia 1909. l. 3.244. poleciło c. k. Ministerstwa rolnictwa sekcji Samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich zbadać potok Jasionicę i przedłożyć wynik badania przy dołączeniu generalnego kosztorysu.

W rozprawach nad rub. IX. wydatków budżetu krajowego na r. 1909 uchwalił Wys. Sejm d. 31. października 1908 odstąpić następujące petycje Wydziałowi krajowemu celem zbadania i zdania sprawy Sejmowi.

25) Petycję l. s. 1.897. Franciszka Krawczyka w Kaniowie o rekonstrukcję szluzy w wale nadwiślańskim i odszkodowanie z powodu wylewu wywołanego tą szluzą.

Ponieważ obwałowanie granicznej Wisły w Kaniowie przeprowadza c. k. Namiestnictwo na koszt państwowej dotacji wodnej, odniósł się Wydział krajowy odezwą z 31. grudnia 1908. l. 137.657 do c. k. Namiestnictwa o zbadanie sprawy i zawiadomienie Wydziału krajowego o wyniku, o czym też zawiadomiono Krawczyka.

Na powyższą odezwę, tudzież urgensy z 12. maja 1909. l. 52.618 i z 9. sierpnia 1909 l. 87.356 nie nadeszło c. k. Namiestnictwo odpowiedzi.

26) Petycję l. s. 1.003. gr. kat. Urzędu parafialnego w Krzywcu dolnem pow. Borszczowskiego o zapomogę na wywiercenie dwóch studni.

Reskryptem z 28. grudnia 1908. l. 125.740. wezwaliśmy Wydział powiatowy w Borszczowie do zbadania tej sprawy i przedłożenia kosztorysu.

Sprawozdaniem z 4. marca 1909. l. 66. przedłożył Wydział powiatowy kosztorys budowy 2 studzien 27 m. głębokich zestawiony na podstawie oferty zakładu studniarskiego Szymona Małochleba we Lwowie, który preliminuje koszta na 2.971 K 28 gr.

Sprawa ta nie mogła być załatwioną w roku bieżącym przez Wydział krajowy z powodu braku sił fachowych, gdyż z 2 inżynierów ustanowionych przez Wys. Sejm do projektowania i budowy wodociągów i kanalizacji jeden opuścił służbę krajową (został zaangażowany przez gminę miasta Tarnowa do budowy wodociągu), drugi zaś zajmował się sprawami już w sesjach poprzednich przez Wys. Sejm poleconemi.

27) Petycję l. s. 1.166 gminy Landstreu powiatu kałuskiego o datek na reparację i utrzymanie wodociągu.

Wydział powiatowy w Kałuszu wezwany reskryptem z 28. grudnia 1908. l. 125.740 do przedłożenia planu i kosztorysu naprawy wodociągu nie wykonał dotychczas tego polecenia.

28) Petycję l. s. 2.139 Wasyla Stefnika w Roźnowie powiatu śniatyńskiego o odszkodowanie z powodu zabrania gruntu przez rzekę Rybnicę.

Z załatwienia tej petycji przedkłada sprawozdanie departament rolniczy.

Uchwałą z d. 16. października 1908 przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu między innymi następujące petycje:

29) Petycję l. s. 2.996 gminy m. Delatyna o zasiłek na zabezpieczenie brzegów Prutu i Lubiozni.

Z uwagi, że roboty regulacyjne na rzece Prucie przeprowadza Administracja państwa, przesłał Wydział krajowy tę petycję przy odezwie z 9. stycznia 1909. l. 113.186/08 c. k. Namiestnictwu z prośbą o zbadanie sprawy i zarządzenie opracowania projektu najniezbędniejszych robót ochronnych celem ich wykonania przy pomocy kraju i państwa, o czem zawiadomiono równocześnie Zwierzchność gminną w Delatynie.

Na odezwę tę nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas odpowiedzi mimo urgensu z d. 17. lipca 1909. l. 53.613.

30) Petycję l. s. 2.986. gminy Nienowice powiatu Jarosławskiego o subwencyę na osuszenie gruntów.

Na osuszenie gruntów w Nienowicach, Duńkowicach, Hruszowicach i Chotyńcu, którego koszta obliczono na 47.100 K, przyrzekł Wydział krajowy reskryptem z 16. maja 1902. l. 21.631. wyjednać u Wys. Sejmu i c. k. Ministerstwa rolnictwa $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku, skoro interesowani zowiążą spółkę wodną i uzyskają konsens wodno-prawny. W tem też duchu załatwił Wydział krajowy powołaną petycję reskryptem z 4. listopada 1908. l. 113.187. Wedle sprawozdania kierownika Jarosławskiej ekspozytury biura melioracyjnego z 10. czerwca 1909. l. 242. dochodzenia wodno-prawne odbyły się na miejscu 8. i 9. czerwca 1909, lecz dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy wiadomości o zawiązaniu spółki wodnej, ani o udzieleniu konsensu wodno-prawnego.

31) Petycję l. s. 2.680. Franciszka Krausa i tow, właścicieli gruntów na Strusinie w Tarnowie o zasiłek na drenowanie gruntów.

Petycję tę zwrócił Wydział krajowy reskryptem z 29. października 1908. l. 109.28.) Magistratowi miasta Tarnowa celem zawiadomienia interesowanych, że już reskryptem z 22. sierpnia 1908. l. 83.571. przyrzekł Wydział krajowy wyjednać $33\frac{1}{3}\%$ zasiłki ze skarbu kraju — państwa na drenowanie ich gruntów, jeżeli się zobowiążą pokryć jedną trzecią część kosztów.

Niezałatwiona petycja. Przy uchwałach Wys. Sejmu z 27. października 1908 o klęskach elementarnych otrzymał Wydział krajowy.

32) niezałatwioną przez Wys. Sejm petycję l. s. 3192 gmin Kęty, Czarniec, Porąbka, Bujaków, Kobiernice, Pisarzowice, Heczmarowice, Kańczuga, Nowa wieś, Bulowice, Łęki, Witkowice, Malec, Bielany i Osiek o przyspieszenie regulacji rzeki Soły, zamianę drogi gminnej II klasy z Kęt do Biały na drogę I klasy i budowę mostu na Sole pod Kętami.

Petycję tę przesłał Wydział krajowy przy odezwie z d. 22. stycznia 1909 l. 7.175 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przyspieszenie robót regulacyjnych na rzece Sole w powiecie Białskim.

Odezwą z d. 10. sierpnia 1909. l. VIII. b. $\frac{674}{64}$ /2 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że roboty regulacyjne rozpoczęto na trzech przestrzeniach Soły: 1) od ujścia do km 13, 2, od Tresny do Żywca km 42—48 i od Cięciny do Ciśca km 57—63. Obecnie przedłużono regulację górnej przestrzeni od km 57—66 (do Milówki), środkową do km 41, a dolną do km 14 i zamierzonym jest podjęcie robót w jesieni 1909 od Łęk w górę do km 21, skoro postępowanie wodno-prawne zostanie przeprowadzone.

Budowę mostu na Sole pod Kętami można wziąć pod rozwagę dopiero po uregulowaniu bardzo zdziczałego koryta Soły pod Kętami, fundusz zaś regulacji Soły nie może się przyczynić do kosztów tej budowy.

O czym zawiadomił Wydział krajowy interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Białym Reskryptami z 22. stycznia 1909. l. 7.175 i z d. 18 sierpnia 1909. l. 90.117, a zarazem zwrócił ponownie uwagę c. k. Namiestnictwa na konieczność przyspieszenia robót regulacyjnych w powiecie Białym, gdyż zasadniczo każda systematyczna regulacja powinna być prowadzoną z dołu do góry.

II.

A) Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w r. 1908.

a) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1. Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacji kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy.

Wedle §. 3. rozporządzenia wykonawczego z d. 26. lutego 1908 Dz. u. kraj. Nr. 43. do ustawy z 11. czerwca 1907 Dz. u. kraj. Nr. 124 ma być to obwałowanie przeprowadzone w latach czterech od r. 1907 do r. 1910.

Ponieważ w kosztorysie projektu rubryka wykupna gruntów i odszkodowań przedstawia wydatek 260.731 K 73 gr., roczna zaś dotacja na to obwałowanie wynosi 100.000 K, zatem w latach 1907 i 1908 przeprowadzono tylko wykupno gruntów, budowę zaś właściwą rozpoczęto dopiero w r. 1909.

2. Podwyższenie lewego wału Wisły między Krakowem a granicą państwa.

Według operatu wykonawczego przez kierownika budowy i sprawdzonego przez oddział rachunkowy, koszty budowy wynosiły w 1907 i 1908 r. przy podwyższeniu odwałowania.

w 1907 roku :

I. Roboty ziemne	9.547 K 96 gr.
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	7.772 „ 31 „
V. Utrzymanie robót w czasie budowy	— „ — „
VI. Koszta zarządu	— „ — „
VII. Nieprzewidziane	— „ — „
Razem	<u>17.320 K 27 gr.</u>

Preliminowano na te roboty kwotę 29.407 K 92 gr., okazuje się zatem oszczędzenie wynoszące 12.087 K 65 gr.

Koszta budowy w r. 1908 wynosiły :

I. Roboty ziemne	55.611 K 70 gr.
II. Budowa obiektów	<u>3.910 „ 30 „</u>
Do przeniesienia	59.522 K — gr.

	Z przeniesienia	59.522 K — gr.
III.	Roboty dodatkowe	559 " 43 "
IV.	Wykopano gruntów i odszkowania	30.494 " 72 "
V.	Utrzymanie robót w czasie budowy	271 " 41 "
VI.	Koszta zarządu	10.615 " 65 "
VII.	Nieprzewidziane	2.786 " 25 "
	Razem	<u>104.249 K 46 gr.</u>

Na wykonanie powyższych robót prelinowano 136.551 K 91 gr., tak, że zaoszczędzenie wynosi kwotę 32.302 K 45 gr., osiągnięte prze-
ważnie w robotach ziemnych i przy wykupnie gruntów.

Roboty przy podwyższeniu wałów rozpoczęto w jesieni 1907 roku i wykonano nasyp wstecznego wału Białuchy na długości 260 m i pod-
wyższenie wału wstecznego potoku Kościelnickiego na długości 1.540 m.

W 1908 r. prowadzono również robotę od ujścia Białuchy na dłu-
gości 2.325 m i od ujścia potoku Kościelnickiego na długości 1920 m.,
przedłużono 5 przepustów w wałach i mur ochronny dla wału Białuchy
na długości 131 m i dla wału Wisły na długości 100 m.

Zestawienie kosztów robót wykonanych przy obwałowaniu lewego
brzegu Wisły (bez podwyższenia) wykazuje całkowity wydatek od roku
1900 do 1908 włącznie na kwotę 725.188 K 37 gr. Gdy na to prelini-
nowano razem 870.960 K, okazuje się całkowite zaoszczędzenie na ro-
botach 145.771 K 63 gr.

Budowę prowadził przy tem obwałowaniu stale od początku t. j.
od 1900 r. starszy inżynier kraj. biura melioracyjnego Karol Bozie-
wicz.

3. / odwyższenie prawego wału Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Według operatu wykonawczego, sporządzonego przez kierownika
budowy i sprawdzonego przez oddział rachunkowy wynosiły koszta bu-
dowy w 1908 roku:

I.	Roboty ziemne	56.254 K 53 gr.
II.	Budowa obiektów	1.541 " 65 "
III.	Roboty dodatkowe	1.810 " 13 "
IV.	Wykupno gruntów	80.322 " 74 "
V.	Utrzymanie robót	8.839 " 97 "
VI.	Koszta zarządu	7.883 " 12 "
VII.	Różne i nieprzewidziane	8.795 " 86 "
	Razem	<u>165.448 K — gr.</u>

Na wykonanie powyższych robót prelinowano 114.900 K 85 gr.,
wskutek czego okazuje się przekroczenie w kwocie 50.547 K 15 gr.
Przekroczenie tak znaczne wynikło głównie w rubryce wykupna grun-
tów z powodu wysokich cen gruntów podmiejskich.

W 1908 r. prowadzono budowę wału ochronnego w Podgórzu,
Dąbiu i Płaszowie t. j. na przestrzeni, na której dotychczas wału zu-
pełnie brakowało.

Prócz tego ukończono budowę rowu „b” na stacji Podgórze-Pła-
szów i konserwowane roboty wykonane w latach poprzednich.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził inżynier Stanisław
Flisowski.

4. Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby.

Według sprawdzonych przez oddział rachunkowy operatów wykonawczych, koszta robót, wykonanych w r. 1908 wynoszą:

a) Sekcja górna:

I. Roboty ziemne	63.792 K 53 gr.
II. A. Objekty we wałach	9.071 " 75 "
II. B. Mosty	250 " 60 "
III. Roboty dodatkowe	437 " 61 "
IV. Wykupno gruntów	13.169 " 65 "
V. Konserwacja	905 " 56 "
VI. Zarząd	7.574 " 06 "
VII. Rozmaite	2.190 " 66 "
Razem	<u>97.392 K 42 gr.</u>

Powyższym kosztem wykonano wał Wisły na długości 4.248 m o bryłowatości nasypu 94.123 m³, 3 rowy osuszające o dług. 1.839 m i betonowatości wykopu 4.026 m³, 2 szluzы betonowe w wale wiślanym, 5 mostków z rur betonowych na rowach osuszających, a wreszcie obsiano wał na długości 1,5 km.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 113.148 K 97 gr. zaoszczędzono przeto kwotę 15.756 K 55 gr.

Budową w tej sekcji kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Władysław Kowalski.

b) Sekcja dolna:

I. Roboty ziemne	56.958 K 76 gr.
II. Objekty	6.853 " 20 "
III. Roboty dodatkowe	867 " 86 "
IV. Wykupno gruntów	20.392 " 52 "
V. Konserwacja	1.118 " 11 "
VI. Zarząd	8.435 " 40 "
VII. Rozmaite	883 " 35 "
Razem	<u>96.009 K 20 gr.</u>

Wykazanym wyżej kosztem wykonano wał Wisły na długości 2.324 m i 2 rampy o łącznej bryłowatości nasypu 69.931 m³, lewy wał Raby na długości 720 m o bryłowatości 11.387, 2 rowy odpływowe od obiektów wałowych o długości 554 m, szluzę betonową w wale Wiślanym, przepust betonowy w lewym wale Raby, a wreszcie obsiano wały na powierzchni 3,36 ha.

Ponieważ na wykonanie powyższych robót preliminowano 106.524 K 71 gr. przeto uzyskano zaoszczędzenie w kwocie 10.515 K 51 gr.

Budową w tej sekcji kierował inżynier biura melioracyjnego Marjan Nawrocki.

5. Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje:

a) Sekcja górna:

Rubr. I. Roboty ziemne	27.711 K 71 gr.
II. „ regulacyjne	— „ — „
III. Objekty	2.596 „ 41 „
IV. Roboty dodatkowe	533 „ 97 „
V. Wykupno gruntów	25.189 „ 79 „
VI. Konserwacja	1.178 „ 12 „
VII. Zarząd	5.632 „ 55 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	1 218 „ 98 „
Razem	<u>64.061 K 53 gr.</u>

Wykazanym wyżej kosztem wykonano prawy wał Raby na długości 970 m i wał Wisły na długości 710 m o łącznej bryłowatości nasypu 44.396 m³, rów osuszający o bryłowatości wykopu 482 m, mostek rurowy na rowie osuszającym, przepust betonowy w prawym wale Raby, a wreszcie obsiew wału Wisły na długości 561 m.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 49.892 K 81 gr., okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 14.068 K 72 gr., które powstało prawie wyłącznie w rubryce wykupna gruntów.

Budowę w tej sekcji kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Roman Janik.

b) Sekcja dolna.

Rubr. I. Roboty ziemne	33.508 K 73 gr.
II. „ regulacyjne	16.391 „ 22 „
III. Objekty	— „ — „
IV. Roboty dodatkowe	574 „ 35 „
V. Wykupno gruntów	3.384 „ 50 „
VI. Konserwacja	320 „ 20 „
VII. Zarząd	7.176 „ 41 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	95 „ 13 „
Razem	<u>61.450 K 54 gr.</u>

Powyższym kosztem wykonano prawy wał Wisły na długości 900 m i prawy wał Uszwicy na długości 1.150 m o łącznej bryłowatości nasypu 45.101 m³, budowie regulacyjne faszynowe na Uszwicy o długości 2.321 m o bryłowatości faszynady 4.947 m³, a wreszcie obsiew wału Wisły na długości 1.860 m.

Na wykonanie wyszczególnionych robót preliminowano 45.540 K — gr., okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 15.910 K 54 gr., powstałe głównie w rubryce robót ziemnych i kosztów zarządu.

Budowę w tej sekcji kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Antoni Dyląg.

6. Obwałowanie Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Podobnie jak w latach poprzednich prowadzono to przedsiębiorstwo w r. 1908 w 2 sekcjach, tj. sekcji górnej między ujściem Dunajca do Wisły a kanałem Zyblikiewicza i sekcji dolnej między tym ostatnim a ujściem Nowego Brnia.

Według odnośnych operatów wykonawczych, wynosiły w r. 1908 koszta robót sprawdzone przez oddział rachunkowy, jak następuje:

a) Sekcja górna:

I. Roboty ziemne	44.763	K	48	gr.
II. Budowa obiektów	10.729	"	42	"
III. Obsiew wałów	1.535	"	62	"
IV. Wykupno gruntów	4.462	"	21	"
V. Konserwacja	1.789	"	63	"
VI. Zarząd	6.323	"	—	"
VII. Rozmaite	750	"	86	"
Razem	<u>70.354</u>	K	22	gr.

Kosztym tym wykonano 1820 mb. wału Wiślanego z 2 przejazdami wałowymi, 616 mb. rowów dopływowych i odpływowych do obiektów wałowych. Łączny ruch ziemi wynosił objętość 54.486 m³.

Z obiektów wykończono rozpoczętą w roku 1907 budowę szluz Nr. 9 i 10 i wybudowano szluzę Nr. 8 w Kannie. Na wykonanie tych robót preliminowano 69.856 K 89 h z czego okazuje się przekroczenie w kwocie 497 K 33 h.

Robotami przy tej sekcji obwałowania prowadził w r. 1908 inżynier adjunkt krajowego biura melioracyjnego p. Józef Pliszewski.

b) sekcja dolna:

wykazuje w poszczególnych rubrykach następujące koszty:

I. Roboty ziemne	43.447	K	86	gr.
II Budowa obiektów	58	"	80	"
III. Obsiew wałów	2 651	"	74	"
IV. Wykupno gruntów	5.965	"	72	"
V. Konserwacja	2.303	"	77	"
VI. Zarząd	8.585	"	90	"
VII. Rozmaite	682	"	02	"
Razem	<u>63.695</u>	K	81	gr.

Kosztym tym wykonano nadsypkę wału Wiślanego na przestrzeni 3-220 km, tudzież wybudowano 11 przejazdów i 2 ścieżki. Łączny ruch ziemi przy tych robotach wynosił 52,230 m³.

Nadto wykopano 7 rowów dopływowych i odpływowych do obiektów wałowych o łącznej długości 7.997 km przyczem objętość wykopu wynosiła 21 795·2 m³.

Na rowach tych wybudowano 31 nurzaków z rur betonowych o średnicy 0·6 i 0·5 m tudzież 2 stopnie betonowe.

Preliminowane koszty na wykonanie powyższych robót wynosiły 61.734 K 55 h, z czego okazuje się przekroczenie w wysokości 1.961 K 26 h.

Roboty w tej sekcji prowadził w r. 1908 inżynier krajowego biura melioracyjnego Jan Pisz.

7. Regulacja górnej Kisieliny.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszty robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje:

Rubr. I. Roboty ziemne	6.111	K	42	gr.
II. Obiekty	2.154	"	55	"
III. Roboty dodatkowe	4.181	"	95	"
Do przeniesienia	<u>12.447</u>	K	92	gr.

	Z przeniesienia	12.447 K 92 gr.
IV. Wykupno gruntów		1.187 " 11 "
V. Konserwacja		360 " — "
VI. Zarząd		1.060 " 10 "
VII. Rozmaite		1 199 " 87 "
	Razem	<u>16.255 K — gr.</u>

Wykazanym wyżej kosztem wykonano rów osuszający Borzęcin-Curyłło na długości 2150 m wraz z 8-ma stopniami betonowymi, rów niwecki na długości 3450 m., wreszcie przygotowano materiał drzewny do budowy 3 szluz do piętrzenia wody na potoku Kisielinie.

Na wykazane roboty preliminowano 20.287 K 47 gr. zaoszczędzono przeto 4.032 K 47 gr.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Adam Rożański.

8. Regulacja Biały.

W roku 1908 prowadzono roboty przeważnie w powiecie grybowski, w tarnowskim zaś uzupełniano tylko roboty kamienne i ubezpieczano budowle faszynowe za pomocą płyt betonowych.

Według operatu wykonawczego, sprawdzonego przez oddział rachunkowy, koszta robót wykonanych w r. 1908 wynoszą jak następuje:

I. Roboty ziemne	1.741 K 53 gr.
II. " regulacyjne	52.884 " 52 "
III. Obiekty we wałach	— " — "
IV. Roboty dodatkowe	13.510 " 59 "
V. Wykupno gruntów	94 " 32 "
VI. Konserwacja	35.361 " 99 "
VII. Zarząd	9.552 " 03 "
VIII. Rozmaite	<u>11.315 " 65 "</u>
	Razem . 124.460 K 53 gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano 2 przekopy w Stróżach o bryłowatości 2.671 m³, 1957 m budowli faszynowych równoległych o bryłowatości 3844 m³, 1073 m budowli prostopadłych faszynowych o bryłowatości 2.483 m³, 328 m opasek faszynowych dla ubezpieczenia budowli poprzecznych, 38 m obitek skarp brzegów, 778 m budowli równoległych kamiennych tudzież 1.002 m narzutów kamiennych o łącznej bryłowatości 2.326 m³, 82 m³ deponii kamienia łamanego, 1789 sztuk płyt betonowych z wkładką żelazną dla ubezpieczenia równoległych budowli faszynowych, 889 m budowli równoległych z kamienia w latach poprzednich dostarczonego, a wreszcie obsadzone wiklinowymi sadzonkami 45 8 ha odsypisk.

Na powyższe roboty preliminowano 104.420 K 01 gr. wskutek czego okazuje się przekroczenie w kwocie 20.040 K 52 gr. głównie z powodu wykonania bardzo znacznych a niezbędnych robót konserwacyjnych, tudzież wskutek znacznego podrożenia cen materiałów i robocizny.

Budową kierował w r. 1908 inżynier kraj. biura melioracyjnego Adam Rożański.

9. Uzupełnienie regulacji Nowego Brnia i dopływów.

Według operatu wykonawczego sprawdzonego przez oddział rachunkowy, koszta budowy w 1908 roku wynosiły:

I. Roboty ziemne	6.921 K 82 gr.
II. " dodatkowe i ubezpieczenie	13.517 " 22 "
III. Budowa obiektów	2.132 " 52 "
IV. Wykupno gruntów	108 " 49 "
V. Utrzymanie w czasie budowy	5.746 " 01 "
VI. Koszta Zarządu	2.459 " 60 "
VII. Nieprzewidziane	974 " 50 "
XI. Kasa chorych	263 " 78 "
Razem	<u>32.123 K 94 gr.</u>

Na te roboty preliminowano razem 27.880 K 19 gr. okazuje się zatem przekroczenie 4.243 K 75 gr., które wynikło głównie z powodu znacznych kosztów utrzymania wykonanych robót.

W 1908 roku wykonano rowy osuszające w Brzezówce, w Wulce mędrzechowskiej, w Smęgorzowie, Smykowie, oraz na potoku Łożyyska i Drzymanie na długości 9.659 mb.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w 1908 r. inżynier kraj. biura melioracyjnego p. Jan Pisz równocześnie z budową dolnej sekcji obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.

10. Osuszenie bagien rzemieńskich.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1908, rozdzielone na pojedyncze rubryki, przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne	15.278 K 12 gr.
II. Obiekty	7.645 " 29 "
III. Roboty dodatkowe	8.369 " 47 "
IV. Wykupno gruntów	13 " — "
V. Konserwacya	2.664 " 27 "
VI. Zarząd	8.099 " 99 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	624 " 76 "
Razem	<u>42.694 K 90 gr.</u>

Wykazanym wyżej kosztem wykonano: most betonowy sklepiony 20 m światła, 3 mosty betonowe 15 m św., 6 przepustów rurowych, 11 kładek żelazno-betonowych, 19 stopni 0-08 m wys. z brusów żelazno-betonowych i 5 ścieków.

Na wykonanie tych robót preliminowano 27.328 K 13 gr., okazało się zatem przekroczenie w kwocie 15.366 K 76 gr. głównie w rubryce obiektów i kosztów zarządu.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Józef Górski.

11. Regulacya górnej Trześniówki.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy operatu wykonawczego wynosiły w r. 1908 koszta budowy jak następuje:

I. Roboty ziemne	65.952 K 32 g
II. Budowa obiektów	<u>30.743 " 09 "</u>
Do przeniesienia	96.695 K 41 g

	Z przeniesienia	96.695	K 41	g.
III.	Roboty dodatkowe	30.474	" 73	"
IV.	Wykupno gruntów	5.739	" 91	"
V.	Konserwacya	6.638	" 13	"
VI.	Zarząd	11.803	" 62	"
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	16.284	" 18	"
	razem	167.635	K 98	g.

Wobec preliminowanej kwoty 168.008 K 53 gr. okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 362 K 56 gr. Wyżej wymienionym kosztem wykonano regulację 22.670 m^b. potoków i rowów osuszających o bryłowości 108.742⁷ m³ wykopu ziemi.

Z obiektów wybudowano 2 szluzy betonowe, 17 stopni betonowych, 6 przejazdów, 4 mosty drewniane i 1 betonowy i 5 przepustów z rur betonowych.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1908 inżynier krajowego biura melioracyjnego p. Henryk Dudek, któremu był przydzielony do pomocy inżynier-adjunkt Włodzimierz Bartosz.

12 Regulacya Wisłoka i Pielnicy.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta budowy robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje:

I.	Roboty ziemne	24.192	K 21	gr.
II.	" regulacyjne	12.519	" 02	"
III.	objekty	11.318	" 93	"
IV.	Ubezpieczenie	4.456	" 65	"
V.	Wykupno gruntów	1.461	" 67	"
VI.	Konserwacya	152	" 10	"
VII.	Zarząd	6.612	" 97	"
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	2.804	" 34	"
	Razem	63.517	K 89	gr.

Powyższym kosztem wykonano regulację 4 potoków: Głębokiego, Kurowego, Garłowca II. i Garłowca III. na łącznej długości 4.360 m, przyczem objętość robót ziemnych wynosiła 30.601 m³, budowle regulacyjne faszynowe na Wisłoku o długości 2091 m, o kubaturze 3.121 m³, 4 przepusty z rur betonowych i 3 stopnie betonowe na wymienionych potokach i jedną szluzę betonową do piętrzenia wody na potoku Głębokim.

Na wykonanie powyżej wyszczególnionych robót, preliminowano 75 993 K 35 gr. zaoszczędzono przeto 12.475 K 46 gr.

Budową kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Józef Pruchnik.

13. Regulacya rzeki Bugu.

W r. 1908 podjęto przy regulacji Bugu dalsze roboty regulacyjne na przestrzeni od km 29.400 — 33.200 km w gminach Sielec, Ruda i Łany (Obydów).

Nadto wybudowano most gospodarski w Sielcu bienkowym w km. 24.320 i przeprowadzono roboty konserwacyjne w rozmaitych miejscach prawie na całej dotychczas uregulowanej przestrzeni Bugu.

Wedle operatu wykonawczego, sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1908, jak następuje:

I. Roboty ziemne	21.850 K 88 gr.
II. „ faszynowe	33.528 „ 16 „
III. Budowa obiektów	9.415 „ 39 „
IV. Wykupno gruntów	35.400 „ 17 „
V. Konserwacya	10.490 „ 70 „
VI. Zarząd	10.014 „ 13 „
VII. Nieprzewidziane	2.716 „ 40 „
Razem	<u>123.415 K 83 gr.</u>

Wykazanym kosztem wykonano: 5 pełnych przekopów o łącznej długości 1095 m. b.; rozpoczęto 7 dalszych przekopów na długości 1035 m. b.; nadto rozkopano robotnikami dziennymi starą groblę w km. 31.460, tudzież progi w przekopie, wykonanym w r. 1907. Ogólna bryłowatość wykopu wynosi 37.307 m³.

Z robót faszynowych wykonano tam faszynowych na dł. 2052 m. b. o bryłowatości 12.251 m³.

Most drewniany w Sielcu bieńkowym wykonano o rozpiętości 72 m. Odsypisk zawiklono tylko 1.5 ha, głównie z powodu wysokiego stanu wody w r. 1908. Z robót konserwacyjnych naprawiano głównie tamy faszynowe pod Dobrotworem, uszkodzone przeważnie przez lody na wiosnę z r. 1908.

Na powyższe roboty prelimitowano 123.459 K 17 gr., zaoszczędzono tedy: 43 K. 34 gr.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie w r. 1907 prowadził starszy inżynier kraj. biura melioracyjnego Maksymilian Czernik.

14. Regulacya rzeki Pełtwi z dopływami.

W roku 1908 prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie równocześnie w trzech sekcjach, a mianowicie: w sekcji dolnej między Buskiem a Ostrowem, w sekcji środkowej na terytorjum gminy Połonice i w sekcji górnej w gminach kat. Zniesienie, Zboiska-Lwów i Zamarstynów.

Według operatów wykonawczych sprawdzonych przez oddział rachunkowy, wynosiły koszta budowy rozdzielone na poszczególne rubryki jak następuje:

a) Sekcja dolna.

Regulacya rzeki:

I. Roboty ziemne	66.687 K 40 gr.
II. Budowle regulacyjne i ubezpieczenia	14.271 „ 21 „
III. Roboty dodatkowe	812 „ 53 „
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	27.109 „ 15 „
V. Konserwacya w czasie budowy	2.187 „ 73 „
VI. Koszta zarządu	7.627 „ 70 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	324 „ 49 „
Razem	<u>119,020 K 11 gr.</u>

Melioracya doliny:

I. Roboty ziemne	5.045 K 88 gr.
Ogółem	<u>124.065 K 99 gr.</u>

Powyższym kosztem pogłębiono koryto na długości 2.280 do projektowanej niwelety i wykonano 810 mb. przekopów o ogólnej bryłowości 46.337 m³, usypano wały ochronne na długości 4.456 m o objętości nasypu 33.560 m³ nadto wykonano 745 mb. budowli regulacyjnych o objętości 2.010 m³ faszynady.

W celu melioracji doliny wykopano 5 rowów osuszających łącznej długości 5793 m.

Wobec preliminowanej na powyższe roboty kwoty kosztorysowej 141.027 K 29 gr okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 16.961 K 30 gr.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1908 inżynier kraj. biura melioracyjnego Bronisław Winnicki.

b) Sekcja środkowa.

Regulacja rzeki:

I. Roboty ziemne	36.077 K 04 gr.
II. Budowle regulacyjne i ubezpieczenia	722 " 02 "
III. Roboty dodatkowe	186 " 86 "
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	111.114 " 12 "
V. Konserwacja w czasie budowy	347 " 75 "
VI. Koszta zarządu	3.790 " 89 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	186 " 46 "
Razem	<u>152.425 K 14 gr.</u>

Kosztem powyższym wykonano 2680 mb. nowego koryta o bryłowości 51.127 m³ wykopu, z którego 21.476 m³ użyto do usypania obustronnych wałów, resztę zaś odwieziono do starych koryt, ubezpieczono koryto na długości 370 mb. kiszkami faszynowemi i wydarniowano 790 m² prócz wałów usypanych z materiału piaszczystego.

Główną rubrykę wydatków stanowi w tej sekcji wykupno gruntów i odszkodowania wypłacone właścicielom młynów w Połtwi, Kamienopolu, Prusach i Laszkach murowanych za wywłaszczone lub odstąpione w drodze ugodowej prawa wodne na rzece Pełtwi.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 178.558 K 29 gr. wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 26.133 K 15 gr., które uzyskano w rubryce robót ziemnych i przez zaniechanie przewidzianej projektem budowy mosta Nr. 5.

Roboty w tej sekcji prowadził w ciągu roku 1908 praktykant kraj. biura melioracyjnego Stefan Posacki.

c) Sekcja górna:

Regulacja rzeki:

I. Roboty ziemne	23.821 K 22 gr.
II. Budowa obiektów	30.581 " 79 "
III. Roboty dodatkowe	265 " 42 "
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	21.189 " 03 "
V. Konserwacja w czasie budowy	623 " 90 "
VI. Koszta zarządu	5.972 " 08 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	448 " 01 "
Razem	<u>82.901 K 45 gr.</u>

Powyższem kosztem wykonane 367 mb. koryta o wykopie 22.668 m³, z którego usypano 823 mb. wałów i nasyp dla przełożyć się mającej drogi gminnej z Laszek do Zniesienia, wydarniowano 1800 m² wałów, zbudowano 1 most żelazno-betonowy rozpiętości 12 m oraz 2 mosty

dzewniane rozpiętości 24 względnie 19 m, tudzież przepust beto nowy w świetle 1.5 dla przeprowadzenia głównego rowu nawodniającego pod nasypem gościńca państwowego.

Na roboty powyższe prelinowano 111.454 K 49 groszy, przeto okazuje się zaoszczędzenia w kwocie 28.553 K (4 gr., które osiągnięto w rubryce budowy obiektów i wykupna gruntów.

Roboty w tej sekcji prowadził w ciągu roku 1908 inżynier-adjunkt kraj. biura melieracyjnego Izydor Stella Sawicki.

15. Regulacja potoku Błotni.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste kosztta robót wykonanych w r. 1908, rozdzielone na poszczególne rubryki przedstawiają się, jak następuje :

I. Roboty ziemne	21.813 K 12 gr.
II. Obiekty	37.874 " 82 "
III. Roboty dodatkowe	8.046 " 81 "
IV. Wykupno gruntów	6.212 " 35 "
V. Konserwacya	6.526 " 60 "
VI. Zarząd	7.491 " 43 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	3.566 " 48 "
Razem	<u>91.531 K 31 gr.</u>

Wykazanym wyżej koszttem wykonano: regulację potoku Błotni na dług. 3.520 m, rów Dworzyska z dwoma rowami bocznymi na dług. 1.343 m, rów Stawiska na dług. 1000 m, i rów Sołotym na dług. 2.500 m, razem potoki i rowy na dług. 8.363 m, o kubaturze wykopu 38.643 m³, szluzę Nr. III. z betonu i żelaza dla piętrzenia wody na potoku Błotni, szluzę Nr. IV. żelazno-betonową z mostem na Błotni, 5 przepustów z rur betonowych na rowach, 4 stopnie z brusów żelazno-betonowych na rowach Sołotym i Dworzyska, obsiew nasionami traw skarp i odkładów na powierzchni 13 ha, a wreszcie 41 ścieków bocznych o bryłowości wykopu 1529 m³.

Na wykonanie powyższych robót prelinowano 93.415 K 49 gr., uzyskano przeto zaoszczędzenie w kwocie 1884 K 18 gr.

Budową przy tej regulacji kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Henryk Śmulikowski.

16. Regulacja Raty z dopływami.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie rozpoczęto w roku 1908 i na razie prowadzono na rowach dopływowych.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste kosztta robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje :

I. Roboty ziemne.	40.602 K 91 gr.
II. Obiekty	3.118 " 08 "
III. Roboty regulacyjne	— " — "
IV. " " " dodatkowe	9.012 " 51 "
V. Wykupno gruntów	13.264 " 94 "
VI. Konserwacya	273 " 69 "
VII. Zarząd	9.849 " 88 "
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	26.583 " 75 "
Razem	<u>102.705 K 76 gr.</u>

Powyższym kosztem wykonano: regulację potoku Rokitny na długości 8.311 m, rów z Kruhłego na długość 810 m., regulację potoku Smerdyk na dł. 2.800 m, rów Rydezyk na dług 270 m, razem regulację potoków i rowów na długości 12.231 m o bryłowatości wykopu 72.694 m³, 4 przepędy i przejazdy, 2 przepusty z rur betonowych i 3 stopnie betonowe dla złagodzenia spadu.

Na wykonanie wyszczególnionych robót prelininowano 108.929 K 98 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 6.224 K 22 h.

Budową kierowali: inżynier kraj. biura mel. Kazimierz Sawicki i inżynier-adjunkt tegoż biura Stanisław Szpaczyński.

17. Regulacja Pustej.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1908, rozdzielone na poszczególne rubryki, przedstawiają się jak następują:

I. Roboty ziemne	55.281 K. 77 gr.
II. Budowa obiektów	399 " 46 "
III. Roboty dodatkowe	4.441 " 87 "
IV. Wykupno gruntów	— " — "
V. Konserwacya	2.638 " 99 "
VI. Zarząd	9.535 " 40 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	7.321 " 90 "
Razem	79.619 K 39 gr.

Powyższym kosztem wykonano: Potok Berezówkę na długości 190 m, rów obwodowy Nr. 5 (do Berezówki) na dług. 105 m, rów obwodowy Nr. 4 do Berezówki) na dług. 1.867 m, rów nieznanowski na dług. 2.000 m, rów Połonicki na dług. 2.940 m, rów boczny Nr. I (do Berezówki) na dług. 900 m, rów boczny Nr. II (do Berezówki) na dług. 900 m, rów boczny Nr. IIIa (do Berezówki) na dług. 900 m, rów boczny Nr. IIIb (do Berezówki) na dług. 700 m, rów obwodowy Nr. 1 (do Berezówki) na dług. 2.380 m, rów obwodowy Nr. 2 (do Berezówki) na dług. 2.400 m, rów od Porad na dług. 2.684 m, rów obwodowy Nr. 1 (czanyzki) na dług. 1.700 m, rów główny czanyzki na dług. 4.232 m, rów boczny Nr. II (czanyzki) na dług. 2.000 m, rów obwodowy Nr. 3 (czanyzki) na dług. 1.000 m. Razem rowy o długości 24.898 m — o bryłowatości wykopu 135.643 m³, jeden most sklepiony betonowy 1.5 m światła, 2 mosty drewniane dodatkowe, ubezpieczenie podnóża skarp za pomocą płotków i darni, skarp i odkładów nawozami sztucznymi i nasionami traw, przegon dla bydła, 3 mostki prowizoryczne drewniane, rekonstrukcyę istniejącego mostu w Dmytrowie a wreszcie 31 ścieków bocznych.

Na powyższe roboty prelininowano 84.887 K 58 g, zaoszczędzono zatem 5.268 K. 19 g.

Budową przy tem przedsiębiorstwie kierował inżynier krajow. biura melioacyjnego Władysław Zgorlakiewicz.

18. Regulacja górnego Dniestru z dopływami.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje:

a) przy regulacji Dniestru sekcya I.

(od Rozwadowa do ujścia Wereszycy).

Rubr.	I. Roboty ziemne . . .	7.135	K	29	gr.
	II. „ regulacyjne . . .	32.415	„	89	„
	III. Objekty . . .	24.825	„	61	„
	IV. Roboty dodatkowe . . .	422	„	24	„
	V. Wykupno gruntów . . .	13.693	„	74	„
	VI. Konserwacya . . .	7.002	„	94	„
	VII. Zarząd . . .	9.352	„	78	„
	VIII. Rozmaite . . .	25.897	„	30	„
	Razem . . .	120.745	K.	79	gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano:

a) roboty programowe: przekop Dniestru Nr. 1 o bryłowatości 10.473 m³ jedno poiło tudzież zeskarpowano brzegi przekopów Nr. 10 i 11, budowle regulacyjne faszynowe na długości 50 m, o bryłowatości 427 m³, budowle kamienne z kamienia dowiezionego w r. 1908 na długości 804 m, o bryłowatości 2633 m³, opaski kamienne z kamienia, przygotowanego w latach poprzednich na długości 1.850 m, o bryłowatości 4.066 m³, ustawiono deponie kamienia nad przekopami o łącznej bryłowatości 2.114 m³, wyrównano budowle kamienne na dł. 826 m, oskałowano budowle faszynowe na dł. 113 m, o bryłowatości 139 m³, 2 mostki na drogach holowniczych a wreszcie zakupiono 21 reperów żalaznych.

b) roboty nadprogramowe na rachunek uzyskanych oszczędności.

Wykonano 2 mosty na Dniestrze a nadto przy zastosowaniu 2 bagrów pogłębiano przekopy Nr. 17, 18, 21, 25, 30, 33 i 36, na co wydano kwotę 40.327 K 73 gr.

Po potrąceniu tej kwoty z ogólnego wydatku pozostaje wydatek na roboty programowe 80.418 K 06 gr, a gdy na te roboty preliminowano 80.629 K. 05 gr., okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 209 K 99 gr.

Budową w tej sekcji kierował inżynier kraj. biura melior. Włodzimierz Runge.

b) przy regulacji Dniestru sekcya II i III.

(od ujścia Wereszycy do Hordyni).

Rubr.	I. Roboty ziemne . . .	18.685	K	38	gr.
	II. „ regulacyjne . . .	179.511	„	21	„
	III. Objekty . . .	884	„	16	„
	IV. Roboty dodatkowe . . .	2.471	„	09	„
	V. Wykupno gruntów . . .	12.743	„	79	„
	VI. Konserwacya . . .	17.017	„	94	„
	VII. Zarząd . . .	11.591	„	48	„
	VIII. Rozmaite . . .	4.054	„	06	„
	Razem . . .	246.959	K	11	gr.

Z powyższej kwoty przypada 233.184 K 88 gr. na roboty programowe, reszta zaś na roboty nadprogramowe, wykonane na rachunek uzyskanych w latach poprzednich oszczędności.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano 4 przekopy Dniestru o bryłowatości 21.464 m³ tudzież skopano odcinki, w koryto wystające o bryłowatości 5.571 m³, następnie wykonano budowle faszynowe o długości 8.099 m i bryłowatości 31.044 m³, budowle regulacyjne kamienne o długości 2.585 m i bryłowatości 5.008 m³, ustawiono nad przekopami deponie kamienne o bryłowatości 3.029 m³, wykonano 1. poiło dla bydła,

przygotowano materyał na most w Czajkowicach a wreszcie wykonano namulniki w odciętych przekopami korytach Dniestru. Na roboty programowe preliminowano 261.491 K 53 gr. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 28.306 K 65 gr.

Budową w sekcji II i III kierował inżynier kraj. biura melior. Jan Łopuszański przy pomocy inżyniera-adjunkta Józefa Noworytki.

c) przy regulacji Strwiąża.

Rubr.	I. Roboty ziemne . . .	6.929 K 89 gr.
	II. „ regulacyjne . . .	30.166 „ 46 „
	III. Objekty . . .	68 „ 40 „
	IV. Roboty dodatkowe . . .	158 „ 82 „
	V. Wykupno gruntów . . .	5.218 „ 56 „
	VI. Konserwacja . . .	3.080 „ 86 „
	VII. Zarząd . . .	2.541 „ 12 „
	VIII. Rozmaite . . .	970 „ 49 „
	Razem . . .	<u>49.134 K 60 gr.</u>

Z powyższej kwoty przypada na roboty programowe wydatek w kwocie 42.232 K 39 gr. reszta zaś na roboty nadprogramowe, wykonane na rachunek uzyskanych w latach poprzednich oszczędności.

Powyższym kosztem wykonano 2 przekopy Strwiąża o bryłowatości 5.267 m³, rozszerzenie dawniej wykonanych przekopów w materiale ilastym o bryłowatości 11.527 m³, budowle regulacyjne faszynowe o bryłowatości 1.166 m³, budowle kamienne i deponie o bryłowatości 3.213 m³ a wreszcie zawikłono 2 ha odsypisk.

Na roboty programowe preliminowano 42.798 K 16 gr. zaoszczędzono przeto 565 K 77 gr.

Budową kierował inżynier kraj. biura melior. Jan Łopuszański.

19. Kolmatacja bagien nadniestrzańskich.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszty robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następują:

Sekcja górna.

Rubr.	I. Roboty ziemne . . .	4.439 K 91 gr.
	II. „ ubezpieczające . . .	1.973 „ 36 „
	III. Objekty . . .	31.716 „ 71 „
	IV. Wykupno gruntów . . .	5.047 „ 55 „
	V. Konserwacja . . .	1.132 „ 66 „
	VI. Zarząd . . .	8.413 „ 74 „
	VII. Rozmaite . . .	39 „ 32 „
	Razem . . .	<u>52.762 „ 25 „</u>

Powyższym kosztem wykonano rów osuszający Nr. 1 w Dołobowie na długości 1906 m, o bryłowatości wykopu 7.730 m³, ubezpieczony płótkami i darniami, a nadto wykonano wykop i w znacznej części zabito ruszt palowy i palisady dla budowy jazu Nr. II pod Dołobowem.

Ponieważ roboty przy budowie jazu zostały dopiero rozpoczęte, przeto nie przeprowadzono obliczenia preliminarza kosztorysowego.

Budową w tej sekcji kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Gustaw Müldner.

Sekcja dolna:

Rubr.	I. Roboty ziemne	32.557 K 33 gr.
	II. „ ubezpieczające	— „ — „
	III. Objekty	3.476 „ 69 „
	IV. Wykupno gruntów	16 „ 20 „
	V. Konserwacja	698 „ 80 „
	VI. Zarząd.	6.447 „ 07 „
	VII. Rozmaite	3.571 „ 04 „
	Razem	<u>46.767 K 13 gr.</u>

Powyższym kosztem wykonano szluzę betonową w wale kanału osuszającego Nr. I. a drugą rozpoczęto, a nadto kontynuowano roboty ziemne kanału osuszającego, przyczem objętość wykupu wynosiła 50.766 m³.

Na powyższe roboty preliminowano 45.647 K. 57 h., przekroczono przeto kosztorys o kwotę 860 K 29 h. głównie w rubryce kosztów zarządu, tudzież wskutek szkód, zrzadzonych przez kilkakrotne wylewy Dniestru.

Budową kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Kazimierz Huber.

20. Regulacja Wereszycy.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzecz wiste koszta robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje:

Rubr.	I. Roboty ziemne	52.049 K 35 gr.
	II. „ ubezpieczające	4.107 „ 58 „
	III. Budowa obiektów	68.838 „ 14 „
	IV. Wykupno gruntów	557 „ 46 „
	V. Konserwacja	390 „ 95 „
	VI. Koszta zarządu	7.034 „ 48 „
	VII. Rozmaite i nieprzewidziane	282 „ 12 „
	Razem	133.260 K 08 gr.

Powyższym kosztem wykonano częściowy wykop koryta Wereszycy pomiędzy km. 0 a 9 o bryłowatości 90.434m³, ubezpieczono ujście Wereszycy do Dniestru opaskami faszynowemi o bryłowatości 1.041 m³ a wreszcie wykonano 4 mosty żelazno-betonowe. Na wykazane wyżej roboty preliminowano 185.344 koron 31 gr., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 52.084 K 23 gr., które uzyskano głównie w rubryce robót ziemnych.

Budową kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Włodzimierz Rojecki.

21. Regulacja Tyśmienicy.

Rozpoczęte z wiosną 1908 r. roboty przy regulacji Tyśmienicy prowadzono w 2 sekcyach, a mianowicie od ujścia do Dniestru w górę i pod Drohobyczem.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1908 przedstawiają się jak następuje:

Sekcja górna.

Rub.	I. Roboty ziemne	8.968 K 59 g.
	II. Roboty regulacyjne	<u>43.963 „ 18 „</u>
	Do przeniesienia	52.931 K 77 g.

	Z przeniesienia	52.931 K 77g.
III.	Objekty	— " — "
IV.	Roboty dodatkowe	— " — "
V.	Wykupno gruntów	3.728 " 85 "
VI.	Konserwacja	2.605 " 86 "
VII.	Zarząd	5.880 " 78 "
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	12.957 " 14 "
	Razem	<u>78.104 K 40 g.</u>

Kosztem powyższym wykonano przekopy Tyśmienicy od km. 28,780 do 30,200 i od 31,150 do 32,150 o kubaturze wykopu 13.202 m³, dudowle regulacyjne faszynowe o długości 6.421 m. i bryłowatości faszynady 10.389 m³, korekcyę ujścia młynówki, a wreszcie 2.356 m. namulników w odciętych przekopami korytach.

Na wykonanie powyższych robót prelininowano 104.757 K 43 g. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 26.653 K 03 g.

Budową w tej sekcji kierował inżynier-adjunkt kraj. biura melior. Stanisław Kleja.

Sekcja dolna.

Rub.	I. Roboty ziemne	21.948 K 08 gr.
	II. Roboty regulacyjne	6.943 " 10 "
	III. Objekty	53 " 95 "
	IV. Roboty dodatkowe	— " — "
	V. Wykupno gruntów	8.987 " 41 "
	VI. Konserwacja	154 " 40 "
	VII. Zarząd	6.093 " 35 "
	VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	8.706 " 74 "
	Razem	<u>52.887 K 03 gr.</u>

Powyższym kosztem wykonano częściowe roboty ziemne w przekopach Tyśmienicy od km 0 do 2,050 o bryłowatości wykopu 31.180 m³, tudzież 756 m budowli faszynowych o bryłowatości 1521 m³.

Budową w tej sekcji kierował inżynier-adjunkt kraj. biura melioracyjnego Tytus Piller.

22. Regulacja środkowej sekcji Gnitej Lipy.

Podług operatu wykonawczego wynosiły sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w roku 1908. jak następuje :

	I. Roboty ziemne	33.659 K 84 gr.
	II. Ubezpieczenie brzegów	2.649 " 07 "
	V. Roboty dodatkowe	56 " 51 "
	VI. Wykupno gruntów	1.135 " 64 "
	VII. Wykupno młynów	80.804 " 15 "
	VIII. Konserwacja w czasie budowy	2.132 " 85 "
	IX. Zarząd	6.568 " 94 "
	X. Rozmaite i nieprzewidziane	2.675 " 94 "
	Razem	<u>129.682 K 94 gr.</u>

Powyższym kosztem wykonano 3020 m. b. koryta rzeki o bryłowatości wykopu 68729 m³, ubezpieczono brzegi płótkami na długości 1543 m, skoregowano ujścia 2 rowów bocznych i potoku Babinki, zbudowano 5 przepustów betonowych oraz urządzono 1 bród i 1 pojło.

Wobec prelininowanej na powyższe roboty kwoty 166.099 K 27 gr. o kazuje się zaoszczędzenie w wysokości 36.413 K 33 gr.

**b) Przedsiębiorstwa rowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa
i Wydział krajowy**

(Sekcyę samborską c. k. Oddziału dla zabudowania potoków górskich).

Z tej kategorii przedsiębiorstw może Wydział krajowy przedłożyć na razie tylko zamknięcia rachunkowe robót wykonanych w r. 1908, gdyż z powodu nagłej śmierci delegowanego do kolaudacyi ś. p. Jana Haponowicza, st. inżyniera kraj. biura melioracyjnego, Wydział krajowy nie miał swojego zastępcy przy kolaudacyi, a wynik kolaudacyi nie został jeszcze przez c. k. Ministerstwo rolnictwa Wydziałowi krajowemu nadesłany.

23. Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Nżańskim i Kolbuszowskim.

Według sprawozdania z budowy za r. 1908, wynoszą sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1908 36.476 K 96 gr. z czego przypada na:

I. Roboty ziemne	1.113	K 13	gr.
II. Budowle regulacyjne	21.782	" 30	"
III. Utrzymanie w czasie budowy	3.844	" 52	"
VI. Koszta zarządu	7.978	" 89	"
V. Rozmaite i nieprzewidziane	1.758	" 12	"
Razem j. w.	36.476	K 96	gr.

24. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Według sprawozdania z budowy za r. 1908 wynoszą sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta robót, wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1908 75.300 K 33 gr. z czego przypada na:

I. Roboty regulacyjne	45.028	K 56	gr.
II. Roboty dodatkowe	12.747	" 10	"
III. Wykupno gruntów i odszkodowania	248	" 14	"
IV. Utrzymanie w czasie budowy	7.824	" 72	"
V. Koszta zarządu	9.451	" 81	"
Razem j. w.	75.300	K 33	gr.

25. Zabudowanie potoku Krzemionki.

Według sprawozdania z budowy za r. 1908, wynoszą sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta robót, wykonane przy tem przedsiębiorstwie w r. 1908 46.261 K. 33 gr., z czego przypada na:

I. Roboty ziemne	4.456	K 22	gr.
II. Roboty regulacyjne	8.187	" 04	"
III. Budowy obiektów	23.209	" 10	"
IV. Roboty uzupełniające	4.265	" 06	"
V. Wykupno gruntów	130	" 77	"
VI. Utrzymanie w czasie budowy	520	" 79	"
VII. Zarząd	4.914	" 02	"
VIII. Nieprzewidziane	578	" 33	"
Razem j. w.	46.261	K 33	gr.

26. Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego.

Wedle sprawozdania z budowy za r. 1908, wynoszą sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta robót, wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1908 9.807 K. 24 gr. z czego przypada na:

I. Budowę obiektów	1.176 K 65 gr.
II. Roboty dodatkowe	3.660 " 32 "
III. Wykupno gruntów i odszkodowania	19 " 36 "
VI. Utrzymanie w czasie budowy	1.500 " 40 "
V. Koszta zarządu	2.940 " 51 "
VI. Różne i nieprzewidziane	510 " — "
Razem j. w.	<u>9.807 K 24 gr.</u>

c. Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

27. Regulacja Dnie tru między Pozwadowem a Żurawnem

Według zamknięcia rachunków funduszu regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem za r. 1907. udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 31. lipca 1908 r. 91.134/VII. c. wynoszą koszta budowy za r. 1907 170.257 K. 88 gr. z czego przypada na :

1) Koszta zarządu	18.519 K 05 gr.
2) " pomiarów	108 " 45 "
3) Utrzymanie łęgowych	1.944 " — "
4) " bagra parowego	36.533 " — "
5) Wykupno gruntów	5.005 " 66 "
6) Koszta budowy	93.600 " 15 "
7) " obsadzenia odsypisk	515 " 46 "
8) Różne wydatki	14.031 " 17 "
Razem	<u>170.257 K 88 gr.</u>

Sprawozdanie c. k. kierownictwa budowy tego przedsiębiorstwa za rok budowy 1907 c. k. Namiestnictwo nie nadesłało Wydziałowi krajowemu.

Koszta budowy za rok 1908 przy tem przedsiębiorstwie wynoszą według zamknięcia rachunków funduszu regulacyjnego udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 7. sierpnia 1909 l. VIII b $\frac{1527}{66}$ 291.130 K 64 gr. z czego przypada :

1) na koszta zarządu	28.750 K 01 gr.
2) " " pomiarów	668 " 75 "
3) " utrzymanie straźników rzecznych	2.430 " 00 "
4) " " bagra parowego wraz z kosztami ruchu	40.177 " 88 "
5) na koszta wykupna gruntów	22.520 " 67 "
6) " " budowy	192.696 " 36 "
7) " " obsadzenia odsypisk	708 " 89 "
8) różne wydatki	3.158 " 08 "
Razem	<u>291.130 K 64 gr.</u>

Sprawozdanie c. k. kierownictwa budowy tego przedsiębiorstwa za rok budowy 1908 c. k. Namiestnictwo nie nadesłało Wydziałowi krajowemu.

28. Regulacja rzeki Soły.

Według sprawozdania c. k. kierownictwa budowy, udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 30. wrze-

śnia 1908 l. 65.905 VII.c. prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie w r. 1907 na siedmiu przestrzeniach Soły równocześnie, a mianowicie: I. Milówka-Cisiec; II. Cisiec-Cięcina-Radziechowy; III. Żywiec-Zadziele-Tresna; IV. Kobiernice; V. Bielany; VI. Łęki-Rajsko-Oświęcim; VII. Oświęcim.

Na tych przestrzeniach wykonano częścią w przedsiębiorstwie a częścią we własnym zarządzie następujące roboty:

1. szereg przekopów i wrzynek o łącznej bryłowatości 24.658 44 m³.
2. 7.456 m. b. tam faszynowych równoległych i prostopadłych o objętości faszynady 32.551·54 m³.
- 3) narzutów kamiennych surowych 4.084·13 m³.
- 4) narzutów kamiennych z obrukowaniem 6.267·83 m³.
- 5) skarpowanie i obitki brzegu 655.00 m³.
- 6) koronek 768.00 m².
- 7) płotków 3 rzędowych na wyściółce faszynowej obrukowanych kamieniem 2.803·4 m. b.
- 8) płotków jednorzędowych 2.678·0 m. b.
- 9) zasadzono odsypisk sadzonkami wiklowemi 8·1136 ha.
- 10) wybudowano most w Ciścu.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. kierownictwo budowy w kwocie 220.122 K 56 gr., z czego przypada:

1) na zarząd	20.404	K 73	
2) na roboty regulacyjne w przedsiębiorstwie	110.802	" 73	"
3) na roboty regulacyjne we własnym zarządzie	63.115	" 13	"
4) " budowę mostu	21.161	" 01	"
5) " sadzonki	4.215	" 01	"
6) " ubezpieczenie robotników	323	" 98	"
Razem	220.122	K 56	gr.

Szczegółowego porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym c. k. kierownictwo budowy nie podało, wymienione jednak daty wskazują wogóle na przekroczenie preliminarza kosztorysowego.

Zamknięcie rachunków za rok 1907, udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 31. lipca 1908 l. 91.132 VII. c. wykazuje wydatki w tym okresie budowy w kwocie 213.452 K 04 gr., z czego przypada:

1) na koszta zarządu	20 039	K 98	
2) " " budowy	187.292	" 59	"
3) " obsadzenie odsypisk	4.837	" 58	"
4) " różne wydatki	1.281	" 89	"
Razem	213.452	K 04	gr.

Powyższe zestawienie kosztów budowy nie jest zgodne z zestawieniem wydatków sporządzonym przez c. k. kierownictwo budowy, a to z tego powodu, że w zamknięciu rachunkowym za rok 1907 wykazane są oprócz wydatków rzeczywiście w r. 1907 uskutecznionych, także wydatki wypłacone przez c. k. kierownictwo w r. 1906, których zwrot asygnowano dopiero w r. 1907. Natomiast nie wykazano w zamknięciu rachunkowym wydatków z r. 1907, asygnowanych przez c. k. Namiestnictwo dopiero w r. 1908, podczas gdy c. k. kierownictwo budowy umieściło je w swoim zestawieniu za r. 1907.

Sprawozdania z budowy za r. 1908 c. k. Namiestnictwo jeszcze nie nadesłało.

Zamknięcie rachunków za r. 1908, udzielone Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 7. sierpnia 1909 l. VIII b $\frac{1529}{64}$ wykazuje wydatki w tym okresie budowy w kwocie 362.705 K 67 gr., z czego przypada:

1) na koszt zarządu	28.684 K 53 gr.
2) " " pomiarów	202 " — "
3) " " wykupno gruntów	175 " 84 "
4) " " budowy	327.673 " 83 "
5) " " obsadzenia odsypisk	5.133 " 80 "
6) " " różne wydatki	835 " 67 "
Razem	<u>362.705 K 67 gr.</u>

29. Regulacja Łomnicy.

Według sprawozdania c. k. kierownictwa budowy, udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 13. sierpnia 1908 l. 44.694/VII. c. prowadzono przytem przedsiębiorstwie w r. 1907 na Łomnicy dalsze systematyczne roboty regulacyjne pod Równią, pod Dolhem-Wistową, Wistową-Babinem i pod Babinem-Medynią, tudzież lokalne ubezpieczenia w gminach Kornadówki, Jasień, Perehińsko, Słoboda równiańska, Równie i Dobrowlany. Następnie uzupełniono roboty na Czezwie pod Tużyłowem i Pójłem, oraz przeprowadzono lokalną regulację DUBY pod Roźniatowem.

W powyższych miejscowościach na rzekach Łomnicy, Czezwie i Dubie wykonano :

- 1) Tam faszynowych o długości 12.282 m. b.
- 2) Walców podłużnych 2.789 m. b.
- 3) Walców poprzecznych zatapianych 252 m. b.
- 4) Obitek faszynowych na brzegach 2.390 m².
- 5) Przekopów i objętości 10.436 m³.
- 6) Podniesiono i zakoronowano tam faszynowych o długości 4.908 m. b.
- 7) Oskalaowano tam faszynowych i walców na dł. 2.110 m. b.
- 8) Przeprowadzono z powodu kilkakrotnych powodzi naprawę uszkodzonych 36 tam faszynowych i 1 kamiennej na długość 4.389 m. b.
- 9) Odczyszczono koryto rzeki z naniesionych żwirów o objętości 37.250 m³, przyczem wyciągnięto 244 sztuk pni i 52 sztuk pali, oraz rozebrano 8 m³ faszynady.
- 10) Zasadzono 36,1546 ha odsypisk sadzonkami wiklowemi; ponadto obsadzono tam i walców na dług. 1.688 m. b.; obsadzono kępy wierzbami granicznymi na dług. 500 m i ogrodzono płotem na długości 984 m. b.

Koszt powyższych robót wykazuje c. k. kierownictwo budowy na 327.083 K 51 gr. z czego przypada :

I. na zarząd	21.715 K 88 gr.
II. " utrzymanie łęgowych i nadzór rzek	3.278 " 21 "
III. " koszt robot regulacyjnych	203.408 " 11 "
IV. " konserwację w czasie budowy	41.359 " 39 "
V. " czyszczenie koryta	24.515 " 22 "
VI. " zasadzenie odsypisk i tam	20.022 " 58 "
VII. " zużycie inwentarza i budynków	5.354 " 12 "
VIII. " inne rozmaite	7.430 " 00 "
Razem	<u>327.083 K 51 "</u>

Porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym nie podaje c. k. kierownictwo budowy dla wszystkich pozycji, wobec czego ścisłe porównanie nie da się przeprowadzić; wogóle jednak z podanych dat preliminarza kosztorysowego wynika, że przy budowie uzyskano

znaczne oszczędności jak n. p. przy poz. III. wartość robót regulacyjnych według preliminarza kosztorysowego wynosi 230.789 K 82 gr. w porównaniu z rzeczywistymi kosztami robót w kwocie 203.408 K 11 gr okazuje się oszczędność 27.381 K 71 gr. tj. ca. 12%.

Według rozporządzenia wykonawczego z d. 22. marca 1906 dz. u. kr. Nr. 57 wynosi roczna dotacja na regulację Łomnicy 186.470 K 66 gr. w roku 1907 przebudowano przeto ponad normalną dotację 327.083·51 — 186.470·66 gr. = 140.612 K 85 gr., którą to kwotę pokryto z dawnych zapasów kasowych.

Zamknięcie rachunków za r. 1907 udzielono odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 31. lipca 1908 l. 91.133 VII. c. wykazuje wydatki (uiszczenie) w tym okresie budowy w sumie 308.539 K 50 gr., z czego przypada:

I. na koszta zarządu	20.230 K 43 hr.
II. „ utrzymanie łągowych	1.461 „ 60 „
III. „ wykupno gruntu	125 „ — „
IV. „ koszta budowy	253.367 „ 89 „
V. „ obsadzenie odsypisk	4.733 „ 64 „
VI. „ różne wydatki	28.620 „ 94 „
Razem	<u>308.539 K 50 gr.</u>

Niezgodność zestawienia rachunków podanego w sprawozdaniu c. k. kierownictwa budowy a zamknięciem rachunków, zestawionem w c. k. Namiestnictwie, pochodzi według odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 13. sierpnia 1908 l. 44.694 VII. c. stąd, że w zestawieniu c. k. kierownictwa zawarte są wydatki za r. 1907 rzeczywiście wypłacone, podczas gdy zamknięcie rachunkowe c. k. Namiestnictwa obejmuje również i wydatki uskuteznione w r. 1906, a dopiero w r. 1907 asygnowane. Nie wykazano zaś w zamknięciu tych wypadków z r. 1907, na które c. k. kierownictwo przedłożyło rachunki dopiero w r. 1908, zaliczając je w swem zestawieniu za rok 1907.

Według zamknięcia rachunków za r. 1908 udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 7. sierpnia 1909 l. VIII b $\frac{1528}{65}$ wynoszą rzeczywiste koszta budowy (uiszczenie) przy tem przedsiębiorstwie w r. 1908 kwotę 343.318 K 55 gr., z czego przypada:

1) na koszta zarządu	30.274 K 16 gr.
2) „ „ pomiarów	123 „ 10 „
3) „ „ utrzymanie łągowych	1.854 „ — „
4) „ „ budowy	237.984 „ 92 „
5) „ „ obsadzenia odsypisk	14.583 „ 80 „
6) „ „ czyszczenia koryta Łomnicy	39.003 „ 63 „
7) „ „ wyřębu i przewozu faszyn fundusz.	3.730 „ 78 „
8) „ „ zakupna inwentarza	8.812 „ 75 „
9) „ „ różne wydatki	6.951 „ 41 „
Razem	<u>343.318 K 55 gr.</u>

Sprawozdania c. k. kierownictwa budowy tego przedsiębiorstwa za rok budowy 1908 c. k. Namiestnictwo nie nadesłało Wydziałowi krajowemu.

B) Wykaz czynności kraj. biura melioracyjnego za czas od 1. lipca 1907 do 30 czerwca 1908.

W r. 1908 zajętych było w kraj. biurze melioracyjnym 76 urzędników technicznych, a mianowicie:

a) siedmiu inżynierów (dyrektor, jego zastępca i 5 starszych inżynierów) prowadzeniem referatu, badaniem i sprawdzaniem projektów, inspekcjami i kolaudacjami robót.

b) 7 inżynierów zdjęciami i projektowaniem regulacji rzek kanałowych (3 inżynierów projektowaniem budowy zbiorników w dorzeczu Soły, 4 inżynierów projektem regulacji rzeki Ropy);

c) 5 inżynierów projektowaniem publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych;

d) 3 inżynierów kierownictwem budowy przy uzupełnieniu regulacji rzek kanałowych (Dniestru powyżej Kornalowic i Białej powyżej Grybowa);

e) 32 inżynierów kierownictwem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych;

f) 17 inżynierów projektowaniem i wykonaniem melioracji prywatnych (z tych jeden projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych i jeden projektowaniem stawów rybnych);

g) 3 inżynierów projektowaniem i wykonaniem wodociągów i kanalizacji;

h) 2 inżynierów obok jednego referenta konserwacją publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Szczegółowy wykaz czynności wyłożony będzie podczas sesji do przeglądu w kancelarii sejmowej, na tem miejscu zaś przedkłada Wydział krajowy sumaryusz tego wykazu, który się przedstawia, jak następuje:

I. Zdjęcia.

L. p.		Liczba projektów	Regulacja wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie
			Długość	Obszar			
					hektarów		
1	Biuro centralne	78	338 _{,0}	242 _{,7}	2231	3615	402
2	Ekspozytura w Krakowie	22	7 _{,0}	—	203	1085	39
3	Ekspozytura w Tarnowie	7	—	—	80	115 _{,4}	10
4	Ekspozytura w Rzeszowie	4	3 _{,0}	—	—	300	27
5	Ekspozytura w Jarosławiu	11	12 _{,0}	—	237	614	—
6	Ekspozytura w Stanisławowie	8	—	—	160	321	—
	Ogółem	130	360 _{,0}	242 _{,7}	2911	6050 _{,4}	478

II. Projekty.

L. p.		Liczba projektów	Suma kosztorysowa	Regulacja wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie		
				Korona	Długość km				Obszar ha	hektarów
1	Biuro centralne	60	8,252.414 _{3,0}	161 _{1,7}	60	1701 _{1,0}	3312 _{1,6}	313 _{1,8}		
2	Ekspozytura w Krakowie	20	402.864	7 _{1,5}	—	168	836	44		
3	Ekspozytura w Tarnowie	5	60.924	—	—	—	228 _{1,6}	—		
4	Ekspozytura w Rzeszowie	9	113.210	4 _{1,8}	—	31 _{1,7}	317 _{1,0}	20		
5	Ekspozytura w Jarosławiu	9	119.574 _{1,07}	11 _{1,8}	—	462 _{1,0}	415 _{1,0}	—		
6	Ekspozytura w Stanisławowie	7	139.705 _{1,71}	—	—	160 _{1,8}	461 _{1,0}	—		
	Ogółem	112	9, 88.691 _{1,78}	185 _{1,8}	60	2523	5570 _{1,2}	377 _{1,8}		

Z projektów, opracowanych przez biuro centralne przypada na publiczne roboty melioracyjne:

- a) regulację potoku Siwki na długości 43,0 km. suma kosztorysowa 3,200.000 K
 b) regulację górnego Dniestru powyżej Korzałowic na długości 70,9 km. 3,470.000 K
 c) regulację Białej pow. Grybowa na długości 19,2 km. 880.000 K
 razem 7,550.000 K

III. Roboty wykonane
(melioracje prywatne).

L. p.		Liczba projektów	Regulacja wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie	
			Długość km.	Obszar ha				hektarów
1	Biuro centralne	52	69 _{1,8}	—	566	930 _{1,1}	231	
2	Ekspozytura w Krakowie	18	5 _{1,1}	—	12	581 _{1,0}	—	
3	Ekspozytura w Tarnowie	8	—	—	—	228 _{1,4}	44	
4	Ekspozytura w Rzeszowie	28	8 _{1,6}	—	—	334 _{1,6}	—	
5	Ekspozytura w Jarosławiu	11	18 _{1,65}	—	155	218 _{1,0}	—	
6	Ekspozytura w Stanisławowie	7	—	—	—	193 _{1,0}	—	
	Ogółem	124	101 _{1,5}	—	733	2,487 _{1,2}	275	

Oprócz tego wykonał, Bank melioracyjny na podstawie projektów krajowego biura melioracyjnego w r. 1907—8 drenowanie w 15 miejscowościach, przy czem powierzchnia zdrenowana wynosi 490 ha, zaś osuszenie rowami w 1 miejscowości na obszarze 173 ha.

Czynności c. k. Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 3. sierpnia 1909 k. galic. oddziału hydro- l. VII. c. 110.593. sprawozdanie c. k. krajowego oddziału hydro- graficznego w r. 1907. graficznego za rok 1907. przedkładamy Wysokiemu Sejmowi w za-
Alegat 7. łączeniu ./.

Służba do- W skutek uchwały Wys. Sejmu z 1908, którą przyznano veniam zorców me- aetatis prow. dozorczy melioracyjnemu Wojciechowi Spiewakowi, zamia- lioracyjnych i drenar- nował go Wydział krajowy stałym dozorcą melioracyjnym dekretem skich. z d. 29. grudnia 1908. l. 135.208.

Dekretem z 9. kwietnia 1909. l. 38.048. mianowany został konduktor melioracyjny II. klasy Józef Krzysztyszyński konduktorem I. klasy.

Dekretem z 29. grudnia 1908. l. 95.940. zamianował Wydział krajowy dozorcami melioracyjnymi następujących dozorców drenarskich: 1) Jana Sławka, 2) Stanisława Turbaka, 3) Michała Chciuka, 4) Jędrzeja Hołdysa, 5) Jana Wojtasia, 6) Dymitra Kruka.

Wreszcie dekretem z 9. kwietnia 1909. l. 38.729. zostali zamianowani prowizorycznymi dozorcami drenarskimi następujący uczniowie, którzy ukończyli kurs drenarski z postępem celującym, lub bardzodobrym: 1) Jan Maziarz, 2) Franciszek Lipa, 3) Jan Pezda, 4) Szczepan Skop, 5) Mikołaj Czypak, 6) Władysław Latawiec, 7) Stefan Szewców, 8) Antoni Smalec, 9) Michał Strycharz, 10) Piotr Watracz, 11) Mikołaj Terech, 12) Jan Pietruszka, 13) Jakób Migdał, 14) Wojciech Pater.

Stabilizowano następujących prowizorycznych dozorców drenarskich:

a) dekretem z 3. lipca 1908. l. 41.654.: 1) Jana Gruszczyńskiego, 2) Antoniego Pelca, 3) Józefa Chciuka, 4) Michała Diducha, 5) Józefa Stałę, 6) Michała Kalińkę, 7) Ludwika Waśkiewicza, 8) Stefana Małeckiego, 9) Jędrzeja Pasadyna, 10) Jana Sowę;

b) dekretem z 18. grudnia 1908 l. 124.017: 11) Jana Regułę, 12) Jana Tomakę;

c) dekretem z 15. stycznia 1909 l. 97.: 13) Ludwika Pukę, 14) Wawrzyńca Zuchowskiego, 15) Filipa Górę, 16) Józefa Prarata;

d) dekretem z 9. lutego 1909. l. 12.487: 17) Wojciecha Wykę;

e) dekretem z 9. kwietnia 1909 l. 30.139: 18) Jana Roboreckiego;

f) wreszcie dekretem z 3. lipca 1909. l. 60.916: 19) Dymitra Szczerbę.

Wydaleni zostali ze służby krajowej dozorczy drenarscy: Marcin Kasprzak (dekretem z 16. czerwca 1908. l. 54.006) i Jan Łeśków (dekretem z 9 września 1908. l. 91.576). następnie dekretem z 7. kwietnia 1909. l. 36.641. uwolniony został ze służby krajowej dozorca melioracyjny Jacenty Koziół, a dozorca drenarski Adolf Brydziński opuścił w r. 1908 samowolnie służbę.

Obecnie czynnych jest w biurze melioracyjnem:

konduktorów melioracyjnych	19
dozorców melioracyjnych	22
dozorców drenarskich	54
razem	95
tudzież ukończonych uczniów kursu drenarskiego	10
2 zaś ukończonych uczniów odbywa służbę wojskową.	

III.

A) Nowe przedsięwzięcia melioracyjne.

Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi 10 projektów ustaw zapewniających wykonanie nowych przedsięwzięcia melioracyjnych, a mianowicie: 3 zabudowań potoków górskich w dorzeczu Dunajca i Biały, regulacji Bugu od ujścia Raty do granicy państwa, regulacji potoku Białego stoku (dopływu Bugu), regulacji Siwki (dopływu Dniestru), regulacji Jasiółki (dopływu Wisłoki), wreszcie obwałowania obu brzegów Wisły powyżej Krakowa do ujścia Przemszy i obwałowania prawego brzegu granicznej Wisły od ujścia potoku Dańkówki w Jawiszowicach do Przemszy.

Oprócz tych 10 projektów ustaw wniesie Wydział krajowy na tegorocznej sesji projekt ustawy o podwyższeniu wałów ochronnych Łęgu w powiecie Tarnobrzskim, którego projekt techniczny znajduje się obecnie w stadyum opracowania.

Specjalne projekty melioracyjne, jakie Wydział krajowy obecnie Wys. Sejmowi przedkłada, opierają się na noweli do państwowej ustawy melioracyjnej (z d. 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4), która normuje wyższe zasiłki z państwowego funduszu melioracyjnego, bez względu na to, czy roboty przeprowadza kraj, powiat, gminy lub spółki wodne, a nadto przyznaje zasiłki z tego funduszu na konserwację robót w wysokości zasiłków krajowych.

1. Zabudowanie potoku Leszcz w gminie Maszkowicach.

Na prośbę gminy Maszkowice, powiatu Nowosądeckiego, wniesioną w r. 1904 a popartą przez Wydział krajowy, zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoku Leszcz, który wyrządza wielkie szkody nie tylko w gminie Maszkowicach, lecz także na drodze krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica, zamulając rowy drogowe i przelewając się przez drogę.

Gdy gmina Maszkowice zobowiązała się utrzymywać roboty przy tem zabudowaniu własnym kosztem, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przeprowadzenie robót w drodze przedsięwzięcia krajowego przy 30% udziale kraju, a 70% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego po myśli §. 6 ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4.

Koszta robót obliczono na 128.800 K, z czego przypada na fundusz krajowy kwota 38.640 K, a na państwowy fundusz melioracyjny 90.160 K. Roboty mają być wykonane w 2 latach 1910—1911, roczna zatem rata datku kraju wynosi 19.320 K, datku zaś państwa 45.080 K.

Ponieważ c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 25. marca 1909 r. l. 8.199 zgodziło się na proponowany wymiar zasiłków i na przedłożony przez Wydział krajowy projekt ustawy, wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na r. 1910 pierwszą ratę 30% zasiłku krajowego w kwocie 19.320 K.

2. Zabudowanie potoku Biczyszanki.

Wskutek petycji gmin Chełmiec polski, Chełmiec niemiecki i Biczyszce niemieckie przeniesionej uchwałą Wys. Sejmu z 2. maja 1900 l. s. 3.554 do Wydziału krajowego, tudzież podania tych gmin, wniesio-

nego w r. 1907, przedłożył Wydział krajowy wniosek c. k. Ministerstwu rolnictwa na opracowanie projektu regulacji i zabudowania potoku Biczyczanki z dopływami.

Projekt szczegółowy opracowany przez sekcję Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego obejmuje korekcję i zabudowanie potoku Biczyczanki wraz z 3 dopływami, zalesienie nagich stoków i budowę nowego obiektu kolejowego kosztem 183.000 K.

Ponieważ potok Biczyczanka zalewa i zanosí żwirem 180 ha urodzajnych gruntów nad Dunajcem i wpływa także niekorzystnie na łożysko Dunajca, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie tego zabudowania na koszt kraju i państwa po myśli §. 6. noweli do ustawy melioracyjnej w drodze przedsiębiorstwa krajowego.

30% udział kraju wynosi przy tem przedsiębiorstwie 54.900 K, 70% zaś udział państwowego funduszu melioracyjnego 128.100 K.

Roboty mają być wykonane w 3 latach 1910 do 1912, tak iż coroczna rata datku kraju wyniesie po 18.300 K, coroczna zaś rata datku państwa po 42.700 K.

Ponieważ Wys. Sejm w budżetach r. 1907 i 1908 uchwalił na to zabudowanie zasiłki w sumie 30.000 K, wstawione zostanie do preliminarza krajowego na r. 1911 uzupełnienie II raty datku krajowego w kwocie 6.600 K, do preliminarza zaś na r. 1912-III rata w kwocie 18.300 K.

3. Zabudowanie potoków Sudoł i Gródek.

Na wniosek Wydziału krajowego zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoków Sudoł i Gródek, które zasypują corocznie rumowiskiem uregulowane łożysko rzeki Białej pod Grybowem.

Ze względu na konieczność jak najrychlejszego zabudowania tych potoków przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego, na koszt kraju i państwa.

Do kosztów robót obliczonych na 245.000 K przyczynić się ma fundusz krajowy 30% w sumie 73.500 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny 70% w sumie 171.500 K.

Roboty proponuje Wydział krajowy rozłożyć na lat cztery, począwszy od r. 1910, tak iż coroczna rata datku kraju wyniesie po 18.375 K, coroczna zaś rata datku państwa po 42.875 K.

Wobec nagłości robót wstawił Wydział krajowy I zatę 30% datku krajowego do preliminarza na r. 1910.

Nadmieniamy przytem, że c. k. Ministerstwo rolnictwa reskrytem z 2. sierpnia 1909 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 12. sierpnia 1909 l. VIII. a. ⁷⁶¹—₂₅/1 przyznało dla tego przedsiębiorstwa 70% zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 171.500 K.

* 4. Regulacja rzeki Bugu od ujścia Rąty do granicy państwa.

Mimo licznych rezolucyj Wys. Sejmu c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskrytem z d. 8. sierpnia 1907 l. 4.580/05 intymowanym odezwą c. k. Prezydium Namiestnictwa z 3. stycznia 1908 l. 16.225/pr. nie przychyliło się do żądania kraju o objęcie pod wyłączną pieczę państwa regulacji rzeki Bugu od ujścia Rąty do granicy

państwa, jakkolwiek dorzecze Bugu na tej przestrzeni wynosi 4.963 do 7.046 km² i przy regulacji rozchodzi się głównie o uszlusowanie Bugu, a inne mniejsze rzeki w Austrii górnej, jak: Vöckla z dorzeczem 450 km² i Ager z dorzeczem 1.263 km² reguluje c. k. Rząd na łączny koszt państwa.

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z 16. maja 1906 l. 33.372/05 zwróciło uwagę na potrzebę uregulowania Bugu poniżej ujścia Raty do granicy państwa w Ulwówku, a to z powodu podjętych robót systematycznych na górnej przestrzeni, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zaś w powołanym reskrypcie zażądało przyczynienia się kraju i stron interesowanych do kosztów regulacji w wysokości 40%, podobnie jak przy regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie regulacji Bugu wraz z ujściem Raty w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 60% udziale państwa, a 40% udziale kraju w kosztach.

Koszta regulacji Bugu od ujścia Raty do granicy państwa na długości 28.76 km wynoszą według projektu opracowanego przez kierownika budowy, inż. Maksymiliana Czernika z r. 1900:

I. Roboty ziemne	72.798 K 33 gr.
II. „ regulacyjne	1,177.010 „ 80 „
III. Wykupno gruntów	24.462 „ 20 „
IV. Konserwacja (4% z rub. II)	47.080 „ 43 „
V. Koszta zarządu	100.000 „ — „
VI. Rozmaite i nieprzewidziane (3.3% kosztów bud.)	48.648 „ 24 „
Ogółem	<u>1,470.000 K — gr.</u>

Koszta regulacji Raty od jazu w Sielcu do ujścia do Bugu na długości 6.452 km, która podobnie jak regulacja Bugu ma na celu obok ubezpieczenia brzegów ułatwienie spławu drzewa, przedstawiają się według projektu biura melioracyjnego (starszego inżyniera Pawła Dyrtonia) z r. 1909, jak następuje:

I. Roboty ziemne	86.701 K 91 gr.
II. „ regulacyjne	196.375 „ 91 „
III. Wykupno gruntów	23.354 „ 40 „
IV. Konserwacja w czasie budowy	11.745 „ 02 „
V. Koszta zarządu	30.000 „ — „
VI. Rozmaite i nieprzewidziane	11.822 „ 76 „
Razem	<u>370.000 K — gr.</u>

do tego koszta regulacji Bugu	1,470.000 K — gr.
Ogółem	<u>1,840.000 K — gr.</u>

Koszta te mają być pokryte w myśl propozycji c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych (podobnie jak przy regulacji Dniestru) w stosunku po 40% z funduszu krajowego i państwowej dotacji wodnej, a 20% z państwowego funduszu melioracyjnego; — datek kraju i państwowej dotacji wodnej wynosić zatem będzie po 736.000 K. datek zaś państwowego funduszu melioracyjnego 368.000 K.

Roboty proponuje Wydział krajowy przeprowadzić w ciągu lat 13, tak iż roczna rata datku kraju i państwowej dotacji wodnej wynosiłaby po 56.615 K 38 gr. takąż zaś rata datku państwowego funduszu melioracyjnego po 28.307 K 69 gr.

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłał Wydział

krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z 2. kwietnia 1909 l. 1.529, dotychczas jednak nie otrzymał decyzji interesowanych Ministerstw.

Roboty zamierza Wydział krajowy rozpocząć w r. 1911.

5. Regulacja potoku Białego stoku.

W myśl uchwalonego przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 programu regulacji wód w kraju zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu regulacji potoku Białego stoku (dopływu rzeki Bugu) od gminy Płowe do stawu w Komarowie w powiatach Kamioneckim i Sokalskim.

Projekt sporządzony przez starszego inżyniera biura melioracyjnego Pawła Dyrdonia i inżyniera-adjunkta Lzydora Stellę-Sawickiego obejmuje:

1) regulację potoku Białego stoku na długości	29,000 km.
2) regulację potoku Buszków na dług.	10,700 "
3) " młynówki Ordowskiej na długości	10,300 "
4) 21 rowów osuszających i 5 rowów doprowadzających wodę do nawodnienia na długości	47,813 "
5) wykonanie bocznych ścieków	9,787 "
Razem na długości	<u>107,660 km.</u>

Koszta budowy preliminuje projekt, jak następuje:

I. Roboty ziemne i karczowanie	523.967 K 02 gr.
II. Budowa obiektów (12 mostów żelazno-betonowych, 2 kładki żelazno-betonowe, 13 jazów żelazno-betonowych dla nawodnienia, 9 poidel, 4 syfony, 91 mostów i przepustów betonowych z zastawkami)	618.877 " — "
III. Roboty dodatkowe (ubezpieczenie skarp płótkami i darniami, oraz obsiew nasionami traw)	202.247 " 52 "
IV. Wykupno gruntów i 5 młynów	301.520 " — "
V. Konserwacja (6% z rub. I, II i III)	80.705 " 49 "
VI. Koszta zarządu (10% z rub. I do V)	174.731 " 70 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	47.951 " 27 "
Ogółem	<u>1,970.000 K — gr.</u>

W regulacji tej interesowanych jest 12 gmin i obszarów dworskich:

a) w powiecie sokalskim:

1) Wolica komarowa, 2) Zubków, 3) Korczyn, 4) Rożdżałów, 5) Perespa, 6) Byszów;

b) w powiecie kamioneckim:

7) Orłów, 8) Suszno, 9) Witków miasto, 10) Witków stary, 11) Płowe, 12) Stanin;

z powierzchnią 6.111 morgów gruntów, tak, iż przeciętny koszt osuszenia i ochrony od wylewu 1 morga wynosi 322 K 37 gr., stosunkowo wysoki z powodu licznych komunikacji i urządzeń przewidzianych dla nawodnienia. Po wykonaniu zaprojektowanych robót spodziewane jest podwyższenie rocznego dochodu z gruntów, które są dotychczas zabagnione, o 20 K z morga, tak, iż wartość melioracji przy 4% stopie przedstawia sumę 3.055.500 K, tj. o 50% wyższą od wkładu (sumy kosztoryso wej 1,970.000 K).

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z 11. maja 1909 l. 52.135 z wnioskiem na wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 40% zasiłkach kraju i państwowego funduszu melioracyjnego, a 20% datku konkurencyjnym przymusowej spółki wodnej.

Zasiłki 40% kraju i państwa wynosić będą przy tem przedsiębiorstwie po 788.000 K, datek spółki wodnej 394.000 K.

Roboty zamierza Wydział krajowy przeprowadzić w latach dziesięciu po zawiązaniu spółki wodnej przy użyciu 2 sił technicznych do kierownictwa budowy, coroczne zatem raty datków państwa i kraju wynosić będą po 78.800 K, także zaś raty datku konkurencyjnego po 39.400 K (po 6 K 45 gr. z morga).

6. Regulacja potoku Siwki.

W myśl uchwalonego przez Wys. Sejm programu regulacji wód, tudzież na żądanie administracji państwa wyrażone w reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 17. maja 1907 l. 18.415, zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu regulacji potoku Siwki od jazu w Hołyniu do ujścia do Dniestru.

Projekt sporządzony przez inżyniera biura melioracyjnego Stanisława Przybylskiego i inżyniera-adjunkta Bronisława Drożdża obejmuje:

1) regulację Siwki od jazu w Hołyniu do ujścia do Dniestru na długości	36,385 km
2) regulację ujścia Bołochówki	2,000 "
3) korekcję ujścia potoku Kropiwnika	0,940 "
4) korekcję młynówki i mniejszych dopływów Siwki łącznej długości	3,710 "
razem na długości	<u>43,035 km</u>

tudzież obwałowanie Siwki w mieście Kałuszu na długości	<u>9,209 km</u>
---	-----------------

Koszta tej regulacji wynoszą:

I. Roboty ziemne	901.219 K 69 g.
II. Budowle regulacyjne	1,385.109 " 06 "
III. Budowa obiektów (7 jazów stałych 2 jazy ruchome, 1 przepust dla młynówki w Sere-dnem, 5 mostów żelazno-betonowych, 1 kładka, 1 jaz klapowy samoczynny, 8 szluz i 1 przepust wałowy)	312.000 " — "
IV. Wykupno gruntów	126.413 " 90 "
V. Konserwacja (6% z rub. I. i II.)	137.200 " — "
VI. Koszta zarządu (10% z rub. I—V.)	286.200 " — "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	51.757 " 35 "

Ogółem . 3,200.000 K — g.

według alternatywy z przełożeniem potoku Siwki z miasta Kałusza na tlokę miejską zapomocą przekopu, pod który gmina miasta Kałusza w myśl uchwały Rady gminnej z 27. kwietnia 1903, przedłożonej sprawozdaniem zarządu miasta z 22. września 1907. l. 3.784 odstępuje grunt bezpłatnie (27.45 ha wartości kosztorysowej 76.860 K).

W regulacji tej interesowanych jest 14 gmin i obszarów dworskich (2 w powiecie stanisławowskim i 12 w powiecie kałuskim) z powierzchnią 1.820 ha (3164 morg.), z której obszar 1280 ha ma być ochroniony od dorocznych, obszar zaś 540 ha (Kałusz, Siwka kałuska i domy w Serednem) także od nadzwyczajnych wylewów.

Ze względu na niepomyślny stan finansów kraju, tudzież z uwagi, że jeszcze cały szereg naglejszych robót melioracyjnych w najbliższych latach wymagać będzie ustawowego uregulowania, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej na razie wykonanie najnaglejszej części regulacji Siwki od km 24.105 do jazu w Hołyniu na długości 12.28 km celem zabezpieczenia od zalewu saliny i miasta Kałusza kosztem 1,340 000 K i odezwą z 4. sierpnia 1908 l. 66.885 przesłał projekt techniczny c. k. Namiestnictwu z wnioskiem na wykonanie robót przy pomocy 50% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego (ze względu na górski charakter potoku Siwki), a 20% zasiłku interesowanych działów administracji państwa (podobnie jak w Austrii górnej) tak, iż na fundusz krajowy przypadły datek 30% w kwocie 402.000 K. Roboty proponuje Wydział krajowy rozłożyć na lat 7 w ten sposób, iż w pierwszym roku budowy (1910) przy użyciu jednej siły technicznej byłaby do przebudowania kwota 140.000 K, w sześciu zaś latach następnych (1911—1916) przy użyciu 2 inżynierów do budowy po 200.000 K rocznie.

W pierwszym roku budowy wynosiłyby datek kraju 42.000 K, datek państwowego funduszu melioracyjnego 70.000 K, datek zaś interesowanych działów administracji państwa 28.000 K — w następnych latach sześciu datek kraju po 60.000 K, datek państwowego funduszu melioracyjnego po 100.000 K, datek zaś innych działów administracji państwa po 40.000 K.

Reskryptem z 26. kwietnia 1909 l. 37.248, intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 10. maja 1909. l. VIII. a. 40.861 zatwierdziło ck. Ministerstwo rolnictwa projekt techniczny bez zarządzania reambulacji, zgodziło się na proponowany program robót i przyznało 50% zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego; co się zaś tyczy 20% datku interesowanych działów administracji państwa zastrzegły sobie władze centralne decyzję i poleciły c. k. Namiestnictwu zbadać rozmiar interesu administracji dróg państwowych w tem przedsiębiorstwie.

Ze względu na nagłość regulacji Siwki dla ochrony miasta i saliny wstawił Wydział krajowy pierwszą ratę 30% zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1910.

7. Regulacja rzeki Jasiołki.

Komisya delegowana przez władze centralne do zbadania potrzeby uzupełnienia regulacji rzek kanałowych nie włączyła do programu tej regulacji rzeki Jasiołki, mimo, że ta regulacja w uchwalonym przez Wysoki Sejm programie regulacji wód w kraju zaliczoną została do najpilniejszych robót — uznała jednak w protokole z 2. grudnia 1906, że regulacja Jasiołki potrzebną jest dla ochrony gruntów nadbrzeżnych i dla spławu drzewa.

Gdy grunta położone nad Jasiołką w okolicy gęsto zaludnionej z przemyślem naftowym, należą do bardzo wartościowych, zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu regulacji tej rzeki od wąwozu w Lipowicy do mostu na gościńcu państwowym w Jaśle, dokąd sięga

projekt korekcyi ujścia Jasiołki do Wisłoki mającej się wykonać na koszt funduszu kanałowego.

Projekt opracowany przez inżynierów adjunktów biura melioracyjnego Bronisława Drożdża, Romana Bierówkę, Izydora Opolskiego i Alojzego Jakóbczaka pod kierunkiem starszego inżyniera Stanisława Szczepanowskiego obejmuje regulację Jasiołki od gminy Cergowy do Jasła na długości 43·112 km, regulację ujść dopływów Chlebianski, Bóbrki i Jasionki łącznej długości 1·444 km, korekcyę młynówek i ścieków na długości 3·3 km, tudzież obustronne obwałowanie Jasiołki między mostami na gościńcu państwowym i na kolei Jasło-Rzeszów na długości 1·45 km w Jasle dla ochrony miasta od zalewu.

Koszta budowy obliczonó jak następuje:

I. Roboty ziemne	712.487 K 20 gr.
II. Roboty regulacyjne (wraz z obsadzeniem 252,4 ha odsypisk i obsiewem 5,8 ha wałów)	1,699.497 " 34 "
III. Wykupno gruntów	64.587 " 52 "
IV. Budowa obiektów (2 szluz wałowych)	9.859 " 94 "
V. Konserwacya w czasie budowy	242.000 " — "
VI. Koszta zarządu (10 ^o / _o z rub. I—V.)	273.000 " — "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane (33 przejazdów brukowanych i kładka	98,208 " — "
Ogółem	<u>3,100.000 K — g.</u>

W regulacyi tej interesowanych jest 30 gmin i obszarów dworskich:

a) w powiecie Jasielskim:

1) Jasło, 2) Gorajowice, 3) Sobniów, 4) Hankówka, 5) Wolica, 6) Warzyce, 7) Roztoki, 8) Zimna woda. 9) Sądkowa, 10) Szebnia, 11) Dobrucowa, 12) Brzezówka;

b) w powiecie Krośnieńskim:

13) Moderówka, 14) Męcinka, 15) Jedlicze, 16) Borek, 17) Żarnowiec, 18) Dobieszyn, 19) Zręcin, 20) Swierzowa, 21) Szczepańcowa, 22) Machnówka, 23) Niżnia łąka, 24) Wrocanka, 25) Wietrzno, 26) Równie, 27) Zboiska, 28) Cergowa, 29) Dukla, 30) Lipowica.

Odezwą z 3. lipca 1909 l. 71.631 przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu projekt techniczny wraz z projektem ustawy zapewniającej wykonanie robót przy 40°/_o zasiłku kraju i państwowej dotacyi wodnej, a 20°/_o zasiłku państwowego funduszu melioracyjnego, podobnie jak przy innych tego rodzaju przedsiębiorstwach (Dniestr, Soła, Łomnica).

Zasiłki 40°/_o kraju i państwowej dotacyi wodnej wynosić będą przy tem przedsiębiorstwie po 1,240.000 K, zasiłek zaś 20°/_o państwowego funduszu melioracyjnego 620.000 K.

Przy użyciu 2 sił technicznych proponuje Wydział krajowy rozłożyć roboty na lat 15, tak iż corocznie byłaby do przebudowania kwota 206.666²/₃ K, roczne zaś raty 40°/_o datków kraju i państwowej dotacyi wodnej wynosiłyby po 82.666²/₃ K, a roczna rata 20°/_o datku państwowego funduszu melioracyjnego 41.333¹/₃ K.

Jako termin rozpoczęcia robót proponuje Wydział krajowy rok 1911. skoro skarb kraju zostanie zasilony opłatami szynkarскими.

8. Obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan.

W poprzednich sprawozdaniach o melioracyach z r. 1906 (pag. 10 i 11) i z r. 1908 (pag. 9 i 10) przedstawił Wydział krajowy wyczerpująco trudności, na jakie natrafiła ze strony c. k. Rządu sprawa obwałowania obu brzegów Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa, polecona uchwałą Wys. Sejmu z 11. lipca 1902.

Najpierw bowiem zwlekało przez lat kilka centralne biuro hydrograficzne z obliczeniem wielkiej wody Wisły, następnie c. k. Namiestnictwo zmieniło w międzyczasie przekrój normalny rzeki Wisły, wreszcie zakwestyonowało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych (a raczej c. k. centralne biuro hydrograficzne) potrzebę obwałowania w ogóle. Kiedy wreszcie pięciu zastępców c. k. Rządu w protokole z 24. maja 1908 uznało potrzebę i dopuszczalność obwałowania Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa i poruczyło obliczenie wielkiej wody Wisły c. k. kraj. oddziałowi hydrograficznemu, Wydział krajowy spodziewając się że do jesieni 1908 obliczenie to będzie dokonane i projekt w ciągu zimy 1908—9 wykończony, przydzielił w roku ubiegłym c. k. galic. oddziałowi, a następnie centralnemu biurowi hydrograficznemu inżyniera Stanisława Przybylskiego celem przyspieszenia tych obliczeń.

Gdy jednak studia te przeciągały się do miesiąca lutego 1909, a miały być uzupełnione dopiero po przeprowadzeniu z wiosną r. 1909 pomiaru wody śniegowej, która jednak nie należy do wód wysokich, w Galicji, tak iż w ogóle niemożliwym było oznaczenie terminu, w jakim obliczenia zostaną ukończone, — Wydział krajowy odwołał inżyniera Przybylskiego z Wiednia i porucił mu wykończenie projektu na podstawie dostarczonych poprzednio przez biuro hydrograficzne dat co do ilości wielkiej wody Wisły w Krakowie, tudzież wielkiej wody Skawy, Soły i Wisły powyżej Soły z odpowiednią redukcją ilości wody w miarę zmniejszania się dorzecza powyżej ujścia Skawinki i Skawy.

Podczas gdy w operatach c. k. Dyrekcji budowy dróg wodnych i c. k. Namiestnictwa przyjęto dla Krakowa ilość 3.300 m³ wielkiej wody Wisły na sekundę, to w projekcie obwałowania Wisły powyżej Krakowa zastosowano następujące ilości, przyczem użyto dla obliczenia przepływu wody wzorów Siedeka :

a) według obliczenia centralnego biura hydrograficznego :

1. dla Wisły od ujścia Rudawy do ujścia Sanki 3.100 m³,
- 2) dla Wisły po wyżej ujścia Soły 920 m³;
- 3) dla Skawy 1.450 m³;
- 4) dla Soły 1.873 m³;

b) na podstawie redukcji w stosunku dorzecza przy zastosowaniu modułów Iszkowskiego :

- 1) dla Wisły od ujścia Sanki do ujścia Skawinki (dorzecze 7.053·7 km²) 2.960 m³;
- 2) dla Wisły od ujścia Skawinki do ujścia Skawy (dorzecze 6.714 km²) 2.830 m³;
- 3) dla Wisły od ujścia Skawy do ujścia Soły (dorzecze 5 237 km²) 2.230 m³.

Ilości więc wielkiej wody przyjęte dla unormowania niwelety wałów powyżej Krakowa są mniejsze, aniżeli pod Krakowem i odpowiadają warunkom ustanowionym przez komisję w protokole z 24. maja 1908 tak iż obwałowanie Wisły powyżej Krakowa przeprowadzone na podstawie tych ilości wody nie może narazić ani Krakowa, ani okolicy poniżej Krakowa.

Projekt obwałowania lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa obejmuje tylko przestrzeń do Bielan, gdyż

dolina Wisły między Bielanami a Zwierzyńcem jest za wązka, tak iż obwałowanie jej nie byłoby rentownem. — na długości 61,825 km, tudzież obwałowanie wsteczne potoków:

1) Sanka, 2) Rudno, 3) Regulice, 4) Płazanka, 5) Chechło łącznej długości 20,703 km, — razem **82,528** km. wałów.

Projekt przewiduje także regulację potoków i wykonanie rowów osuszających dla odwodnienia doliny nadwiślańskiej, a mianowicie:

a) regulację potoków: 1) Sanka, 2) Brzoskwinka, 3) p. Piekarski, 4) p. Jeziorzański, 5) Stracha, 6) Rudno z dopływem Jasionka, 7) p. Regulicki, 8) Zwornica, 9) młynówka od Olszyn, 10) Płazanka z dopływem Zimna woda, 11) potok od Mętkowa, 12) Chechło, 13) Żarki, z dopływem bocznym, 14) Gromiec łącznej długości **48,324** km;

b) wykonanie 66 rowów osuszających (42 rowów w pow. krakowskim, a 24 rowów w pow. chrzanowskim) na długość 83,19 km, razem **131,512** km, potoków i rowów.

W projekcie przewidzianą jest dalej budowa następujących obiektów: 32 szluz i 55 przepustów wałowych, 74 mostów żelazno-betonowych i 50 przepustów drogowych z rur betonowych na potokach i rowach, 3 szluzы kolmatacyjne dla zamulenia starych łożysk Wisły odciętych wałami, 9 szluz na potokach dla nawodnienia, 140 stopni i 205 progów betonowych dla zabezpieczenia dna potoków i rowów.

Koszta budowy obliczono jak następuje:

I. Roboty ziemne i karczowanie	3,810 113	K	16	gr.
II. Budowa obiektów	1,231.090	"	—	"
III. Roboty dodatkowe	355.938	"	92	"
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	2,385.006	"	—	"
V. konserwacja w czasie budowy	166.642	"	—	"
VI. koszta zarządu	794.879	"	—	"
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	256.330	"	92	"
Ogółem	9,000.000	K	—	gr.

z czego przypada:

a) na powiat krakowski	4,610.000	K
b) " " chrzanowski	4,390.000	"

W obwałowaniu tem interesowanych jest 28 gmin i obszarów dworskich:

a) w pow. krakowskim:

1) Bielany, 2) Liszki, 3) Cholerzyn, 4) Budzyń, 5) Mników, 6) Kryspinów, 7) Piekary, 8) Ściejowice, 9) Jeziorzany, 10) Rączna, 11) Dąbrowa, 12) Wołowice, 13) Zagacie, 14) Czernichówek, 15) Czernichów, 16) Kłokoczyn, 17) Przegonia narodowa, 18) Rusocice, 19) Kamień;

b) w pow. chrzanowskim:

20) Mirów (Podłęże), 21) Okleśna, 22) Rozkochów (Źródła), 23) Jankowice (Olszyny), 24) Babice, 25) Mętków, 26) Żarki, 27) Gromiec, 28) Bobrek (Bobrowniki górne i Bobrowniki dolne).

Projektowane obwałowanie ma na celu odwodnienie i ochronę od wylewów 7362 hektarów (12792 morgów) urodzajnych gruntów nadwiślańskich, przeciętny zatem koszt odwodnienia i ochrony od zalewu 1 morga wynosi 705 koron. Jest to koszt bardzo wysoki w porównaniu z kosztami obwałowania Wisły podjętego przed 20 laty, gdyż ceny gruntów i robocizny wzrosły 3, a nawet 4-krotnie.

Ponieważ grunta obwałowane na Powiślu mają wartość o 100% wyższą od gruntów nieobwałowanych, a przeciętna cena 1 morga według dat dostarczonych przez Wydziały powiatowe wynosi 2.400 K, zatem podniesienie wartości gruntów spodziewane jest w sumie 30,700.000 K wobec wkładu 9,000.000 K.

Gdy więc rentowność zaprojektowanego obwałowania nie ulega wątpliwości, przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 23 lipca 1909 l. 79.936 c. k. Namiestnictwu projekt techniczny wraz z projektem ustawy zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 50% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego, a 10% datku konkurencyjnym powiatów, które to datki konkurencyjne po myśli § 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. ma być tymczasowo pokryty z funduszu krajowego, a zwrócony krajowi w 20 równych ratach rocznych po skończeniu budowy.

40% udział kraju w kosztach wynosić będzie 3,600.000 K, 50% udział państwowego funduszu melioracyjnego 4,500.000 K a 10% datki powiatów 900.000 K, z czego przypada na powiat krakowski 461.000 K, a na powiat chrzanowski 439.000 K.

Ze względu na nagłą potrzebę jak najrychlejszego podjęcia robót proponuje Wydział krajowy przeprowadzenie budowy w latach 20 począwszy od r. 1910 przy użyciu 3 sił technicznych, tak iż corocznie byłoby do przebudowania po 450.000 K, a roczny datki państwowego funduszu melioracyjnego i kraju (łącznie z 10% zaliczką dla powiatów) wynosiłby po **225.000 K**.

Co się tyczy konserwacji robót po skończeniu budowy, to zamieścił Wydział krajowy w §. 6. projektu ustawy postanowienie oparte na §. 17. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4, wedle którego obok funduszu krajowego ma się przyczyniać do kosztów konserwacji państwowy fundusz melioracyjny. Pociąganie interesowanych powiatów, względnie właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów do kosztów konserwacji po skończeniu budowy nie byłoby w danym wypadku także z tego powodu w danym wypadku także z tego powodu wskazane, ponieważ interesowani przez lat 20 po skończeniu budowy mają spłacać do funduszu krajowego 10% datki konkurencyjne, który wynosić będzie rocznie po 3 K 52 gr. z 1 morga.

W § 5. projektu ustawy przewidziano zaciągnięcie pożyczki na pokrycie potrzeby (§. 12. ustawy z 4 stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4), a to ze względu na wysoki datki kraju. Wydział krajowy nie wstawił jednak do preliminarza krajowego na r. 1910 osobnej raty anuitetowej, gdyż na pokrycie niedoboru funduszu krajowego ma być zaciągnięta większa pożyczka, która w r. 1910 pokryje także ten datki, podobnie jak i datki na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Dańkówki do Bodzowa.

Kiedy już projekt techniczny obwałowania obu brzegów Wisły od Przemszy do Krakowa był ukończony, nadeszło nam c. k. Namiestnictwo przy odezwie z 5. sierpnia 1909 l. VIII. b ^{1 646}/₈₉ odpis reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 25. lipca 1909 l. 27.415, w którym oznajmia na podstawie porozumienia się z c. k. Ministerstwem robót publicznych, że nie może się zgodzić na wypośredkowanie wielkiej wody Wisły dla obwałowania na podstawie ilości 3.300 m³ obliczonej dla Krakowa w miarę zmniejszania się dorzecza, gdyż to obliczenie pozbawione jest wszelkiej podstawy hydrograficznej i nie leży w interesie projektu, ani poniżej położonego miasta Krakowa.

W odezwie z d. 18. sierpnia 1909 l. 88.246 zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Namiestnictwa, że za podstawę obliczenia niwelety wałów przyjęto przeważnie ilości wody podane przez c. k. centralne biuro hydrograficzne, (jak to już powyżej w sprawozdaniu mniejszem zaznaczono), a wypośrodkowano tylko według modułów Iszkowskiego ilość wody wielkiej w miarę zmniejszania się dorzecza tylko na przestrzeni od Skawinki do Soły, co jest dopuszczalne, gdyż na tej przestrzeni pochodzą wezbrania z rzek Soły i Skawy o tym samym charakterze dorzecza.

Że takie obliczenie jest dopuszczalne, okazało się przy projekcie obwałowania Dunajca, — w podobny sposób oblicza też ilość wielkiej wody Łaby (według wzorów Iszkowskiego) c. k. Namiestnictwo w Pradze, a komisya międzynarodowa dla regulacji Wisły w protokole z r. 1906, który podpisał także terażniejszy szef c. k. centralnego biura hydrograficznego, obliczyła również w ten sam sposób według dorzecza i wzorów Iszkowskiego ilość wielkiej wody Wisły i według tych obliczeń zatwierdzonych przez władze centralne buduje obecnie Wydział krajowy wały nadwiślańskie od Niepołomic do Raby, od Raby do Woli rogowskiej i od Dunajca do Nowego Brnia.

Co do zarzutu, że zmniejszenie ilości wody przyjętej dla Krakowa nie leży w interesie Krakowa, to zarzut ten nie jest zrozumiały, gdyż tylko wówczas narażonyby był Kraków na zalew, gdyby dla obwałowania Wisły powyżej Krakowa przyjęto tę sumę (3.300 m³), lub większą ilość wody.

Komunikując te uwagi, odnieśliśmy się do c. k. Namiestnictwa o przedłożenie projektu obwałowania c. k. Ministerstwu rolnictwa, oraz o udzielenie wyniku obliczenia wielkiej wody Wisły powyżej Krakowa, które to obliczenie miało przeprowadzić c. k. centralne biuro hydrograficzne.

9. Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa.

Równocześnie z projektem obwałowania lewego brzegu Wisły przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z 23. lipca 1909 l. 79.936, projekt obwałowania prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa, które to obwałowanie powinno być wybonane w tym samym okresie czasu, co budowa wału na przeciwnym brzegu lewym.

Projekt ten obejmuje:

a) budowę wałów:

1) nad Wisłą na długości	58.450 km
2) nad 11 dopływami: Sidzinką, Skawinką, Rzepnikiem, Facimiechem, Brzeźnicą, pot. Wróblewskim, p. Spytkowickim, Skawą, pot. Przeciszowskim, Włosienicą i Sołą łącznej długości	53.386 „
Razem na długości	<u>111.836 km</u>

b) regulację 20 potoków:

Sidzinki, Samborka, Rzepnika, Skawinki, Borku, Zelczyńki, Facimiecha, pot. Pożowickiego,

rowu od Dworu, pot. Jaśkowskiego, kanału ulgi, Brzeźnicy, pot. Wróblewskiego, Półwiejskiego, Spytkowickiego, Jezioro, Przepiszowskiego, młynówki Zatorskiej, Włosinki, Włosienicy, łącznej długości	43-922 km
rowów osuszających na długości	96-760 „
Razem potoków i rowów	<u>140-682 km</u>

c) budowę obiektów:

39 szluz i 116 przepustów wałowych, mur ochronny wzdłuż kolei państwowej Oświęcim-Podgórze w gminie Dwory na długości 700 m, 51 mostów żelazno-betonowych i 65 przepustów drogowych z rur betonowych, 2 szluzy dla kolmatacyi starych łożysk Wisły odciętych wałem, 3 szluzy na potokach dla nawodnienia 168 stopni i 74 progów betonowych dla złagodzenia spadku na potokach i rowach

Koszta budowy wynoszą:

I. Roboty ziemne i karczowanie	4,327.343 K 56 g.
II. Budowa obiektów	1,970.370 „ — „
III. Roboty dodatkowe	465.282 „ 74 „
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	2,945.410 „ 80 „
V. Konserwacja w czasie budowy	191.705 „ — „
VI. Koszta zarządu	990.010 „ — „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	309.877 „ 90 „
Ogółem	<u>11,200.000 K — g.</u>

z czego przypada:

a) na powiat Wielicki	3,215.000 K
b) „ „ Wadowicki	5,393.000 „
c) „ „ Bialski	2,592.000 „

W obwałowaniu tem interesowanych jest — oprócz kolei państwowej Oświęcim-Podgórze i projektowanego kanału spławnego na przesterzeni Zator-Samborek — 34 gmin i obszarów dworskich, a mianowicie:

a) w powiecie Wielickim:

1) Bódzów, 2) Kostrze, 3) Skotniki, 4) Tyniec, 5) Samborek, 6) Skawina, 7) Kopanka, 8) Borek szlachecki, 9) Zelczyna, 10) Ochodza, 11) Facimiech, 12) Pozowice.

b) w powiecie W a d o w i c k i m :

13) Wielkie drogi, 14) Jaśkowiec, 15) Brzezinka, 16) Brzeźnica, 17) Kosowa, 18) Chrzastowice, 19) Łączany, 20) Półwieś, 21) Ryczów, 22) Spytkowice, 23) Miejsce, 24) Smolice, 25) Palczowice, 26) Zator, 27) Podolsza, 28) Przepiszów;

c) w powiecie B i a l s k i m :

29) Monowice, 30) Dwory II, 31) Dwory I (Kruki), 32) Oświęcim, 33) Broszkowice, 34) Babice

z powierzchnią 8.524 ha, czyli 14.813 morgów, tak iż koszt przeciętny ochrony od wylewów i odwodnienia 1 morga wynosi 756 K, wartość zaś obwałowania przy podniesieniu wartości gruntów obwało-

wanych o 100% przedstawiać będzie sumę 35,550.000 K wobec wkładu 11,200.000 K.

Roboty proponuje Wydział krajowy wykonać podobnie, jak na brzegu lewym, przy użyciu 3 sił technicznych do budowy, w latach 20, poczynawszy od r. 1910, przy 50% zasiłku państwowego funduszu melioracyjnego, 40% zasiłku kraju, a 10% datku powiatów, który to datek w myśl § 7 noweli do ustawy melioracyjnej ma być zaliczony w czasie budowy z funduszu krajowego, a spłacony krajowi w 20 różnych ratach rocznych po ukończeniu budowy.

Datek 40% kraju wynosić zatem będzie 4,480.000 K, datek 50% państwowego funduszu melioracyjnego 5,600.000 K, datek 10% zaś powiatów 1,120.000 K, z którego przypadnie:

a) na powiat Wielicki . . .	321.500 K
b) " " Wadowicki . . .	539.300 "
c) " " Bialski . . .	259.200 "

Coroczne datki państwowego funduszu melioracyjnego i funduszu krajowego (wraz z zaliczką na pokrycie datków powiatów) wynosić będą po 280.000 K.

Ze względu na nagłość robót wstawił Wydział krajowy I ratę datku krajowego do preliminarza na rok 1910.

10. Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy.

Jak w zeszłorocznym sprawozdaniu o melioracjach (pag. 10–11. Wydział krajowy zaznaczył, niweleta prawego wału granicznej Wisły powyżej Przemszy, zależną jest od cofki wielkiej wody, spiętrzonej wałami poniżej ujścia Przemszy i mogła być ustalona dopiero po obliczeniu zwierciadła wielkiej wody na przestrzeni od Krakowa do ujścia Przemszy.

Po obliczeniu niwelety wałów nadwiślańskich poniżej ujścia Przemszy podał Wydział krajowy przy odezwie z 15. maja 1909 l. 35.687 c. k. Namiastnictwu wysokość wielkiej wody i korony wału Wisły przy ujściu Przemszy (na moście kolei północnej), c. k. Namiastnictwo zaś zarządziło uzupełnienie projektu, który przedłożyło c. k. Ministerstwu rolnictwa, i udzieliło Wydziałowi krajowemu uzupełniony kosztorys.

Projekt obwałowania granicznej Wisły, tak zwanej „Małej Wisły“ lub „Wisielki“ obejmuje tylko przestrzeń od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy, gdyż rekonstrukcję wału nadwiślańskiego od granicy szlaskiej (ujścia Białki) do ujścia Dańkówki przeprowadza c. k. Rząd na koszt państwowej dotacyi wodnej, — a mianowicie:

a) przestrzeń od ujścia Dańkówki do pagórka w Jawiszowicach . . .	2,137 km.
b) prawy wał wsteczny Dańkówki . . .	1,026 "
c) przestrzeń Wisły od pagórka w Jawiszowicach do pagórka w Brzeszczach . . .	2,333 "
d) od pagórka w Brzeszczach do nasypu kolei północnej (przy ujściu Przemszy) . . .	12,641 "
razem . . .	<u>18,136 km.</u>

Koszta tego obwałowania wedle projektu sporządzonego przez c. k. kierownictwo regulacji Wisły w Krakowie przedstawiają się jak następuje:

A) Budowa wałów głównych.

I. Roboty ziemne i drogowe	508.047 K 82 gr.
II. Budowa obiektów	76.086 „ 19 „
III. Wykupno gruntów i odszkodowania	264.979 „ 93 „
IV. Ubezpieczenie brzegów	13.341 „ 60 „
V. Wydatki rozmaite	29.982 „ 07 „
VI. Konserwacja w czasie budwy	9.048 „ 29 „
VII. Koszta zarządu	80.899 „ 68 „
Razem	982.385 K 58 gr.

B) Koszta wałów wstecznych na młynówce w Harmężach i na potoku na granicy gmin Pławy i Brzeźnika 156.514 K 67 gr.

C) Koszta rowów odpływowych od szluz wałowych 21.000 „ — „

Ogółem . 1,159.900 K 25 gr.

czyli okrągło . 1,160.000 „ — „

W obwałowaniu tem interesowanych jest 6 gmin i obszarów dworskich w powiecie Bialskim; 1) Babica, 2) Brzezinka, 3) Pławy, 4) Harmęże, 5) Brzeszcze, 6) Jawiszowice z powierzchnią 1.345,4 ha, czyli 2.337 morgów, która ma być ochronioną od wylewów, tak, iż koszt ochrony 1 morga wynosić będzie 496 K 36 gr.

Ze względu na nagłość robót (po przeciwległym bowiem brzegu Wisły rząd pruski zbudował już wały ochronne) postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego przez Administrację państwa przy takim udziale w kosztach państwa, kraju i powiatu Bialskiego, jak przy obwałowaniu Wisły od Przemszy do Krakowa i przesłał projekt ustawy c. k. Namiestnictwu odezwą z 30. lipca 1909, l. 84.461. Datek 50% państwowego funduszu melioracyjnego wynosić zatem będzie 580.000 K
datek 40% kraju 464.000 „
datek 10% powiatu 116.000 „

Datek powiatu w myśl §. 7. noweli do ustawy melioracyjnej ma być zaliczony w czasie budowy z funduszu krajowego i splecony przez powiat w 10 równych ratach rocznych po ukończeniu robót.

Ponieważ c. k. Namiestnictwo zamierza przeprowadzić budowę przy użyciu 2 sił technicznych w latach pięciu począwszy od r. 1910; zatem coroczny datek państwowego funduszu melioracyjnego i datek kraju (wraz z 10% zaliczką dla powiatu) wynosić będzie po 116.000 K — i tę kwotę wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1910.

Na posiedzeniu z dnia 4. listopada 1908 uchwalił Wys. Sejm w sprawie tego obwałowania następującą rezolucję; „Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby po ustaleniu niwelety wałów nadwiślańskich powyżej

Krakowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozpoczął z wiosną r. 1909 budowę prawego wału nadwiślańskiego od Jawiszowic w dół do ujścia Przemszy na razie na rachunek datku państwowego (państwowej dotacyi wodnej).“

„Zaliczona ze skarbu państwa na te roboty kwota służyć ma na częściowe pokrycie datku państwa, jaki specjalną ustawą, regulującą to przedsiębiorstwo zostanie przyznany z państwowego funduszu melioracyjnego“.

Odezwą z 22. lipca 1900 l. VIII. b. $\frac{831}{4}$ zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że się odniosło do c. k. Ministerstwa rolnictwa z prośbą o przyznanie zaliczki w kwocie 120.000 K dla umożliwienia rozpoczęcia robót jeszcze w jesieni b. r.

B) Konserwacya publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

1. Konserwacya regulacyi Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

W myśl §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72 o regulacyi rzeki Biały z dopływami i uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Dunajca ma być wydana po skończeniu budowy dla tego przedsiębiorstwa ustawa konserwacyjna, która ma zawierać postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracyi funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń, potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli.

Ponieważ roboty przy tem przedsiębiorstwie zostaną w roku bieżącym ukończone, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi projekt ustawy konserwacyjnej, która zawiera o tyle odmienne postanowienia od obowiązujących dotychczas specjalnych ustaw konserwacyjnych, że w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909, Dz. p. Nr. 4 koszta konserwacyi mają być pokrywane po połowie z funduszu krajowego i z państwowego funduszu melioracyjnego, a w następstwie tego Administracyi państwa ma być przyznany wpływ na zarząd funduszu konserwacyjnego i na wykonanie robót konserwacyjnych.

Roczne koszta zwyczajnych robót konserwacyjnych prelinuje Wydział krajowy, jak następuje:

A) Utrzymanie 28,7 km. prawego wału Dunajca poniżej ujścia Biały, tudzież 6 szluz, 15 przepustów wałowych i 30 km. rowów osuszających:

1) naprawa skarp i podsiew wałów 28,7 km. po 10 K	287 K
2) naprawa i stopniowe odnowienie obiektów	1.000 „
3) odnowienie płotków w rowach, rocznie 3 km. po 800 K	2.400 „
razem	3.687 K

B) Utrzymanie 73 km. uregulowanego łożyska Biały, 12,3 km. wałów Biały i prawego wału Dunajca powyżej ujścia Biały, 3 szluz i 9 przepustów wałowych, 10 km. potoków i rowów osuszających, tudzież zabudowania 6 dopływów Biały poniżej Grybowa (Pleśna, Rychwałd, Piotrkowice, Siedliska, Zborowice i Suchy):

1) konserwacja budowli regulacyjnych na Biale, 73 km. po 500 K	36.500 K	
2) 12,3 km. wałów po 10 K	123 "	
3) utrzymanie i stopniowe odnowienie szluz i przepustów	500 "	
4) wymiana płotków, 1 km rocznie	800 "	
5) utrzymanie 6 dzikich potoków po 600 K	1.200 "	
		39.123 K
do tego konserwacja wału Dunajca poniżej ujścia Białej jak A)	3.687 "	
		42.810 K

c) *Utrzymanie personelu:*

1) 16 strażników (4 na wale Dunajca, a 12 na Biale po 560 K.	5.760 K	
2) 2 konduktorów melioracyjnych (płaca 1.600 K, dodatek na mieszkanie 250 K, ryczałt na objazdy 600 K) po 2.450 K	4.900 K	10.660 K
D) <i>Podatki</i> (według przecięcia z lat 1906—1908)		738 K
	Ogółem	54.208 K

czyli 1,427% kosztów budowy, które wedle ustaw z 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72 i z 2. grudnia 1907 Dz. u. kraj. Nr. 18 ex 1908 wynoszą 3,800.000 K.

Od powyższego wydatku 54.208 K należy potrącić dochody z wydzierżawiania trawy na wałach i ze sprzedaży wikliny, które wedle zamknięć rachunkowych za lata 1906—1908 wynosiły przeciętnie po 8.334 K, tak iż pozostanie corocznie do pokrycia 45.874 K, czyli okrągło 46.000 K, z czego na kraj i państwowy fundusz melioracyjny przypadnie po 23.000 K.

Projekt ustawy konserwacyjnej przesłał Wydział krajowy odezwą z 9. lipca 1909 l. 67.829 c. k. Namiestnictwu z prośbą o wyjednanie przychylniej decyzji c. k. Ministerstwa rolnictwa, a zarazem wstawił 50% datek kraju w kwocie 23.000 K do preliminarza na r. 1910.

W projekcie ustawy wprowadził Wydział krajowy dwa nowe postanowienia co do koncesyonowania robót konserwacyjnych (§. 9) i ewentualnego zezwolenia na spław drzewa na rzece Biale (§. 10.), które to postanowienia obowiązują już przy regulacji rzeki Gail w Karyntyi (ustawa z 11. sierpnia 1900 Dz. u. kraj. Karyntyi Nr. 28. — §§. 14. i 15).

2. Zmiana II. ustaw konserwacyjnych dla regulacji Trzcniówki, Łęga, Przegnojówki i Krzemienicy, obwałowania lewego brzegu Dunajca od Więkówki do Bogumilowic i od Bogumilowic do Biskupic radłowskich, regulacji Złotej Łipy, obwałowania Wisły i Sanu, regulacji potoku Dumnego i górnej sekcji Gnitej Łipy, wreszcie obwałowania Wisły i Wistoki.

Nowela do państwowej ustawy melioracyjnej z dnia 4. stycznia 1909 Dz. u. p. Nr. 4 zawiera w §. 17. doniesłe dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych postanowienie, wedle którego państwowy fundusz melioracyjny może się przyczynić do kosztów konserwacji zabu-

dowań potoków górskich, regulacyj mających na celu ochronę od szkód zrzadzanych przez wodę, tudzież zapor, których utrzymanie nie jest w inny sposób zapewnione, zasiłkiem w wysokości datku kraju, jeżeli ze strony kraju utworzony będzie fundusz konserwacyjny.

Wedle obowiązujących dotychczas specjalnych ustaw konserwacyjnych pokrywać mają w Galicyi fundusz krajowy i strony interesowane (spółki wodne, powiaty lub gminy) koszta konserwacji po połowie. Datki konkurencyjne jednak, jak się to okazuje z zamknięć rachunkowych, wpływają nieregularnie od spółek wodnych z powodu częstych zmian własności i dzielenia gruntów, a skutkiem tego trudności ściągnięcia. Nadto z powodu rozdrobnienia gruntów koszta ewidencji katastrów konkurencyjnych i sporządzanie wykazów dla władz poliycznych są zazwyczaj tak wysokie, iż przewyższają roczny datok konkurencyjny. Gdzie zaś zamiast spółek wodnych konkurują powiaty do kosztów konserwacji, wydarzają się wypadki, że w latach mokrych, kiedy zachodzi potrzeba wykonania robót konserwacyjnych w szerszych rozmiarach, powiaty z powodu odpisywania podatków i dodatków do podatków, nie mogą uiścić datków konkurencyjnych, wskutek czego budowle nie mogą być w porę naprawione i należycie utrzymane.

Ażeby zapewnić prawidłowe utrzymanie wykonanych robót, z drugiej strony zaś uwolnić spółki wodne od nieproduktywnych a zbyt wysokich kosztów utrzymywania ewidencji katastrów konkurencyjnych, a władze polityczne od ściągania drobnych kwot z tysięcy członków spółek wodnych, postanowił Wydział krajowy w zastosowaniu postanowienia §. 17. noweli do państwowej ustawy melioracyjnej przedłożyć Wys. Sejmowi projekty ustaw, zmieniające dotychczas obowiązujące specjalne ustawy konserwacyjne w tym kierunku, iżby zamiast stron interesowanych pokrywał państwowy fundusz melioracyjny część kosztów konserwacji w wysokości datku krajowego.

Nowele te, które przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z 16. lipca 1909 l. 78.162, dotyczą następujących kraj. ustaw. konserwacyjnych :

1. z 30. kwietnia 1895 Dz. u. kraj. Nr. 45 o konserwacji regulacji Trześniówki, dla której roczny zasiłek kraju wynosi 1.000 K ;
2. z 26. sierpnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 110 o konserwacji regulacji Łęgu z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 2.000 K ;
3. z 4 listopada 1900 Dz. u. kraj. Nr. 8 ex 1901 o konserwacji regulacji Przegnojówki z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 1.000 K ;
4. z 28. lutego 1904 Dz. u. kraj. o konserwacji regulacji Krzemnicy z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 5.000 K ;
5. z 13. czerwca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 90 o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 500 K ;
6. z 13. czerwca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 91 o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 500 K ;
7. z 13. czerwca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 92 o konserwacji regulacji Złotej Lipy z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 1.000 K ;
8. z 13. czerwca 1900 Dz. u. kraj. Nr. 92 o konserwacji obwałowania Wsły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 4.500 K ;
9. z 13. czerwca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 94 o konserwacji regulacji potoku Dumnego z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 750 K ;

10. z 13. czerwca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 95 o konserwacji regulacji górnej sekcji Gniłej Lipy z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 500 K;

11. z 20. grudnia 1907 Dz. u. kraj. Nr. 4 ex 1908 o konserwacji obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim z rocznym datkiem konserwacyjnym kraju 5.750 K.

Całkowite roczne obciążenie państwowego funduszu melioracyjnego datkami na utrzymanie wymienionych 11 przedsiębiorstw w wysokości datków kraju wynosiłoby ogółem 22.500 K., która to kwota nie jest stosunkowa wysoką w porównaniu z kosztami ewidencji i reparycji drobnych datków konkurencyjnych i nadmiernem obciążeniem władz politycznych przy ściąganiu datków od tysięcy kontrybuentów.

Ponieważ §. 17. noweli do państwowej ustawy melioracyjnej zastrzega dla Administracji państwa wpływ na zarząd i użycie funduszu konserwacyjnego, tudzież na techniczny nadzór i przeprowadzenie konserwacji, zatem zamieścił Wydział krajowy odnośne postanowienia w §. 5. projektów ustaw.

W oczekiwaniu, że c. k. Ministertwo rolnictwa przychyli się do wniosków Wydziału krajowego opartych na postanowieniach noweli do ustawy melioracyjnej, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi do uchwały 11 nowel do ustaw konserwacyjnych.

C) Powiększenie personalu krajowego biura melioracyjnego.

Na posiedzeniu z 19. października 1908. powziął Wys. Sejm na wniosek komisji gospodarstwa krajowego następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, iżby na najbliższej sesji przedłożył wnioski wydatniejszego pomnożenia etatu biura melioracyjnego“.

Jak już w zeszłorocznem sprawozdaniu o melioracjach (pag. 70—72) Wydział krajowy zaznaczył, zachodzi potrzeba stopniowego powiększenia personalu kraj. biura melioracyjnego, z powodu podwyższenia rocznej dotacji państwowego funduszu melioracyjnego z 4 na 8 milionów koron, a to do prowadzenia budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, w miarę jak te przedsiębiorstwa na podstawie specjalnych ustaw przychodzą do skutku.

Uchwałą z 19 października 1908 powiększył Wys. Sejm w tym celu personal kraj. biura melioracyjnego o 6-ciu inżynierów, mimo to jednak Wydział krajowy nie mógł w roku bieżącym obsadzić 3 kierownictw budowy: 1 przy regulacji Raty, 1 przy regulacji Tyśmienicy i 1 przy obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacji kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, a to z powodu powołania 3 urzędników do służby wojskowej i nadzwyczaj wielkiej liczby zgłoszeń o pomoc techniczną dla melioracyj prywatnych.

Z powodu nadzwyczajnych opadów atmosferycznych w roku 1908 wpłynęła w roku bieżącym tak znaczna ilość zgłoszeń (przeważnie o zaprojektowanie i wykonanie drenowania), iż Wydział krajowy zmuszony był przydzielić do melioracji prywatnych 22 inżynierów (zamiast 17 zajętych temi robotami w r. 1908), — a mimo to w roku bieżącym mogły być zarządzane zdjęcia tylko 29 518 morgów i 75½ km. potoków i rowów, zdjęcia zaś dalszej powierzchni 17.490 morgów zgłoszonej przez 61 stron musiały być odroczone do r. 1910.

Ze względu na niepomysłny stan finansów kraju proponuje Wydział krajowy w roku bieżącym powiększenie personalu tylko dla prowadzenia budowy przy wymienionych 3 przedsiębiorstwach (regulacji

Raty i Tyśmienicy, tudzież obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacy kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy), razem o 3 inżynierów, oraz dla następujących nowych przedsięwzięć, które mają być podjęte w r. 1910:

regulacyi Siwki	1 inżynierów
osuszenia bagien Rzeszowskich	1 „
regulacyi Macochy	1 „
„ Kłodnicy	1 „
„ Sołokii	3 „
obwałowania lewego brzegu Wisły od ujścia Przemyszy do Białan	3 „
obwałowania prawego brzegu Wisły od ujścia Przemyszy do Bodzowa	3 „
razem	16 inżynierów.

Oprócz tego zachodzi potrzeba ustanowienia kierownika konserwacyi regulacyi Biały, która w roku bieżącym będzie ukończoną, tudzież dla konserwacyi prawego wału Dunajca i obwałowania lewego brzegu Dunajca od Więckówki do Bogumiłowic i od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich, — tak, iż dla prowadzenia budowy i konserwacyi należałoby powiększyć personal wobec stanu dzisiejszego o 17 inżynierów.

Gdy jednak z d. 1. października 1909 ukończy służbę wojskową 3 urzędników, a dwie budowy (regulacya Biały i osuszenia bagien Rzemieńskich) zostaną w r. 1909 zamknięte, wskutek czego przybędzie 5 sił technicznych. Wydział krajowy proponuje powiększenie personalu biura melioracyjnego od 1. stycznia 1910 o 12 urzędników, mianowicie: 2 starszych inżynierów w VII randze, 2 inżynierów I klasy w VIII randze, 4 inżynierów II. klasy w IX. randze i 4 inżynierów — adjunktów w X randze.

W ten sposób personal techniczny biura melioracyjnego składałby się od r. 1910

- 1) z 1 dyrektora,
- 2) z 1 zastępcy dyrektora,
- 3) z 17 starszych inżynierów,
- 4) z 17 inżynierów I klasy,
- 5) z 28 inżynierów II klasy,
- 6) z 28 inżynierów adjunktów,
- 7) z 2 adjutowanych praktykantów, razem 94 inżynierów.

Z tych urzędników zajmuje się 2 wyłącznie projektowaniem i budową wodociągów i kanalizacyi.

W załatwieniu sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Skołyżewskiego w sprawie pomnożenia etatu biura melioracyjnego dla spraw wodociągów i kanalizacyi powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 24 października 1908 następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy sposobności pomnożenia personalu krajowego biura melioracyjnego wziął pod rozwagę dalsze utworzenie posad zawodowych technicznych dla wodociągów, kanalizacyi i budowy studni“.

W sprawie tej nie przedkłada Wydział krajowy na razie konkretnych wniosków, a to tak z powodu niepomyślnego stanu finansów kraju, które nie pozwalają na subwencyonowanie tych urządzeń sanitarnych w szerszych rozmiarach jak i dla tego, że dotychczas tym żądaniom gmin, które pod dotychczasowymi warunkami (subwencye po $\frac{1}{3}$ od państwa i kraju) mogły być wykonane, było biuro melioracyjne jeszcze w stanie odpowiedzieć przy obecnym składzie oddziału dla wodociągów.

D) Uzasadnienie poz. 16 i 17. rub. IX preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1910.

W poz. 16. preliniuje Wydział krajowy na r. 1910 zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały sejmowej z 26 listopada 1889 w sumie 545.680 K, zatem w porównaniu ze sumą tych zasiłków uchwalonych na r. 1909, 460.120 K. więcej o 85.560 K, a mianowicie:

- a) Na konserwację osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) 1.200 K, jak na r. 1909.
- b) Na konserwację osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925) 1.000 K, jak na r. 1909.
- c) Na drenowanie gruntów włościańskich, X rata (ostatnia 200.000 K, jak na r. 1909.
- d) Na regulację potoku Mikoszki w Rzeszowie, V rata (ostatnia) 6.432 K, jak na r. 1909.
- e) Na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska), III rata (ostatnia) 6.478 K, jak na r. 1909.
- f) Na regulację kanału Bucowskiego (pow. Przemysł), II rata (z 3-letnia) 15 000 K, jak na r. 1909.
- g) Na regulację Prutu pod Diatkowcami, Kołomyją, Sopowem i Werbiążem niżnim 11.250 K.

Wskutek wielokrotnych prośb właścicieli gruntów nadbrzeżnych opracowało c. k. Namiestnictwo projekt lokalnej regulacji Prutu w wymienionych miejscowościach, której koszt obliczono na 90.000 K.

Odezwą z 11. czerwca 1904, l. 21.824 przyrzekł Wydział krajowy wyjednać w Wys. Sejmie 12 $\frac{1}{2}$ % zasiłek na tę regulację w kwocie 11.250 K, a gdy roboty w roku ubiegłym zostały rozpoczęte, wstawił ten zasiłek do preliminarza krajowego na r. 1910.

- h) Na regulację Czeremosza pod Kniażem i Załuczem 78.800 K.

Wobec nadzwyczajnych szkód wyrządzonych w r. 1908 skutkiem kilkakrotnych wylewów Czeremosza, zarządziło c. k. Namiestnictwo opracowanie lokalnej regulacji tej rzeki pod Kniażem i Załuczem.

Pod Kniażem ma być wykonany przekop i ubezpieczenie brzegów kosztem 57.000 K, pod Załuczem zaś przekop szutrowiska wraz z budowlami regulacyjnymi kosztem 140.000 K, razem kosztem 197.000 K.

Zanim systematyczna regulacja Czeremosza w drodze ustawy krajowej zostanie zapewniona, zaproponowało c. k. Namiestnictwo w odezwie z d. 16. grudnia 1908 l. 105.089 wykonanie tych robót przy 60% zasiłku państwowej dotacji wodnej, a 40 % zasiłku z funduszu krajowego.

W przypuszczeniu, że c. k. Ministerstwo robót publicznych przyzna 60% zasiłek państwowy, proponuje Wydział krajowy udzielenie 40% zasiłku krajowego w kwocie 78.800 K.

i) Na zabudowanie potoku Ubiadek w gminach Dąbrova i Wielogłowy (pow. Nowy Sącz) 15.000 K.

Na prośbę interesowanych właścicieli gruntów popartą przez Wydział krajowy zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoku Ubiadek, który przewiduje budowę 2 zapor i 5 progów kamiennych, oraz korekcję potoku dla ochrony gruntów nadbrzeżnych.

Do kosztów robót obliczonych na 30.000 K ma się przyczynić kraj i państwowa dotacja melioracyjna zasiłkami 50% po 15.000 K.

Ze względu na nagłość robót wstawił Wydział krajowy ten zasiłek do preliminarza krajowego na r. 1910.

k) Na regulację dopływów potoku Osy (pow. Tarnobrzeg) 13.333 K.

Na prośbę gmin Jamnica i Kotowa wola, tudzież obszarów dworskich Zaleszany i Kotowa wola zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu regulacji 4 dopływów potoków Osy, łącznej długości 10.334 km, której koszta obliczył st. inż. biura melioracyjnego Jan Bochniak na 40.000 K.

Gdy ta regulacja jest niezbędna, dla osuszenia zabagnionych gruntów, a strony interesowane zobowiązały się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów i wykonane roboty własnym kosztem utrzymywać, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego w kwocie 13.333 K 33 gr. i odniósł się odezwą z 23. kwietnia 1909 l. 44.024 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłku państwowego w tej samej wysokości z dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje.

l) Na osuszenie łąk włościańskich w gminie Belzcu (pow. Rawa) 3.426 K.

Według projektu kraj. biura melioracyjnego z r. 1905 koszta osuszenia 68,1271 ha łąk za potokiem Krynicą w gminie Belzec które obecnie są prawie nieużytkami, obliczona na 15.600 K, z czego przypada na łąki dworskie o powierzchni 23,2473 ha, 5.323 K 25 gr., na łąki zaś włościańskie o powierzchni 44,8798 ha. 10.276 K 75 gr.

Gdy interesowani zawiązali spółkę wodną, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku z funduszu krajowego na osuszenie łąk włościańskich w kwocie 3.426 K i odniósł się odezwą z 22. kwietnia 1909 l. 41.148 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłku państwowego w tej samej wysokości.

m) Na budowę kanału ulgi od potoku Czarnego do Prutu w Kołomyi 18.000 K.

Uzasadniono w I części niniejszego sprawozdania.

n) Na osuszenie gruntów w gminie Karłów (pow. Śniatyn) 17.500 K.

Na prośbę gminy Karłów zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 757 morgów gruntów między koleją Czerniowiecką a Prutem za pomocą rowów łącznej długości 15,47 km, których koszta obliczono na 52.500 K.

Gdy Rada gminna w Karłowie uchwałą z 31 maja 1909 zobowiązała się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów i wykonane rowy własnym kosztem utrzymywać, postanowił Wydział krajowy wyjednać u Wys. Sejmu i c. k. Ministerstwa rolnictwa $33\frac{1}{3}\%$ zasiłki ze skarbu kraju i państwa po 17.500 K i wstawił zasiłek krajowy do preliminarza na r. 1910.

o) Na osuszenie gruntów w Ciężkowicach (powiat Chrzanów), I. rata (z 2-lecia) 3.900 K.

Według projektu biura melioracyjnego koszta osuszenia 570 morgów łąk i pastwisk w tej gminie wynosić mają 23.400 K.

Ponieważ interesowani zawiązali spółkę wodną, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku w kwocie 7.800 K, płatnego w 2 równych ratach rocznych (1910 i 1911) po 3.900 K i odniósł się odezwą z 28 kwietnia 1909, l. 40.347 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zasiłku państwowego w tej samej wysokości.

p) Na budowę wodociągu w Makowie (pow. Myślenice) 8.333 K.

Kraj. biuro melioracyjne opracowało projekt wodociągu gravitycyjnego ze sąsiednich źródeł w gminie Maków, którego koszta obliczono na 25.000 K.

Ponieważ gmina Maków nie posiada środków na pokrycie tych kosztów, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku w kwocie 8.333 K 33 gr. i odniósł się odezwą z 12. grudnia 1908 l. 104.693 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zasiłku państwowego w tej samej wysokości.

r) Na budowę wodociągu w gminie Międzyhorce (pow. Stanisławów) 8.000 K.

Projekt wodociągu w tej gminie preliminuje koszta na 24.000 K. Wydział krajowy proponuje przyznanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego w kwocie 8.000 K i odnieść się do c. k. Rządu o udzielenie zasiłku państwowego, skoro Wydział powiatowy przedłoży konsens na budowę i uchwałą Rady gminnej co do pokrycia $\frac{1}{3}$ części kosztów, o co wzywany został reskryptem z 2. kwietnia 1909 l. 16.173.

s) Na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, I rata (z 3-lecia) 22.778 K.

Projekt sporządzony przez inżyniera biura melior. Zygmunta Ursiniego przewiduje 2 alternatywy: budowę wodociągu grawitacyjnego kosztem 105 000 K i budowę wodociągu motorycznego kosztem 205.000 K.

Ponieważ wodociąg grawitacyjny nie zaspokoi potrzeb miasta, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku na budowę wodociągu motorycznego w kwocie 68.333 K 33 gr. płatnego w 3 równych ratach rocznych (1910—1912) po 22.777 K 77 gr. i wezwał reskryptem z 12. grudnia 1908 l. 129.648 Wydział powiatowy w Kamionce strum. do postarania się o konsens na budowę, tudzież o zakupno źródeł i gruntu pod budowę.

t) na budowę wodociągu w Rozdole (pow. Żydaczów), I rata (z 3-lecia) 23.333 K.

Uzasadniono w I części niniejszego sprawozdania.

u) na budowę studzien w gminach Św. Stanisław i Wołczków (pow. Stanisławów) 2.367 K.

Koszta budowy 1 studni wierconej, 40 m. głębokiej w przysiółku Św. Stanisław preliminarzuje biuro melioracyjne na 2.600 K, 3 studzien zaś w gminie Wołczków na 4.500 K, razem 7.100 K.

Wydział krajowy proponuje udzielenie na tę budowę zasiłku $33\frac{1}{3}\%$ w kwocie 2.366 K 66 gr. i odnieść się do c. k. Rządu o dalszy $33\frac{1}{3}\%$ zasiłek, skoro Wydział powiatowy w Stanisławowie w myśl wezwania z 2. kwietnia 1909 l. 16.173 przedłoży uchwały Rad gminnych w sprawie pokrycia $\frac{1}{3}$ części kosztów i konserwacji.

w) Na regulację Prutu w Kołomyi 3.050 K.

Na prośbę Magistratu miasta Kołomyi poleciło c. k. Namiestnictwo kierownictwu regulacji Prutu sporządzić projekt ubezpieczenia lewego brzegu Prutu poniżej mostu drogowego w Kołomyi dla ochrony gruntów od zrywania.

Do kosztów obliczonych na 25.000 K przyczynia się miasto Kołomya datkiem 600 K, z reszty zaś 24.400 K pokryć ma państwo $87\frac{1}{2}\%$, kraj zaś $12\frac{1}{2}\%$ tj. 3.050 K.

Zgodnie z wnioskiem c. k. Namiestnictwa zawartym w odezwie z 2. lipca 1909 l. VIII. b. $\frac{1.079}{12}$ wstawił Wydział krajowy $12\frac{1}{2}\%$ zasiłek krajowy do preliminarza na r. 1910.

x) Na ubezpieczenie prawego brzegu Białki pod Komorowicami 5.500 K.

y) Na ubezpieczenie prawego brzegu Białki pod Bestwiną 6.000 K.

Odezwą z 7. czerwca 1909 l. VIII. b. 22.356 nadeszło nam c. k. Namiestnictwo 2 projekty zabezpieczenia prawego brzegu granicznej Białki w powiecie Bialskim:

- 1) pod Komorowicami kosztem 11.000 K;
- 2) pod Bestwiną kosztem 12.000 K.

Wydział krajowy postanowił przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie 50% zasiłków na roboty:

- ad 1) w kwocie 5.500;
- ad 2) w kwocie 6.000;

pod warunkiem, jeżeli c. k. Ministerstwo rolnictwa przyzna na ten cel 50% zasiłek z państwowej dotacji dyspozycyjnej na popieranie drobnych melioracyj.

z) Do dyspozycji Wydziału krajowego preliniuje się, jak na r. 1909, **75.000 K.** z której to kwoty pokrytą będzie przedewszystkiem różnica kursu pożyczki 500.000 K, mającej się zaciągnąć w r. 1910 w obligach komunalnych Banku krajowego na osuszenie i drenowanie gruntów, tak ażeby właściciele mogli otrzymać pożyczki bezprocentowe w pełnej wartości. Przy kursie 93% wyniesie ta różnica 35.000 K, tak iż w rzeczywistości pozostanie z tej dotacji do dyspozycji Wydziału krajowego tylko 40.000 K.

Ponieważ subwencye na roboty pod *g, h, w*) mają być udzielone z państwowej dotacji wodnej, zatem w razie przyznania reszty zasiłków z państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje, wynosić będzie udział kraju w tej dotacji melioracyjnej w r. 1910:

a) na roboty	416.800 K
b) subwencya na biuro melioracyjne i inżyniera dla kultury torfowej	18.000 „
c) 4 ^o / _o odsetki pożyczki na osuszenie i drenowanie gruntów	75.850 „
razem	510.650 K

czyli w porównaniu z r. 1909 (399.275 K)
więcej o **111 375 K**

Przy wysokości dotacji państwowej na drobne melioracje (preliminowanej na r. 1909) **4.400.000 K**, wynosić będzie udział kraju w tej dotacji zaledwie **11,6%**, podczas gdy powierzchnia gruntów uprawnych w Galicyi (ról i łąk), o których ulepszenie głównie się tu rozchodzi, przedstawia **34,12%** powierzchni takichże gruntów w państwie.

W poz. 17. preliniuje Wydział krajowy na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk **18.500 K**, w porównaniu z r. 1909 (15.500 K) więcej o 3.000 K:

Nowe pola poświadczalne mają być założone:

1) w Czyszkach na torfowisku p. Bronisława Ujejskiego w perymetrze bagien Oleskich (próbne nawodnienie łąk torfowych), na który to cel c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 22. czerwca 1908 l. 18.171 przyznało subwencję państwową w kwocie 1.500 K:

2) w Dąbrowie (pow. Bochnia) na torfowisku Kaspra Kościółka w perymetrze bagien puszczy Niepołomickiej;

3) w Rudny (pow. Rzeszów) w perymetrze bagien Rzeszowskich.

Nadto w perymetrze regulacji Pustej ma być założony szereg pól doświadczalnych, a mianowicie:

- 1) w Hucie połonickiej na gruncie Jacka Potopnika;
- 2) w Połonieczny 3 pola na gruntach Nicefora Kuszyńskiego, Kiriły Prytuły i Pawła Semczyszyna;
- 3) w Czanyżu na gruncie Piotra Manasterskiego;
- 4) w Dmytrowie na gruncie Tymka Melnyka.

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1909 (alegat 710 stenograficznych protokołów Izby posłów. — XIX sesya 1909) wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa zasiłki państwowe dla następujących **104** nowych przedsięwzięć melioracyjnych:

- a) 1 w Austrii dolnej;
- b) 6 w Austrii górnej;
- c) 1 w Solnogradzie;
- d) 6 w Styrii;
- e) 78 w Tyrolu;
- f) 3 we Vorarlbergu;
- g) 3 na Morawie;
- h) 2 na Szlązku;
- i) 4 w Galicyi;

mianowicie:

Liczba porząd.	Nazwa przedsięwzięcia	Koszta przedsięwzięcia		Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron	
	a) Austria dolna:				
1	Zabudowanie potoku Grafenbach	66.000	50	33.000	
	b) Austria górna:				
2	Zabudowanie dorzecza potoku Trauenweissenbach	660.000	50	330.000	
3	Regulacya potoku Koppentraun pod Obertraun	138.000	50	69.000	
4	Zabudowanie górnej Steyerling w gm. Klaus	62.500	50	31.250	
5	Zabudowanie debry Hauergraben	88.000	50	44.000	
6	" potoku Weisseneckbach				
7	" " Sulzbach pod Ischl				
	c) Solnogród:				
8	Zabudowanie potoku Ramseiderbach	90.000	50	45.000	
	d) Styria:				
9	Zabudowanie pot. Leistenbach	135.000	50	67.500	
10	" " Gross-Sölkbach	128.000	50	64.000	
11	Regulacya rzeki Raab w pow. Gleisdorf	500.000	50	250.000	
12	Wykończenie regulacji rzeki Mur	5.900.000	40	2.360.000	
13	Regulacya rzeki Mürz w pow. Kindberg	730.000	—	342.000	
14	" Drawy od Marburga do Polstran	11.700.000	40	4.680.000	
	e) Tyrol:				
15	Zabudowanie potoku Rivo S. Vigilio	36.200	50	18.100	
16	Przekroczenie kosztów robót ochronnych na Chiese pod Salezze	42.000	50	21.000	

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa		Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron	
17	Podwyższenie zasiłku na zabudowanie potoków w gm. Cloz	—	—	8.000	
18	Uzupełnienie robót na prawym brzegu rzeki Avisio	29.168	50	14.584	
19	Zabudowanie i regulacja potoku Zamserbach	104.000	50	52.000	
20	Roboty ochronne na Leno pod S. Nicolo	54.000	50	27.000	
21	Uzupełnienie kanału obwodowego zapory S. Giorgio	36.487	50	18.244	
22	Regulacja potoku Nasenbach	46.000	50	23.000	
23	Uzupełnienie zabudowań potoków w gm. Nesselwängle	163.000	50	81.500	
24	Zabudowanie Vall della Sega	35.200	50	17.600	
25	" potoków Messner i Thalhäusl w gminie Hopfgarten	100.000	50	50.000	
26	Zabudowanie potoku Blachbach w Pfaffenhofen	24.000	50	12.000	
27	Uzupełnienie robót na prawym brzegu Fersiny w Vigalzano	72.000	50	36.000	
28	Uzupełnienie robót na Roggia di Ravina	48.000	50	24.000	
29	Zabudowanie potoków Schlicker i Halsl	96.000	50	48.000	
30	Regulacja potoku Stubenerbach pod Pfunds	34.500	50	17.250	
31	Regulacja i zabudowanie pot. Haselbach w Waidring	840.000	50	420.000	
32	Zabudowanie pot. Adana pod Roncone	140.000	50	70.000	
33	" " Pleggia pod Denno	49.500	50	24.750	
34	Uzupełnienie regulacji rzeki Lech powyżej Forchach	52.000	50	26.000	
35	Rekonstrukcja nawodnienia w gminach Terres, Flavón i Cunevo	97.500	30	29.850	
36	Regulacja potoków See i Drahn w Seefeld	51.000	50	25.500	
37	Zabudowanie pot. Roggia di Novaledo	54.000	50	27.000	
38	" debr w Iavre	10.400	50	5.200	
39	Nawodnienie w Vigo d' Anaunia	51.500	35	18.225	
40	Zabudowanie potoku Sella pod Barco	191.300	50	95.650	
41	" debry Raffein	63.000	50	31.500	
42	" potoków w gm. Sarnthal	57.000	50	28.500	
43	Regulacja Fersiny pod Ciré	165.000	50	82.500	
44	Zabudowanie pot. Rivo Manez	42.000	50	21.000	
45	Odprowadzenie wód górskich w dolinie Renu	136.000	50	68.000	
46	Budowle ochronne na Kutschnerbach w St. Ulrich	35.800	50	17.900	
47	Zabudowanie pot. Rivo Carbonare i Rivo Capre	80.000	50	40.000	
48	Zabudowanie debry w gminie Bieno	70.000	50	35.000	
49	" Rivo Maggiore w Levico	240.000	50	120.000	

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsiębiorstwa		Zasilek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron	
50	Zabudowanie pot. Grieselthal i Anbach (podwyższenie zasiłku)	—	—	2.667	
51	Rekonstrukcyja regulacyi potoku Debant	77.700	50	38.850	
52	Zabudowanie pot. Cameraso, Camerasetto i Rivo di Gresta	29.000	50	14.500	
53	Regulacya pot. Brixenthaler Ache (podwyższenie zasiłku)	59.800	50	29.000	
54	Zabudowanie potoku Valmanara	56.600	50	28.300	
55	Odwodnienie w gminie Branzoll (uzupełnienie regulacyi Adygi, sekcyja I a)	52.000	35	18.200	
56	Uzupełnienie regulacyi Adygi w I sekcyi	92.000	50	46.000	
57	" " dolnego biegu pot. Namlosbach "	61.000	50	30.500	
58	Zabudowanie Rivo Scala	78.000	50	39.000	
59	" debr pod Terres	29.300	50	14.650	
60	" potoku Galstirbach	50.000	50	25.000	
61	Uzupełnienie zabudowania pot. Bretterwandbach	94.000	50	47.000	
62	Zabudowanie pot. Dorf- i Pernitzbach w Lavant	81.000	50	40.500	
63	Zabudowanie usuwisk w St. Jakob	51.500	50	25.750	
64	" potoku Badajone	28.000	50	14.000	
65	" potoków w Tiers	44.500	50	22.250	
66	" pot. Sadererbach	82.000	50	41.000	
67	Uzupełnienie zabudowania pot. Ederbach pod Oetz	69.700	42 ¹ / ₂	29.623	
68	Nawodnienie w gminie Cis	30.000	30	9.000	
69	Odwodnienie w gminach Görtschach-Gödnach, Lengberg i Nikolsdorf (zasilek na przekroczenie)	101.779	—	36.534	
70	Dalszy zasilek na regulacyę potoku Karlin	214 920	50	107.460	
71	Zabudowanie Cinque Boali w Borgo	200.000	50	100.000	
72	" Kellerlahn w Passeier	118.000	50	59.000	
73	" i regulacya Roggia di Bondone	73.500	50	36.750	
74	Zabudowanie potoku Karmelitergraben	51 000	50	25.500	
75	Regulacya dolnego biegu potoku Gantsch	38.000	50	19.000	
76	Uzupełnienie zabudowania pot. Töllgraben	133.000	50	66.500	
77	Regulacya Adygi w przestrzeni Laatsch-Laas	413.600	50	206.800	
78	Zabudowanie potoku Giolis	18.000	50	9.000	
79	Zabezpieczenie prawego brzegu rzeki Lech pod Forchach	300.000	50	150.000	
80	Zabudowanie pot. Schlandernaunbach	220.000	50	110.000	
81	Regulacya Fersiny (prawy brzeg) w Serso	291.000	50	145.500	
82	Uzupełnienie regulacyi Adygi w I sekcyi	84.000	50	42.000	
83	Regulacya rzeki Ziller pod Mayrhofen	400.000	50	200.000	

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta przedsię- biorstwa		Zasilek z państwowego funduszu me- lioracyjnego	
		Koron	%	Koron	
84	Regulacya rzeki Ziller pod Stumm-Kaltenbach	152.500	50	76.250	
85	Zabudowanie potoków Herren-Gässeler-Hirsch- i Leinbach pod Höfen	148.000	50	74.000	
86	Zabudowanie potoku Larganza	135.000	50	67.500	
87	" " Rothlahnbach	74.200	50	37.100	
88	" " Weissenbach pod St. Pauls	40.300	50	20.150	
89	Naprawa zabudowania pot. Sylvesterbach	204.000	50	102.000	
90	Uzupełnienie robót na Naif	344.000	50	172.000	
91	Zabudowanie Val Stanghett	38.000	50	19.000	
92	" Torrente Varrone	128.000	50	64.000	
f) Voralberg :					
93	Budowle ochronne na rzece Ill (pr. brzeg) w Satteins	89.000	50	44.500	
94	Budowle ochronne na rzece Ill (lewy ") w gm. Frastanz	90.000	50	45.000	
95	Regulacya pot. Bizauerbach w gminie Bizau	55.600	50	27.630	
g) Morawa :					
96	Melioracya w gminie Gross-Ullersdorf	102.000	30	22.700	20
97	" " " Jesernik	163.200	20	32.640	
98	Osuszenie gruntów w gminie Pinke	110.500	30	27.800	20
h) Szląsk :					
99	Regulacya Opawy w Jägerndorf (nad- wyżka kosztów)	96.239	40	38.496	
100	Regulacya rzeki Biele w Böhmischdorf	136.200	38,22	52.056	
i) Galicya :					
101	Regulacya potoku Kłodnicy i Brydnicy	1,750.000	40	700.000	
102	" rzeki Sołokii z dopływami	6,000.000	40	2,400.000	
103	" potoku Macochy	1,166.000	40	466.400	
104	Osuszenie bagien Rzeszowskich	460.000	40	184.000	
Razem		38,815.693	—	16,507.559	
do r. 1908 włącznie		287,256.948	—	107,657.699	
Ogółem		326,072.641	—	124,165.258	

Z ogólnej sumy 326,072.641 K kosztów przedsiębiorstw zapewnionych do r. 1909 włącznie w całym państwie przypada na przedsiębiorstwa galicyjskie suma **102,512.482 K**, czyli **31·4%** (wobec 32·4% w r. 1908, — 35·5% w r. 1907), — zapewniony zaś udział przedsiębiorstw galicyjskich w państwowym funduszu melioracyjnym **36,094.856 K**, czyli **29·07%** zaangażowanej we funduszu melioracyjnym sumy 124,165.258 Kor. (wobec 30·0% w r. 1908, 32·8% w r. 1907, a 31·55% w r. 1906).

W preliminarzu państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1909 uwzględniło c. k. Ministerstwo rolnictwa 243 przedsiębiorstw, w tem 27 przedsiębiorstw galicyjskich, dla których wstawiło następujące kwoty:

1. Regulacja górnego Dniestru (10 rata)	65.714 K	—	gr.
2. Zabudowanie potoków w dorzeczu Dniestru (14 rata)	40.400	"	— " "
3. Regulacja Łomnicy (12 rata)	35.618	"	— " "
4. Regulacja Soły (12 rata)	33.658	"	— " "
5. Obwałowanie Wisły w pow. Dąbrowskim (8 rata)	90.000	"	— " "
6. Regulacja Pustej (8 rata)	24.960	"	— " "
7. Regulacja Łęgu w pow. Nizańskim i Kolbuszowskim (8 rata)	30.000	"	— " "
8. Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby (6 rata)	92.832	"	— " "
9. Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej (6 rata)	90.000	"	— " "
10. Regulacja Błotni (5 rata)	27.600	"	— " "
11. Regulacja Pełtwi (4 rata)	128.222	"	23 " "
12. Obwałowanie lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do Białuchy (4 rata)	47.500	"	— " "
13. Regulacja górnej Trześniówki (4 rata)	70.000	"	— " "
14. Regulacja Wereszycy (4 rata)	81.600	"	— " "
15. Kolmatacja bagien naddniestrzańskich (6 rata)	80.000	"	— " "
16. Regulacja Wisłoka i Pielnicy (3 rata)	48.750	"	— " "
17. Regulacja Błóżewki (3 rata)	40.800	"	— " "
18. Uzupełnienie regulacji Białej (3 rata)	88.333	"	34 " "
19. Uzupełnienie regulacji Bugu (3 rata)	42.066	"	67 " "
20. Regulacja Raty (2 rata)	121.600	"	— " "
21. Podwyższenie lewego wału Wisły od Białuchy do granicy państwa (3 rata)	45.000	"	— " "
22. Podwyższenie prawego wału Wisły od Podgórze do Niepołomic (3 rata)	45.000	"	— " "
23. Zabudowanie potoku Krzemionki (3 rata)	30.000	"	— " "
24. Regulacja Kłodnicy i Brydnicy (1 rata)	38.888	"	88 " "
25. Regulacja Sołokii (1 rata)	80.000	"	— " "
26. Regulacja Macochy (1 rata)	42.400	"	— " "
27. Osuszenie bagien Rzeszowskich (1 rata)	36.800	"	— " "
Razem	1,597.743 K		12 gr.

Dla 243 przedsiębiorstw melioracyjnych w całym państwie wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1910 sumę 7,630.801 K 24 gr. (oprócz kwoty 172.000 K na utrzymanie oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich i kwoty 14.961 K 6 gr. na bezprocentowe pożyczki, udział zatem Galicji w tegorocznej dotacji państwowego funduszu melioracyjnego wynosi tylko **20·94%**, podczas gdy ten udział wynosił w r. 1908 20·3%, w r. 1907. 26·88%, w r. 1906. 26·07%, a w r. 1905. 29·56%.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedkłada następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 31. sierpnia 1909 l. 89 079 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889. w rubr. IX. poz. 16. wydatków na r. 1910 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914)	1.200 K
b) na konserwację osuszenia bagien Oleskich (do roku 1925)	1.000 "
c) na drenowanie gruntów włościańskich X rata (ostatnia)	200.000 "
d) na regulację potoku Mikoszki w Rzeszowie, V rata (ostatnia)	6.432 "
e) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska), III rata ostatnia)	6.478 "
f) na regulację kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl) II rata (z 3-lecia)	15.000 "
g) na regulację Prutu pod Kołomyją, Diatkowcami, Sopowem i Werbiażem niżym (12 $\frac{1}{2}$ % zasiłek)	11.250 "
h) na lokalną regulację Czeremosza pod Kniażem i Załużcem	78.800 "
i) na zabudowanie potoku Ubiadek (pow. Nowy Sącz)	15.000 "
k) na regulację dopływów potoku Osy (pow. Tarnobrzeg)	13.333 "
l) na osuszenie łąk w gminie Bełzec (pow. Rawa ruska)	3.426 "
m) na budowę kanału ulgi z potoku Czarnego w Kołomyi	18.000 "
n) na osuszenie gruntów w gminie Karłów (pow. Śniatyn)	17.500 "
o) na osuszenie gruntów w gminie Ciężkowice (powiat Chrzanów), I rata (z 2-lecia)	3.900 "
p) na budowę wodociągu w Makowie	8.333 "
r) na budowę wodociągu w gm. Międzyhorce (powiat Stanisławów)	8.000 "
s) na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, I. rata (z 3-lecia)	22.778 "
t) na budowę wodociągu w Rozdole, I rata (z 3-lecia)	23.333 "
u) na budowę studzien w gm. św. Stanisław i Wołczków (pow. Stanisławów)	2.367 "
w) na lokalną regulację Prutu w Kołomyi	3.050 "
x) na ubezpieczenie prawego brzegu Białki w Komorowicach (pow. Biała)	5.500 "
y) na ubezpieczenie prawego brzegu Białki pod Bestwiną (pow. Biała)	6.000 "
z) do dyspozycji Wydziału krajowego	75 000 "
Ogółem	545.680 K.

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. IX. poz. 17 wydatków na r. 1910 następujące zasiłki:

1. w Chyszewicach, III rata (ostatnia)	250 K.
2. w Czyszkach, I rata z (3-lecia)	500 „
3. w Dąbrowie	1.000 „
4. w Rudnicy, I rata	500 „
5. w Połoniczny, Hucie połonickiej, Czanyżu i Dmytro- wie, I rata (z 3 lecia)	1.500 „
6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włociańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacji Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacji Błotni i górnej Trześniówki po 500 K, razem	5.500 „
Ogółem	9.250 K.

IV. Sejm powiększa personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o dwóch etatowych starszych inżynierów, dwóch etatowych inżynierów I klasy, czterech etatowych inżynierów II klasy i czterech etatowych inżynierów-adjunktów i upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia tych posad z dniem 1. stycznia 1910.

**Alegat
8—18.**

V. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw:

- 1) o zabudowaniu potoku Leszcz w gminie Moszkowicach;
- 2) o zabudowaniu potoku Biczyczanki;
- 3) o zabudowaniu potoków Sudół i Gródek;
- 4) o regulacji rzeki Bugu od ujścia Raty do granicy państwa;
- 5) o regulacji potoku Białego stoku z dopływami;
- 6) o regulacji potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza;
- 7) o regulacji rzeki Jasiołki z dopływami;
- 8) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan;
- 9) o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa;
- 10) o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy;
- 11) o konserwacji regulacji rzeki Białej z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

**Alegat
19—29.**

VI. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw zmieniających postanowienia następujących ustaw konserwacyjnych:

- 1) ustawy z dnia 30. kwietnia 1895. Dz. u. kraj. Nr. 45. o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Trześniówce;
- 2) ustawy z dnia 26. sierpnia 1899. Dz. u. kraj. Nr. 110. o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Łęgu;
- 3) ustawy z dnia 4. listopada 1900. Dz. u. kraj. Nr. 8 z r. 1901. o konserwacji robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce z dopływami;
- 4) ustawy z dnia 28. lutego 1904. Dz. u. kraj. Nr. 37. o konserwacji robót regulacyjnych na potokach Krzemienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni;
- 5) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 90. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach;
- 6) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 91. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich;

7) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 92. o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie;

8) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 93. o konserwacji obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim;

9) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 94. o konserwacji robót regulacyjnych na potoku Dumnym;

10) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 95. o konserwacji robót regulacyjnych na górnej sekcji rzeki Gnilej Lipy;

11) ustawy z dnia 20. grudnia 1907. Dz. u. kraj. Nr. 4 z r. 1908. o konserwacji obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w dziale B) rub. IX. na rok 1910 do końca lutego 1912 r.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielk. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, w. r.

Od pis

reskryptu c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 12. stycznia 1909
l. 63/pr. do c k Starostw w Kamionce strumiłowej, Rawie, Rudkach,
Lwowie, Drohobyczu i Zółkwi.

Zauważyłem, że Starostwa powołane w myśl przepisów IV. rozdziału ustawy wodnej krajowej z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 do oznaczenia okręgu konkurencyjnego spółek wodnych i do ingerencji przy ich zawiązywaniu, nie zwracają należytej uwagi na doniosłe finansowe i ekonomiczne znaczenie rychłego powstania spółek wodnych dla przedsiębiorstw melioracyjnych i dla samych członków spółki, którzy skutkiem przewlekania się wspomnianych czynności urzędowych bywają pozbawieni dobrodziejstwa odnośnej ustawy specjalnej i muszą częstokroć odrazu uiszczać konkurencyjne datki w całości, zamiast w ratach rocznych.

Zwłoka w związywaniu spółek wodnych licznych już istniejących w kraju przedsiębiorstw melioracyjnych, często jest spowodowana okolicznościami na które c. k. Starostwa bezpośrednio nie mają wpływu (n. p. zarzuty względnie rekursy stron konkurencyjnych, niedokładności katastrof konkurencyjnych i t. p.) mimo to jednak spieszne załatwianie w toku będących spraw spółek wodnych mogłyby się bez wątpienia przyczynić znacznie do usuwania przeszkód, gdyby Panowie Starostowie i Kierownicy Starostw zwracali na te sprawy baczniejszą uwagę, a w razie potrzeby używali całej swojej powagi wobec przydzielonego im personelu conceptowego, a swego wpływu na interesentów, — tudzież gdyby referenci tych spraw w Starostwie porozumiewali się ile możności w krótkiej drodze — z kierownikami robót melioracyjnych celem uzyskania wyjaśnień i informacji potrzebnych im z ominięciem przewlekłych korespondencji urzędowych.

Przypominając Panu Staroście, że w tamtejszym powiecie jest aktualną sprawą zawiązania spółki wodnej dla ad 1) trzech przedsiębiorstw mianowicie dla regulacji Bugu Pustej (Radosławki) i Sołotwy z Rokitną, ad 2) regulacji Błotni, ad 3) regulacji Wereszycy, ad 4) regulacji Pełtwi, ad 5) regulacji Tyśmienicy z Letnianką, ad 6) regulacji Raty ad 1—3, 5—6 — i powołując się na reskrypt c. k. Namiestnictwa

ad 1) z 9. kwietnia 1908 L. 40.999, z 24. sierpnia 1908 L. 86.448
i z 29. grudnia 1908 L. 174.458,

ad 2) z 2. września 1908 L. 115.827, ad 3) z 31. lipca 1906 L. 98.074 względnie sprawozdanie Pana c. k. Starosty z 30. grudnia 1908 L. 21.823, ad 5) z 19. czerwca 1908 L. 71.496 i z 17. grudnia 1908 L. 168.300, ad 6) z 16. lipca 1908 L. 90.754,

ad 1—6) oczekuję niezawodnie, że Pan c. k. Starosta ważnej tej sprawy nie spuści z oka i dopilnuje, by wszelkie zarządzenia, które w tej sprawie jeszcze wydać należy, wydane były z pośpiechem i z możliwą dokładnością.

W tym celu zarządzam, aby Pan Starosta donosił mi począwszy od 1. lutego 10 9 co dwa tygodnie to jest każdego 1. i 15. o postępie czynności urzędowych, zmierzających do rychłego zawiązania.

C. k. Namiestnik:

Bobrzyński, w. r.

Od pis

K. K. Ministerium für öffentliche Arbeiten.

Z. 161 — X. b. ex 08

8.802.

Wien am 15. Juli 1909. Betreff. Hochwasserschutz der Stadt Krakau und Umgebung. zur Z. 150.075 v. 15/12 1906. Beilagen: 1. Äusserung Konvolut in 2. Paketen u. zw. 1=8 Ky. 750 gr.: 1=18 Ky. 50 gr. mit Fahrpost. An die k. k. Statthalterei in Lemberg. Die Prüfung des im dortigen Wasserbaudepartement ausgearbeiteten Projektes für die Ausgestaltung der Weichselregulierung bei Krakau und für die Herstellung der Hochwasserschutzbauten am linken Ufer der Weichsel vom Norbertinum Kloster klm. 75·420 bis zur Piekarskagasse km. 77·577 dann am rechten Ufer von den Kalkkafen 74·090 bis zur Wilgabachmündung km. 77·600, ergab die Notwendigkeit, auf die zu gewärtigenden Gefällsverhältnisse des ideellen Hochwassers Rücksicht zu nehmen, um die Sicherheitshöhe von mindestens 0.30 zu erzielen. Die Details der aus diesem Grunde h. o. durchgeführten Ergänzung des Projektes sind aus den Beilagen desselben zu entnehmen. Die in Abschrift mitfolgende Äusserung des hierortigen Departements XI. b. empfiehlt überdies, der Stauwirkung in der Flusskrümmung beim Wawel Rechnung zu tragen und zu diesem Behufe den linksseitigen Schutzbau von Wawel aufwärts mit der Sicherheitshöhe von 60 bis 70 cm. über der normalen Nivelette des ideellen Hochwassers herzustellen. Die Krone des linksseitigen Schutzbaues wird sonach beim Anschlusse an den Wawelhügel im km. 76·716 in der Seehöhe von 206.33 m. anzulegen und in diesem Niveau nach flussaufwärts bis zur Verschneidung mit der normalen Schutzbautennivelette fortzuführen sein. In Anbetracht der geringen Mehrkosten dieser bautechnisch unschwer durchführbaren Projektsänderung wurde der hierorts aufgestellte Kostenvoranschlag unverändert belassen, zumal die bezeichneten Mehrkosten aus der Reserve bedeckt werden können. Nach dem h. o. ergänzten Projekte der k. k. Statthalterei beträgt das Erfordernis für die in Betracht kommenden drei Arbeitsgruppen: I. Ergänzung der Regulierung in der Weichselstrecke klm. 73·7 — 77.809 1,472.000 K. II. Schutzbauten am linken Flussufer vom Norbertinenkloster klm. 75·420 bis zur Piekarskagasse km. 77·577 1,136.000 K. III. Schutzbauten am rechten Ufer von den Kalkafen km. 74·09 bis zur Wilgamündung km. 77·9 1,020.000 zusammen 3,628.000 K. Das von der Stadtgemeinde Krakau beigebrachte Projekt für die Anlage des Durchstiches in Dębniki umfasst nur die damit zusammenhängenden Arbeiten bis zur Wilgabachmündung. Wird nun der Kostenvoranschlag dieses in hydrotechnischer Hinsicht einwandfreien Projektes auf den Umfang der zur Lösung der Aufgabe notwendigen und im Projekte der k. k. Statthalterei berücksichtigten Arbeiten ergänzt, um eine Vergleichsbasis zu erlangen, so ergibt sich hiebei ein ungefähres, Erfor-

dernis von 5,102.000 K., so dass zu Gunsten des modifizierten Projektes der k. k. Statthalterei ein Minderbedarf von 1,474.000 K. resultieren würde, wenn der Vorteil der Schaffung eines Hafenbeckens im Altbette am Fusse des Wawels ausser Betracht bleibt. Da aber die Höhe des Erfordernisses in beiden Projekten wesentlich von den faktischen Kosten der Einlösungen von Grundstücken und Objekten abhängig ist, und in dieser Hinsicht verlässliche Grundlagen noch nicht vorliegen, kann ein verlässlicher finanzieller Vergleich der beiden Projekte derzeit noch nicht aufgestellt werden und empfiehlt es sich daher, vorerst das Ergebnis der betreffenden Einlösungsverhandlungen abzuwarten. Übrigens dürfte das Ergebnis des wasserrechtlichen Verfahrens noch zu einigen, wenn auch unwesentlichen Änderungen der Projekte und Kostenvoranschläge Anlass geben, so dass die letztere erst auf Grund der einschlägigen Verhandlungen definitiv abgeschlossen werden können. Die k. k. Statthalterei wird daher eingeladen, beide Projekte dem wasserrechtlichen Verfahren zu—zuführen und mit demselben die Einlösungsverhandlungen zu verbinden. Über die Ergebnisse dieser Amtshandlungen ist seinerzeit im Geleite geeigneter Anträge zu berichten, worauf die Schlussfassung über die Art der Lösung der gegebenen Aufgabe und über die Bedeckung des Erfordernisses erfolgen wird. Übereinstimmend mit der im Protokolle de dato Krakau 29. März 1906. mit den Vertretern der Direktion für den Bau der Wasserstrassen getroffene Vereinbarung hat die k. k. Statthalterei die Erstreckung des linksseitigen Schutzbaues bis zur Piekarskagasse, beziehungsweise bis klm. 77,577 projektiert. Da jedoch im Projekte der Weichselkanaliesirung bei Krakau die Stützmauer am linken Ufer nach aufwärts bloß bis klm. 77,770 vorgesehen wurde, ergibt sich die Notwendigkeit noch für den Hochwasserschutz in der 193 m. langen Zwischenstrecke ein Ergänzungsprojekt zu verfassen. Unpräjudizierlich der Entscheidung, wer zur Durchführung des Schutzbaues in dieser Zwischenstrecke berufen sein wird erscheint es zweckmässig, die Ausarbeitung des diesfälligen Projektes der Bauleitung der Weichselregulierung in Krakau zu übertragen, welche angewiesen werden wolle, hiebei das Einvernehmen mit der Krakauer Ekspositur der Direktion für den Bau der Wasserstrassen zu pflegen. Auch empfiehlt es sich dieses Projekt gemeinsam mit dem die Hochwasserschutzanlage oberhalb der Piekarskagasse umfassenden Projekte der k. k. Statthalterei wasserrechtlich zu verhandeln. Anbelangend die Regulierung des Unterlaufes des Wilgabaches ist der k. k. Statthalterei aus dem Inhalte des h. o. Erlasses vom 2. Juli 1909. Z. 176. — X. b./1. bekannt, dass das Handelsministerium ersucht wurde, ein Alternativprojekt durch die Krakauer Ekspositur der Direktion für den Bau der Wasserstrassen verfassen zu lassen. Da das Handelsministerium dieser Anregung beipflichtet hat, wird die Angelegenheit der Wilgaregulierung einstweilen aus dem wasserrechtlichen Verfahren auszuscheiden sein. In Anbetracht des sachlichen Zusammenhanges der am rechten Weichselufer projektierten Eindeichung mit der Korrektion und Eindeichung des Unterlaufes des Wilgabaches, unterliegt es jedoch keinem Anstande bei der wasserrechtlichen Verhandlung über die Arbeiten an der Weichsel, falls Besorgnisse wegen Unterlassung der Wilgakorrektion laut werden sollten, den Aufschluss dahin zu erteilen, dass für den Fall der Herstellung des Hochwasserschutzes an der Weichsel bei Krakau auch der Unterlauf des Wilgabaches der bedarfsgemässen Regulierung und Eindeichung zugeführt werden soll. Der Zeitpunkt der wasserrechtlichen Verhandlung ist anzuzeigen. Die k. k. Statthalterei wird eingeladen, denselben sogleich nach Ausarbeitung des Ergänzungsprojektes für die linksseitige Zwischenstrecke unterhalb der Piekarskagasse, jedenfalls aber noch im Jahre 1909. anzuberaumen, da die Vollendung der Rudawaregulierung, die als erste Etappe für die Schaffung des Hochwasserschutzes von Krakau und Umgebung angesehen werden darf, im wesentlichen: vor Eintritt des Winters bevorsteht, sonach die Möglichkeit bestände nach Massgabe der Ergebnisse des wasserrechtlichen Verfahrens und der Einlösungsverhandlungen der Frage der Bedeckung des Erfordernisses für die Arbeiten an der Weichsel näher zu treten, bezw. die diesfälligen Verhandlungen einzuleiten, um womöglich im Jahre 1910. an die Inangriffnahme der Bauarbeiten zu schreiten. Von den vorstehenden Verfügungen wolle der Landesausschuss und die Stadtgemeinde Krakau verständigt werden. Für den k. k. Minister. Unterschrift.

Opis

odezwy Wydziału krajowego z 26. stycznia 1909 l. 7.878 do Prezydium
c. k. Namiestnictwa.

Odnosnie do tamtejszej odezwy z dnia 19. b. m. l. 674/pr. oznajmiamy c. k. Prezydium, że wedle uchwały sejmowej z dnia 27. października 1908 z kredytu wyznaczonego przez Sejm w kwocie 300.000 K, tudzież z oczekiwanego zasiłku państwowego w kwocie 450.000 K, mają być wykonane odwodnienia gruntów zabagnionych zeszłorocznymi ulewnymi deszczami w celu umożliwienia uprawy wiosennej i nagle budowle ochronne wodne (naprawa wałów i uszkodzonych budowli regulacyjnych), tudzież udzielane zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin w okolicach najbardziej dotkniętych klęskami na pokrycie tegorocznego datku konkurencyjnego.

W myśl tej uchwały proponuje Wydział krajowy udzielenie następujących zasiłków ze skarbu kraju i państwa:

a) na pokrycie datków konkurencyjnych przypadających na r. 1909, których strony interesowane dotknięte klęskami w roku bieżącym nie są w stanie uiścić:

1) na regulację potoku Rudawy: powiat Kraków	11.250 K	
" " " " Chrzanów	<u>8.750 "</u>	20.000 K
2) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacji kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy (gminy Kraków, Piaski-Grzegórzki i Dąbie)		5.000 "
3) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa (spółka wodna)		10.000 "
4) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic (spółka wodna)		10.000 "
5) na obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej (spółka wodna)		45.000 K
6) na osuszenie bagien Rzemieńskich (spółka wodna)		25.000 "
7) na regulację górnej Trześniówki (spółka wodna), datek przypadający na gminy		17.500 "
8) na kolmatację bagien naddniestrzańskich (spółka wodna)		40.000 "
9) na regulację Wereszycy (spółka wodna) datek przypadający na gminy		28.000 "

b) na częściowe pokrycie zaległych rat anuitetowych pożyczek zaciągniętych przez spółki wodne, a to na skutek petycji spółek przekazanych Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia:

10) spółce wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami (raty anuitetowe pożyczek za rok 1909) 12.000 K

11) spółce wodnej dla regulacji Wisłoka i Pielnicy na częściowe pokrycie zaległości 118.426 K 9 gr. : 40.000 „

Z tego zasiłku byłaby pokryta cała zaległość gmin: Buków, Jasionów, Trześniów i Milcza, w których spółka nie wykonała żadnych robót, a w których wedle konsensu prawno-wodnego także przy uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy roboty nie będą wykonane, a to w kwocie 18.177 K 90 gr., reszta zaś byłaby użyta na częściowe pokrycie zaległości innych gmin.

12) spółce wodnej dla regulacji Starego Brnia na częściowe pokrycie zaległości w sumie 60.222 K, a to w tych gminach, w których spółka nie wykonała żadnych robót 20.000 „

Ogółem 272.500 K

z której to sumy pokryłby kraj 40% w kwocie 109 000 K, państwowy zaś fundusz zapomogowy 60% tj. 163.500 K.

Z kredytu przez Sejm przyznanego w kwocie 300.000 K, tudzież spodziewanego zasiłku państwowego w kwocie 450.000 K, razem 750.000 K zostałyby do dyspozycji na roboty publiczne, a mianowicie: odwodnienie gruntów dla umożliwienia uprawy i wykonanie nagłych budowli ochronnych wraz z naprawą uszkodzonych przez powódź wałów i robót melioracyjnych 477.500 K.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przedłożonych już c. k. Prezydum zachodzi potrzeba udzielenia następujących zasiłków na roboty ze skarbu kraju i państwa:

1) w myśl odezwy tutejszej z dnia 7. sierpnia 1908 l. 79.469 na naprawę wałów na Nowym Brniu 14.524 K

2) w myśl odezwy tut. z 2. października 1908 l. 88.964 na naprawę wałów nad Wisłą, Uszwicą, Uszewką i Kisieliną, tudzież robót regulacyjnych na potoku Żabnicy i na odwodnienie 8 gmin 93.407 „

3) w myśl odezwy tutejszej z dnia 14. listopada 1908 l. 105.802 na zabudowanie potoku górskiego Berda w Czortkowie, który zagraża zniszczeniem wodociągu 60.000 „

4) w myśl tut. odezwy z dnia 29. grudnia 1908 l. 118.119 na obwałowanie potoku Kleczówki żądane przez c. k. Ministerstwo rolnictwa 12.700 „

5) w myśl tut. odezwy z dnia 2 stycznia 1909 l. 127.620/08 na obwałowanie kanału Pojawsko-Jadownickiego 15.500 „

Równocześnie przedkłada Wydział krajowy odezwaniami z dnia dzisiejszego wnioski na wykonanie następujących dalszych robót:

6) do l. 103.225/08 na odwodnienie gminy Przybysławice. (pow. Brzesko) 1.150 „

7) do l. 134.815/08 na odwodnienie 7 gmin w powiecie Mieleckim 130.000 „

8) do l. 136.597/08 na regulację potoku Olszówki (dopływu Kisieliny) 10.000 „

9) do l. 7.556/09 na obwałowania kanałów Chorzelowskiego, Kliszowskiego i Dunaj 14.600 „

10) do l. 7.612/09 na odwodnienie gminy Miechowice wielkie (pow. Dobrawa)	5.167 K
	<u>Razem 357.048 K</u>

tak, iż z wykonanego powyżej spodziewanego kredytu na roboty pozostanie do dyspozycji reszta 120.452 K, na następujące dalsze roboty, dla których szkice i przybliżone kosztorysy nadesłał Wydział krajowy c. k. Prezydium w ciągu dwóch tygodni, mianowicie:

- 1) odwodnienie gminy Monowice (pow. Biała);
- 2) odwodnienie gmin Wolicy i Przyłasek wyciązki (pow. Kraków);
- 3) obwałowanie kanału Zakrzewskiego i potoku Czerniawy (pow. Tarnów i Brzesko);
- 4) odwodnienie gminy Zdroheć (pow. Brzesko);
- 5) odwodnienie gmin w powiecie Wielickim;
- 6) odwodnienie gminy Wierchosławice (pow. Tarnów);
- 7) odwodnienie gmin w powiecie Rzeszowskim;
- 8) odwodnienie gmin nad Dniestrem i Strwiążem w pow. Rudeckim.

Wydział krajowy uprasza gorąco c. k. Prezydium o wyjednanie na powyższe cele zasiłku ze skarbu państwa w kwocie 450.000 K, przyczem pozwala sobie zwrócić uwagę na szczególniejszą potrzebę i doniosłość odwodnienia gruntów dla umożliwienia wiosennej uprawy, gdyż z powodu zatopienia gruntów w dolinie Wisły i górnego Dniestru w skutek ulewnych deszczów jesienna uprawa nie mogła być w normalnych rozmiarach wykonaną, tak iż ogromne obszary gruntów nie zostały zasiane oziminą.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 21. maja 1909 l. 8.549/pr. do
Wydziału krajowego we Lwowie.

Reskryptem z 11. maja 1909 L. 2.695 oznajmił Jego Ekscelencya Pan Minister rolnictwa, że zaproponowane przez Wydział krajowy pismem z 26. stycznia 1909 L. 7.878 a zestawione w dołączonej tabeli profekty melioracyjne, które przeprowadzone być mają z powodu zeszłorocznych klęsk elementarnych w Galicyi, zbadano wraz z kosztorysami w departamencie budownictwa wodnego c. k. Ministerstwa robót publicznych i uznano je w ogóle za odpowiednie.

W szczególności poczyniono jednak co do tych projektów następujące uwagi:

Co się przedewszystkiem tyczy naprawy wałów nad Uszwicą i Uszewką (poz. 2 a) Wydział krajowy obniżył obliczone na 18.850 koron koszta do kwoty 7.500 koron, z czego przeprowadzone być mają także roboty około osuszenia gruntów w przysiółku Brzezinka ad Szczurowa. Z jakich środków pokryte być mają koszta reszty robót konserwacyjnych, nie można powziąć z umówionego przedłożenia. Przypuszcza się, że Wydział krajowy zamierza pokryć odnośne wydatki z funduszu budowy, utworzonego na mocy ustawy krajowej z 29. maja 1903 Dz. u. kr. Nr. 61. dla obwałowania prawego brzegu Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej jakoteż dla regulacji potoków Gróbka i Uszwica z dopływami, przeciw czemu nie podnosi się w tem przypuszczeniu zarzutów, że należy się spodziewać w tym funduszu budowy odpowiednich oszczędności.

Przeciw regulacji Olszówki na przestrzeni od klm. 3.26 pod Wał — Rudą (poz. 6) kosztem 10.000 koron nie podnosi się wprawdzie zarzutu, gdy jednak nie przedłożono odnośnego projektu szczegółowego, rzeczą Wydziału krajowego będzie taki projekt dodatkowo przedłożyć.

To samo tyczy się zamierzonego a na 15.610 koron prelinfinowanego osuszenia gruntów w Wierchosławicach w powiecie tarnowskim (poz. 13).

C. k. Ministerstwo rolnictwa nie sprzeciwia się także pokryciu kosztów niektórych na kwotę 4.000 koron prelinfinowanych robót w ramach projektu na odwodnienie gruntów w Pohorcach (poz. 17) z funduszu budowy dla regulacji Dniestru na przestrzeni Kornalowice-Rozwadów i Strwiążu aż do ujścia w Biskowicach jednak pod warunkiem, że zapotrzebowanie to znajdzie rzeczywiście pokrycie w oszczędnościach uzyskanych w tych funduszach budowy.

Względem zabudowania potoku Berdy (poz. 18) i regulacji Potoku Kleczówki (poz. 19) kosztem 60.000 koron względnie 12.700 koron wskazuje się na zatwierdzenie odnośnych projektów reskryptami z 26. kwietnia 1909 L. 14.460 i 11. maja 1909 L. 12.220, z których pierwszy intymowałem Wydziałowi krajowemu mojem pismem z 2. maja 1909 L. 7.301/pr. a drugi zaraz podam do wiadomości Wydziału krajowego, skoro mi nadesłany będzie.

W kwestyi finansowego poparcia projektów o których wyżej mowa i których koszt wynosi 477.504 koron, Ministerstwo rolnictwa oświadczyło skłonność przyjęcia 50% t. j. kwotę 238.752 koron na pozycję kredytu „Melioracye“ wychodząc z założenia, że Wydział krajowy postarał się w odpowiedni sposób o przyszłe prawidłowe utrzymywanie tych robót i że w swoim czasie poda Ministerstwu operaty kolaudacyjne do wiadomości.

Po porozumieniu się z Ministerstwem skarbu uczyniło dalej Ministerstwo rolnictwa powyższe przyznanie subwencji zawisłem od warunku, że resztujące zapotrzebowanie dla przeprowadzenia robót, o których mowa, zabezpieczone będzie w sposób niewątpliwy datkami kraju, względnie czynników miejscowych, i że z tego powodu nie będą podniesiono żądania o dalsze subwencje z funduszków państwowych.

Pod temi zastrzeżeniami gotów jest Rząd, aby okazać, że pragnie w tej sprawie uwzględnić najdalej idące życzenia Wydziału krajowego, wypłacić natychmiast po intymacyi tego reskryptu i po doniesieniu mu ewentualnie nawet w drodze telegraficznej o przyjęciu wyż wymienionych zastrzeżeń przez Wydział krajowy całą subwencję w kwocie 238.752 koron.

Na przyzwolenie 60% datku pominąwszy terazniejsze obciążenie wspomnianego kredytu, nie można się było zgodzić z zasadniczych względów.

Dalszego wniosku Wydziału krajowego o udzielenie zasiłków na pokrycie datków konkurencyjnych prawomocnie nałożonych w celu przeprowadzenia przedsiębiorstw melioracyjnych zabezpieczonych drogą osobnych ustaw krajowych, c. k. Ministerstwo rolnictwa z ubolewaniem nie mogło uwzględnić ponieważ nie posiada na to funduszków do swej dyspozycyi zwłaszcza, że przedsiębiorstwa i tak subwencyonowano z państwowego funduszu melioracyjnego możliwie jak najwydatniej. Nie byłoby więc usprawiedliwione pominięcie innych ze względów publicznych wskazanych projektów, dotychczas wcale nie subwencyonowanych, żeby tym samym przedsiębiorstwom przyjść ponownie z pomocą a to tem bardziej wobec szczupłego wyposażenia funduszków.

O tem zawiadamiam Wydział krajowy za zwrotem załączników odezwy z 24. lutego 1909 L. 21.062 z uwagą, że c. k. Ministerstwo rolnictwa zwróciło Wydziałowi krajowemu bezpośrednio swoim reskryptem z 10. kwietnia 1909 L. 13.812 nadesłane tu operaty techniczne robót melioracyjnych dołączoną tabelą objętych.

Zechce Wydział krajowy przeto bezzwłocznie oznajmić mi, czy akceptuje przytoczone wyżej warunki, pod którymi przyznana subwencya wypłacona być ma, jakoteż nadesłać szczegółowy projekt regulacji Olszówki tudzież projekt na odwodnienie gruntów w Wierchosławicach.

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński, w r.

O d p i s

odezwy Wydziału krajowego z dnia 7-go czerwca 1909 l. 63.019
do c. k. Prezydium Namiestnictwa.

W myśl uchwały sejmowej z dnia 27 października 1908, przedłożył Wydział krajowy tutejszą odezwę z d. 26. stycznia 1909 l. 7.878 wniosek na udzielenie spółkom wodnym wyszczególnionym w tej odezwie dwom powiatom (Krakowskiemu i Chrzanowskiemu), tudzież 3. gminom (Kraków, Grzegórzki i Dąbie), które zostały najbardziej dotknięte zeszłorocznymi klęskami elementarnymi, zapomogi 272.500 K na częściowe pokrycie datków konkurencyjnych do kosztów publicznych przedsięwzięciw melioracyjnych, z którejto zapomogi miałby skarb państwa pokryć 60% tj. kwotę 163.500 K, 40% zaś w kwocie 109.000 K wypłaci kraj z uchwalonego na ten cel przez Sejm kredytu 300.000 K.

Reskryptem z 11. maja 1909 l. 2.695 intymowanym tamtejszą odezwą z d. 21. maja 1909 l. 8.549/pr. nie uwzględniło c. k. Ministerstwo rolnictwa tego wniosku Wydziału krajowego, ponieważ „nie posiada na to funduszków do swej dyspozycji“.

Wydział krajowy pozwalasobie jednak zwrócić uwagę c. k. Prezydium, że w odezwie tutejszej z 26. stycznia 1909 l. 7.878 nie domagał się udzielenia na ten cel zasiłku 163.500 K z funduszków administrowanych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, (z dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje) lecz wogóle ze skarbu państwa, na który to cel uchwała corocznie Rada państwa kredyt zapomogowy w etacie c. k. Ministerstwa skarbu (allgemeine Kassenverwaltnug).

Dalej zwraca uwagę Wydział krajowy, że w analogicznym wypadku po powodzi w r. 1882 w Tyrolu, która wyrządziła szkody na 38 milionów koron, udzieliło państwo spółkom wodnym dotkniętym klęską zapomogi w kwocie jeden milion koron (§. 12. ustawy z dnia 13. marca 1883. Dz. p. p. Nr. 31., oprócz pożyczki bezprocentowej w sumie 3.000.000 K dla spółek wodnych, gmin i członków gmin (§. 9. powołanej ustawy państwowej).

Gdy suma szkód wyrządzonych zeszłorocznymi klęskami elementarnymi wynosi w Galicyi 380 milionów koron, a więc dziesięć razy więcej aniżeli w Tyrolu w roku 1882, Wydział krajowy uprasza gorąco c. k. Prezydium o wyjednanie u JE. p. Ministra skarbu proponowanego przez Wydział krajowy zasiłku 163.500 koron dla spółek wodnych powiatów i gmin, które nie są w stanie uiścić datków konkurencyjnych, gdyż te same okolice, w których znajdują się te konkurencye, zostały nawiedzone także w maju 1909 powodziąmi.

Nadmienamy przytem, że przyznany 40% zasiłek krajowy został już częściowo wypłacony spółkom wodnym, odmowa zatem równoległej pomocy państwa wywołałaby u ludności dotkniętej przygnębiające wrażenie.

Odpis.

odezwy Wydziału krajowego z d. 7. czerwca 1909 l. 63.020 do c. k. Prezydum Namiestnictwa.

Reskuyptem z 11. maja 1909. l. 2.695 intymowanym tamtejszą odezwą z d. 21. maja 1909. l. 8549 'pr. przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa na wykonanie nagłych robót wodnych, które mają na celu częściowe złagodzenie skutków zeszłorocznych klęsk elementarnych, a których koszta obliczono na 477 504 K, 50% zasiłek państwowy w kwocie 248.752 K, zamiast proponowanego przez Wydział krajowy w myśl uchwały Sejmu z 27. października 1908 zasiłku 60% w kwocie 286.502 K 40 gr.

Ponieważ Wydział krajowy rozporządził już całym zasiłkiem krajowym uchwalonym na ten cel przez Sejm w sumie 300.000 K. a strony interesowane dotknięte w roku ubiegłym nadzwyczajnymi klęskami elementarnymi nie są w stanie pokryć brakujących 10% kosztów robót, zajdzie wobec powyższej decyzji c. k. Ministerstwa rolnictwa niewątpliwie ta ewentualność, że projektowane nagłe roboty nie będą mogły być wykonane w proponowanych rozmiarach, co jak n. p. przy naprawie wałów uszkodzonych przez wielkie wody może pociągnąć za sobą nieobliczone szkody przy wydarzających się prawie corocznie wysokich stanach wody.

Z uwagi, że c. k. Ministerstwo robót publicznych przyznało na naprawę dróg powiatowych i gminnych 60% zasiłek państwowy zgodnie z rezulucją Sejmu z d. 27. października 1908, z uwag dalej, że w analogicznych wypadkach, jak n. p. popowódzie w r. 1882 w Tyrolu (§. 2. ustawy z dnia 13. marca 1883. Dz.p. p. Nr. 31), a po powodzi w r. 1903 w Galicyi Administracja państwa udzieliła 60% zasiłków na naprawę uszkodzonych budowli wodnych i na nagłe roboty ochronne, Wydział krajowy pozwala sobie upraszać c. k. Prezydum o przedłożenie wniosku c. k. Ministerstwu rolnictwa na podwyższenie przyznanego zasiłku państwowego z 50% na 60% t. j. o kwotę 47.750 K 40 gr. i wyjednanie jak najrychlejszej przychyłnej decyzji.

Do L. Nam. 110593—VII. c.

Lwów. 3. sierpnia 1909.

Sprawozdanie

c. k. krajowego Oddziału hydrograficznego z czynności i kosztów służby hydrograficznej w roku 1907.

C. k. krajowy Oddział hydrograficzny był w roku sprawozdawczym zajęty zarządzeniem stacji ombrometrycznych, wodoskazowych i śniegoskazowych, zbieraniem i sprawdzaniem raportów, wydawnictwem map śniegowych, przygotowaniem materiału do rocznika hydrograficznego 1906, inspekcją stacji wodoskazowych, następnie wykonaniem pomiarów hydrotechnicznych na granicznej przestrzeni Wisły, pomiarów hydrometrycznych na Czarnym i Białym Dunajcu, na Białce tatrzańskej, na Popradzie, na Białej, na Ropie i na Mlecze, jakoteż przygotowaniem materiału do opracowania generalnego projektu na regulację Dniestru od Żurawna do Okopów.

1. Obserwacje ombrometryczne.

W roku 1907 funkcyonowało w Galicyi stacji ombrometrycznych 414.

Z tych przypada na dorzecze :

a) Wisły	242
b) Dniestru	142
c) Dniepru	5
d) Prutu	25
Razem	414

W porównaniu z ilością stacji czynnych w roku 1906 — 432 ubyło 18 stacji.

Z powyższych stacji funkcyonowało :

390 przez 12 miesięcy i nadesłało 4680 raportów

5	"	11	"	"	55	"
4	"	10	"	"	40	"
1	"	9	"	"	9	"
2	"	8	"	"	16	"
—	"	7	"	"	—	"
2	"	6	"	"	12	"
2	"	5	"	"	10	"
1	"	4	"	"	4	"
2	"	3	"	"	6	"
5	"	2	"	"	10	"
414 stacji nadesłało					4842	raportów.

Nadto nadesłały ze Szlązka 10 stacyi po 12 raportów czyli razem 120 raportów i z Bukowiny 1 stacya 12 raportów.

. Oprócz zwyczajnych raportów przysłały następujące stacye, zaopatrzone w samopiszące przyrządy, wykresy ombrograficzne a mianowicie:

A. w dorzeczu Wisły:

1) Lutowska	za czas	od 1/VI.	do 31/X.	07
2) Łówcza	" "	" 1/IV.	" 31/X.	"
3) Rajcza	" "	" 1/V.	" 31/X.	"
4) Zaradnia	" "	" 1/V.	" 30/X.	"

B. w dorzeczu Dniestru.

1) Przemyślany	za czas	od 1/VII.	do 31/X.	07
2) Wyżłów	" "	" 1/VI.	" 31/X.	"

Observacje wodoskazowe.

Czynnych stacyi wodoskazowych istniało w Galicyi w roku 1907 — 224.

Z tych przypada na dorzecze:

a) Wisły	135
b) Dniestru	78
c) Dniepru	1
d) Prutu	10
	<u>Razem</u>	<u>224</u>

W porównaniu z ilością stacyi w roku 1906 230
 ubyło 6 stacyi.

Z galicyjskich stacyi wodoskazowych funkcyonowało :

205	przez	12	miesiący	i nadesłało	2460	raportów
2	"	11	"	"	22	"
3	"	10	"	"	30	"
2	"	9	"	"	18	"
2	"	8	"	"	16	"
1	"	7	"	"	7	"
—	"	6	"	"	—	"
1	"	5	"	"	5	"
—	"	4	"	"	—	"
7	"	3	"	"	21	"
1	"	2	"	"	2	"
—	"	1	"	"	—	"
<u>224 stacyi nadesłało</u>					<u>2581 raportów</u>	

Nadto nadesłały : ze Szlązka 6 stacyi po 12 raportów czyli razem 72 raportów.

Prócz zwyczajnych raportów przysłały następujące stacye, zaopatrzone w samopiszące przyrządy, wykresy linn igraficzne a mianowicie :

A. w dorzeczu Wisły

- 1) Nisko na Sanie za czas od 1/IV. do 30/XI.
- 2) Przemyśl na Sanie za czas od 1/IV „ 31/XII.

B. w dorzeczu Dniestru:

(Uwaga : Oba nieczynne).

3. Obserwacje śniegoskazowe.

W ciągu zimy 1907/08 funkcyonowało w Galicji stacyi śniegoskazowych	197
W porównaniu z ilością stacyi w zimie 1906/07	200
ubycło	3 stacye

Tutejszy Oddział hydrograficzny zbierał oprócz raportów z galicyjskich stacyi śniegoskazowych także raporty z dwóch stacyi w dorzeczu Wisły na Ślązku, oraz z 30-stu stacyj w dorzeczu Prutu i Seretu na Bukowinie.

Na podstawie raportów śniegowych nadsyłanych każdej niedzieli, wydano 13-ście w 450-ciu egzemplarzach tygodniowych map śniegowych z raportami od 4. stycznia 1908 r. do 28. marca 1908 roku obejmujących dorzecza Wisły, Dniestru, Styru, Prutu i Seretu w granicach Austrii.

4. Ewidencya stacyi hydrograficznych i sprawdzania raportów.

Wszystkie raporty nadsyłane ze stacyi hydrograficznych w dorzeczu Wisły, Dniestru, i Dniepru sprawdzono i uzupełniono w Oddziale hydrograficznym i przesyłano je następnie w odpisach c. k. Centralnemu biuru hydrograficznemu we Wiedniu.

Dla wszystkich stacyi hydrograficznych prowadzi się księgę przeglądową stacyi, wykazy nadsyłanych raportów, księgę obserwatorów i dzienniki wydatków.

5. Przygotowanie materiału do rocznika hydrograficznego c. k. Centralnego biura za rok 1906.

Oprócz spisu wszystkich stacyi hydrograficznych dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru, sporządzono tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń opadu, zestawienie ilości dni z opadem i codzienne spostrzeżenia ciepłoty, następnie zestawienie miesięcznych i rocznych dziennych średnich temperatur, wreszcie tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń wodoskazowych, tabelaryczne zestawienie miesięcznych i rocznych dziennych średnich stanów wody, czasów trwania rozmaitych stanów wody, tabelaryczne zestawienie charakterystycznych stanów wody i wykresy codziennych stanów wody ze wszystkich czynnych stacyi.

6. Inspekcję stacyi wodoskazowych wykonano w roku 1907.

Przy sposobności pomiarów hydromerycznych jakoteż hydrotechnicznych w roku 1907, przeprowadzono inspekcję kilkunastu stacyi wodoskazowych.

7. *Pontiary hydrotechniczne wykonano w roku 1907.*

W roku 1907 przeprowadzono dopełniające pomiary na granicznej przetrzeni Wisły przyczem wykonano:

- a) zdjęcia przekroi poprzecznych od km 260 do km 287 w ilości 109 sztuk,
- b) niwelację znaków kilometrowych i reperów od km 260 do km 28.7 razem km 27.

8. *Badania hydrometryczne wykonano w r. 1907.*

1) na Czarnym Dunajcu w Chochołowie	1
2) na Czarnym Dunajcu w Nowym Targu	1
3) " Białym Dunajcu w Białym Dunajcu	1
4) " Białce tatrzańskiej w Białce	1
5) " Popradzie w Starym Sączu	1
6) " Popradzie w Cyganowicach	1
7) " Białej w Ciężkowicach	1
8) " Ropie w Kłęczanach	1
9) " Mlecze w Budach przeworsk.	1
w Gorliczynie	1
w Gniewczynie	1
	11

Sa. 11

9. *Eleborata hydrometryczne opracowano*

na podstawie pomiarów wykonanych na Sanie i Białej w roku 1906, w ilości 20 sztuk.

10. *Zdjęte przekroje poprzeczne Wisły w roku 1906*

naniesiono i skopiowano, oraz uskuteczniiono odbitki negrograficzne od km 175 do km 259, w ilości 367 sztuk.

11. *Przygotowywano materiały*

do opracowania generalnego projektu na regulacya Dniestru od Zurawna do Okopów.

12. *Pisma urzędowe i korespondencyjne.*

Z nadesłanych do protokołu c. k. krajowego Oddziału hydrograficznego w roku 1907, 17057 pism, sprawozdań, raportów, przypomnień urzędowych, za-protokołowano i załatwiono 2475 ekshibitów i uskuteczniiono 11492 ekspedycyi, w których mieści się 963 przesyłek pieniężnych oprócz uskutecznionych 658 wy-płat miejscowych.

Oprócz tych 2475 ekshibitów Oddziału hydrograficznego załatwiono 404 ekshibitów c. k. Namiestnictwa.

13. *Personal techniczny i manipulacyjny Oddziału hydrograficznego.*

Personal techniczny składał się z 4 c. k. urzędników technicznych i z 4 asystentów służby hydrograficznej, którzy pobierali swe płace wyłącznie z funduszów służby budownictwa państwowego.

Oprócz powyższego personelu było zajętych 8 pomocników technicznych i manipulacyjnych robotami manipulacyjnymi, sporządzaniem grafikonów, kopiowaniem planów, zestawianiem dat statystycznych, wykonywaniem tygodniowych map śniegowych i czynnościami polowymi.

14. Koszta służby hydrograficznej.

A) Wydatki pokryte przez c. k. Namiestnictwo, względnie przez c. k. Centralne biuro hydrograficzne na rachunek dotacji funduszu hydrograficznego:

1) Urządzenie stacji ombrometrycznych	432 K	28 h.
2) Utrzymanie stacji ombrometrycznych	259 "	49 "
3) Remuneracye obserwatorów stacji ombrometrycznych	11.707 "	50 "
4) Remuneracye obserwatorów stacji wodoskazowych	7.814 "	66 "
5) Ryczałty przyznano obserwatorom na pokrycie kosztów posłańca pocztowego	523 "	90 "
6) Dyurna pomocników technicznych i manipulacyjnych	12.064 "	26 "
7) Publikacya tygodniowych map i raportów śniegowych	2.281 "	50 "
8) Druki dla obserwatorów i dla c. k. krajowego Oddziału hydrograficznego	2.127 "	19 "
9) Utrzymanie biura	677 "	14 "
10) Płaca sługi biurowego	1.327 "	92 "
11) Zakupno przyborów rysunkowych i kancelaryjnych	504 "	40 "
12) Udział w kosztach publikacyi c. k. Centralnego biura hydrograficznego	9.710 "	— "
13) Zakupno dzieł technicznych	913 "	26 "
14) Różne wydatki	979 "	11 "
Razem	51.322 K	61 h.

Do pozycyi 3) i 4) c. k. krajowy Oddział hydrograficzny nadmienia, iż w roku 1907, przyznano :

a) obserwatorom ombrometrycznym :

2	po	12	Koron	24 K.
1	"	18	"	18 "
178	"	24	"	4.272 "
1	"	30	"	30 "
2	"	32	"	64 "
137	"	36	"	4.932 "
1	"	40	"	40 "
50	"	48	"	2.400 "
2	"	50	"	100 "
5	"	60	"	300 "
1	"	100	"	100 "
<hr/>				
380	obserwatorów			12.280 K.

rzeczywisty zaś wydatek wynosił 11.707 K 50 h.

b) obserwatorom wodoskazowym:

13	po	12	Koron	156	K.	
1	"	18	"	18	"	
7	"	20	"	140	"	
75	"	24	"	1800	"	
1	"	30	"	30	"	
1	"	32	"	32	"	
34	"	36	"	1.224	"	
8	"	40	"	320	"	
1	"	43	"	43	"	20 h.
86	"	48	"	4.128	"	
1	"	50	"	50	"	
1	"	60	"	60	"	
1	"	72	"	72	"	
230 obserwatorów				8.073	K	20 h.
rzeczywisty zaś wydatek				7.814	K,	66 h.

B) Wydatki pokryte przez c. k. Namiestnictwo z funduszu wodnego a mianowicie na koszt urządzenia i utrzymania wodoskazów wynoszą razem 6.721 K 55 h.
do tego wydatki ad A) 51.322 " 61 "
Ogółem 58.044 K 16 h.

Do tych kosztów przyczynił się Wydział krajowy zasiłkiem asygnowanym odezwą z 29. grudnia 1907, l. 129.609 (l. Nam. 990 ex 1908) w kwocie 16.000 K -- h.
resztę zaś w kwocie 42.044 K 16 h.
pokrył państwowy fundusz hydrograficzny i wodny.

U s t a w a

z dnia z zabudowaniu potoku Leszcz w gminie Maszkowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Leszcz w dorzeczu Dunajca w gminie Maszkowicach ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi, służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1908, który preliminuje koszta robót w kwocie 128.800 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma w myśl §. 6. ustawy z d. 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4, fundusz krajowy 30 procentowym bezzwrotnym zasiłkiem w kwocie 38.640 koron, i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezzwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów, t. j. kwotą 90.160 koron.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsięwzięcia, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. mają być po ukończeniu robót zwrócone czynnikom kontrybującym w stosunku ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania robót wykonanych pokrywać będzie po ukończeniu budowy gmina Maszkowice.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia o zabudowaniu potoku Biczyczanki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Biczyczanki w gminach Chełmek polski, Chełmek niemiecki, Biczycze polskie i Biczycze niemieckie powiatu Nowosądeckiego ma być wykonane po myśli §. 6 ustawy z d. 4 stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich z r. 1908, który preliniuje koszta robot w kwocie 183.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 54.900 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezzwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliniowanych kosztów t. j. kwotą 128.100 koron.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Blizsze postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją Państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2 zwrócone być mają czynnikom kontrybuującym w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli §. 45 ustawy krajowej z dnia 14 marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, w drodze administracyjnej, spółka interesowanych gmin, obszarów dworskich i prywatnych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniiony według postanowień §. 66 powołanej ustawy.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia o zabudowaniu potoków Sudoł i Gródek.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

§. 1.

Zabudowanie potoków Sudoł i Gródek w dorzeczu Biały w powiecie Grybowskim ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z d. 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich, który preliminuje koszta robót na 245.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 73.500 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ten ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezzwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów t. j. kwotą 171.500 koron.

§. 4.

Oznaczone w §. 3 datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla

wykonania robót programem objętych, a to w stosunku jak 70 : 30.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane ze sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. zwrócone być mają po ukończeniu budowy czynnikom kontrybującym, a to w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót pokrywać ma po ukończeniu budowy fundusz konserwacyjny regulacyi rzeki Białej, utworzyć się mający na podstawie §. 6 ustawy krajowej z dnia 1. września 1892 Dz. ust. kraj. Nr. 72.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia o regulacji rzeki Bugu od ujścia Raty
do granicy państwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Bugu od ujścia Raty do granicy państwa wraz z regulacją Raty od jazu w Sielcu do ujścia ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć mają projekty Wydziału krajowego z r. 1900 i 1909, które prelinują kosztą budowy na 1,840.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzonym:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent prelinowanych kosztów;

b) z datku państwowej dotacji budowli wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu procent prelinowanych kosztów;

c) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele przyległych nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych po myśli §. 51. ustawy wodnej z 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38, służyć mają na częściowe pokrycie 40-procentowego datku funduszu krajowego, jednakże suma tych datków konkurencyjnych w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. nie może przekroczyć 30% kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacyi, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego;

2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;

3. z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracyi funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych, rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia o regulacji potoku Białego stoku z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoku Białego stoku od gminy Płowe do stawu w Komarowie wraz z dopływami w powiatach Kamioneckim i Sokalskim ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909, który prelininuje kosztów robót na 1.970.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które są położone w okręgu konkurencyjnym mającym się oznaczyć przez władze administracyjne, resztą prelininowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, któ-

rych należy oczekiwać, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków konkurencyjnych w §. 3 c) wymienionych, związaną będzie na podstawie §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. przez administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym przymusowa spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

§. 5.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoku Biały stok i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego po myśli §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego na konserwację, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i spółce wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o regulacji potoku Siwki
od jazu w Hołyniu do Kałusza.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza ma być wykonaną, jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1908, który preliminuje koszta robót na 1,340.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4., bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent;

c) interesowane w regulacji działy Administracji państwowej z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia datkiem w wysokości dwudziestu procent.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminy płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Bliższe postanowienia, co do pokrycia kosztów konserwacji i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze osobnej ustawy krajowej po ukończeniu budowy.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i robót publicznych.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Jasiołki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Jasiołki od gminy Lipowicy do mostu na gościńcu państwowym w Jasle ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909, który preliminuje kosztą budowy na 3,100.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się utworzyć w tym celu funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzony:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) z datku państwowej dotacji budowli wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

c) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci, właściciele przyległych nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych po myśli §. 51. ustawy wodnej z 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr 38, służyć mają na częściowe pokrycie 40-procentowego datku funduszu krajowego, jednakże suma tych datków konkurencyjnych w myśl §. 7. ustawy z 1. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. nie może przekroczyć 30% kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminy płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacji, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie :

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego,
2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy,
3. z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracji funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych, rolnictwa i skarbu.

U s t a w a.

z dnia o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od ujęcia
Przemszy do Bielan.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujęcia Przemszy do Bielan wraz z korekcyą i obwałowaniem lewych dopływów Wisły na tej przestrzeni w powiatach Chrzanowskim i Krakowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909 który preliminuje kosztą robót na 9,000.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyłączyć:

- a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;
- c) interesowane powiaty datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów, a mianowicie: powiat

Chrzanowski w kwocie 439.000 K, powiat zaś Krakowski w kwocie 461.000 K,

Datki konkurencyjne uiścić mają interesowane powiaty w dwudziestu równych ratach rocznych po ukończeniu robót w czasie zaś budowy mają być te datki pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowane powiaty obowiązane są ponieść koszta wykupna gruntów i odszkodowań za grunta za wynagrodzeniem mającym się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatom konkurującym zastrzega się prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66 krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kr. Nr. 38. według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być ochronione

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatów oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatów w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia, mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administrację państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

- 1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, skarp potoków i rowów materyałowych;
- 2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.;
- 3) z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego (§. 17. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4.).

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego na konserwację, organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczy ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namie-

stnictwem, któremu podobnie jak reprezentacyom interesowanych powiatów przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatów interesowanych mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki, i wpłacane do Kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie uiszczają co-rocennie po skończeniu budowy interesowane powiaty w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 10

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia
Przemszy do Bodzowa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa wraz z obwałowaniem wstecznem rzek Soły i Skawy, tudzież korekcyę i obwałowaniem prawych dopływów Wisły na tej przestrzeni w powiatach Bialskim, Wadowickim i Wielickim (Podgórskim) ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909 który preliminuje kosztą robót na 11,200.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem

w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowane powiaty datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów, a mianowicie: powiat Bialski w kwocie 259.200 K., powiat Wadowicki w kwocie 539.300 K., powiat zaś Wielicki (Podgórski) w kwocie 321.500 K.

Datki konkurencyjne uiścić mają interesowane powiaty w dwudziestu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy mają być te datki pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowane powiaty obowiązane są ponieść kosztą wykupna gruntów i odszkodowania za grunta za wynagrodzeniem, mającem się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatom konkurującym zastrzega się prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kr. Nr. 38 według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być uchronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatów oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatów w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administrację państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie :

1) z dochodów, uzyskanych z wydzierzawienia wałów ochronnych, skarp potoków i rowów materyałowych ;

2) z grzywień nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.

3) z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego (§. 17. ustawy z 4 stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4.)

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego na konserwację, orga-

nizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak reprezentacyom interesowanych powiatów przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozprządzenie wykonawcze który ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatów interesowanych mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do Kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie uiszczają mają corocznie po skończeniu budowy interesowane powiaty w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Ustawa

z dnia o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy w powiecie Bialskim ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt opracowany w r. 1909 przez organa państwowe, który preliminuje koszta ogólne na 1,160.000 koron.

Administracya państwa jest jednak upoważnioną do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Wydziałem krajowym w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr 4. bezwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowany powiat Bielski datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów.

Dałek konkurencyjny uścić ma powiat Bialski w dzieściu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy ma być ten dałek pokryty zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowany powiat Bialski obowiązany jest ponieść koszta wykupna gruntów i odszkodowań za grunta za wynagrodzeniem mającem się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatowi Bialskiemu zastrzega się prawo ściągnięcia datku konkurencyjnego z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być ochronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności datków kraju, państwa i powiatu oznaczy Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym..

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzałnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatu w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administracyę państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie :

1. Z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych :

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12 ;

3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego (§. 17. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4).

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego na konserwacyę, organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Administracya państwa.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, króremu podobnie jak reprezentacyi

powiatu Bialskiego przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatu Bialskiego mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie mają być uiszczane corocznie po skończeniu budowy przez powiat Bialski w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ustawa

z dnia o konserwacji regulacji rzeki Białej
z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72., co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania regulacji rzeki Białej z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892. Dz. u. kr. Nr. 72.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych i ze sprzedaży wikliny;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 12.
3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach od roku 1910 do r. 1912 46.000 K, z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 23.000 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 23 000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów po myśli §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892. Dz. u. kraj. Nr 72, nie mniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1 i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniami robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych.

Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6

Datki kraju i państwa na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia budowli regulacyjnych, sadzonek, wałów, potoków, rowów, szluz, przepustów, ramp i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez uregulowane łożyska Białej i jej dopływów, tudzież przez wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, żwiru, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów Białej, potoków i rowów, tudzież skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami

i wogóle jakiegokolwiek uszkodzenia wałów ochronnych, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących.

d) pasienie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach Białej, potoków i rowów, tudzież na wałach ochronnych.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego zostaje wzbronione:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakichkolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundacyjnym Białej i Dunajca;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny itp. zbiorników wody i studzien w odległości do dwudziestu metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym Białej i Dunajca z wyjątkiem miejsc, gdzie to sadzenie jest bezwzględnie koniecznym dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk. Miejsca te, które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, wskaże w profilu inundacyjnym Dunajca Namiestnictwo, na Białej zaś Wydział krajowy.

Gdzie wały narażone są na uszkodzenie przez lody, ma być wyjątkowo zasadzony szereg drzew w odległości przynajmniej pięciu metrów od stopy wałów. Przestrzenie te oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu w Wydziałem krajowym.

§. 9.

Roboty wykonywane na podstawie niniejszej ustawy wymagają tylko wówczas pozwolenia przewidzianego w §. 41. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. jeżeli zostaną podniesione zarzuty ze strony osób trzecich; postępowanie wodno-prawne nie może jednak w razie nagłości wstrzymać rozpoczęcia, lub dalszego prowadzenia robót.

§. 10.

Pozwolenie na spław drzewa na rzece Białej może być udzielone przez Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego wówczas, jeżeli spław uznany zostanie za nieszkodliwy dla budowli regulacyjnych, a nadto złożoną zostanie odpowiednia kaucya na wynagrodzenie ewentualnych uszkodzeń.

§. 11.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w terenie narażonym na zalew, na wezwanie inspektorów wało-

wych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materiałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materiały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych budowli regulacyjnych wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenia to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa i robót publicznych do zatwierdzenia.

§ 12.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 13.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

U s t a w a

**z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6.
ustawy z dnia 30. kwietnia 1895. Dz. u. kr. Nr. 45. o konserwacji robót
regulacyjnych na rzece Trześniowce.**

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. 1.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. ustawy z dnia 30. kwietnia 1895 Dz. u. kr. Nr. 45. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§ 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na rzece Trześniowce mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 11. czerwca 1887. Dz. u. kr. Nr. 43.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 2000 K z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 1000 K, państwowy zaś

fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. pp. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 1000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909. zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa Skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpywać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3 4, 5 i 6, ustawy z dnia 26. sierpnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 110 o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Łęgu.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwu Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. 1.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 26. sierpnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 110 zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na rzece Łęgu od granicy powiatu niżańskiego do ujścia do Wisły w powiecie tarnobrzeskim mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 65 tudzież §. 6. ustawy z dnia 7 listopada 1895 Dz. u. kr. Nr. 81.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i ze sprzedaży wikliny;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl Art. I. ust. z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 4.000 K. z czego fundusz

krajowy pokrywa połowę w kwocie 2.000 K., państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 2.000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi Państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

U S T A W A

z dnia . . . , zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 4. listopada 1900. Dz. u. kr. Nr. 8. z r. 1901. o konserwacji robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I:

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. ustawy z dnia 4. listopada 1900. Dz. u. kr. Nr. 8. z r. 1901. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce od stawu w Żaniowie do młyna w Krzywicach z dopływami mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 16 października 1895. Dz. u. kr. Nr. 75.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp potoków;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.
3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną

potrzebę w latach 1910 do 1912 2000 K z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 1.000 K., państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 1000 K. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909. zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§ 1 i 2 mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodów szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy:

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi Państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa Skarb Państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i Skarbu.

U s t a w a

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 28. lutego 1904 Dz. u. kr. Nr. 37 o konserwacyi robót regulacyjnych na potokach Krzemienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5, i 6 ustawy z dnia 28. lutego 1894. D. u. kraj. Nr. 37. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy i Babulówce od gminy Hyki do ujścia do Wisły, tudzież na potokach Rów i Trześnia z dopływami mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 10. czerwca 1888. Dz. u. kr. Nr. 70.

Fundusz ten składać się będzie:

- 1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp wałów i potoków;
- 2) z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl Art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12;
3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 r. 10.000 K. z czego fundusz

krajowy pokrywa połowę w kwocie 5.000 K., państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. pp. N. 4, drugą połowę w kwocie 5.000 K. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1 i 2 mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się nie wystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustawionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi Państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb Państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływają mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1., 2., 3., 4., 5. i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 90. o konserwacyi obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więćkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5. i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 90. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje :

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania lewego wału Dunajca od ujścia potoku Więćkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, tudzież regulacyi potoków Więćkówki i Milówki oraz z rowami dopływowymi i odpływowymi mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 25. lipca 1901. Dz. u. kr. Nr. 71.

Fundusz ten składać się będzie :

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i skarp potoków ;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12. ;

3. z rocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość rocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 r. 1000 K., z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 500 K., państwowy zaś melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4 stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 500 K. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość rocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909. zapasy funduszu konserwacyjnego niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w § 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5, i 6 ustawy z dnia 13. czerwca 1906 Dz. u. kr. Nr. 91. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupiec radłowskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 13. czerwca 1906 dz. u. kr. Nr. 91 zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje :

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania lewego wału Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupiec radłowskich tudzież rowów dopływowych i odpływowych wraz z obiektami wałowymi i komunikacyjnymi mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego, utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 2. września 1895 Dz. u. kraj. Nr. 69.

Fundusz ten składać się będzie :

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wału ochronnego ;

2) z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ust. z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12. ;

3) z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną po-

trzebę w latach 1910 do 1912, 1000 K, z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 500 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1009 Dz. p. p. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 500 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnick trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelną nadzór nad wykonanemi robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Corocznie preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane ministrowi rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 92. o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906. dz. u. kr. Nr. 92. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać jak następuje :

§ 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie od stawu w Brzeżanach do Litwinowa mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 10. maja 1893, Dz. u. kr. Nr. 30

Fundusz ten składać się będzie :

1. z dochodów uzyskanych z wydzirżawienia skarp rzeki ;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12. ;

3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 — 2.000 K., z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 1.000 K., państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. pp. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 1.000 K. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach,

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktifikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi Państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia §§: 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 93. o konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§: 1, 2, 3, 4, 5 i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 93. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§ 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl § 6. ustawy z dnia 9. czerwca 1889. Dz. u. kr. Nr. 48.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§ 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną po-

trzebę w latach 1910 do 1912. 9.000 K, z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 4.500 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl § 17. ustawy z dnia 4 stycznia 1909. Dz. pp. Nr. 4., drugą połowę w kwocie 4.500 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§ 3.

Pozostałe z końcem roku 1909. zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§ 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§ 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w § 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§ 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§ 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływają mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906 Dz. u. kr. Nr. 94. o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Dumnym.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906 Dz. u. kr. Nr. 94. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na potoku Dumnym od stawu w Kukizowie do mostu gminnego w Lisku mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kr. Nr. 70.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarpy potoku, o ile te skarpy stanowią własność przedsiębiorstwa regulacyjnego;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12;
3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 1500 K, z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 750 K, państwowy zaś

fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 750 K, z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1 i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

USTAWA

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1., 2., 3., 4., 5. i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906 Dz. u. kr. Nr. 95 o konserwacji robót regulacyjnych na górnej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1., 2., 3., 4., 5. i 6. ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 95. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na górnej sekcji rzeki Gniłej Lipy od granicy gminy Przemyślan do mostu na drodze państwowej w Rudzie mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 69.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp rzeki;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12;
3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 r. 1.000 K., z czego fundusz

krajowy pokrywa połowę w kwocie 500 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. pp. Nr. 4. drugą połowę w kwocie 500 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelný nadzór nad wykonaniem robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwa rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonywania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. — Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6 ustawy z dnia 20. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 4. z r. 1908 o konserwacji obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 5 i 6, ustawy z dnia 20. grudnia 1907. Dz. u. kr. Nr. 4. z r. 1908 zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje :

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 5. ustawy z dnia 26. października 1899. Dz. u. kr. Nr. 138.

Fundusz ten składać się będzie :

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych ;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12 ;
3. z corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w latach 1910 do 1912 — 11.500 K., z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 5.750 K., państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 drugą połowę w kwocie 5.750 K. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następnych wynosić ma sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909. zapasy funduszu konserwacyjnego, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz melioracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzi będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze i zamknięcia rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych. Koszta tej kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.
